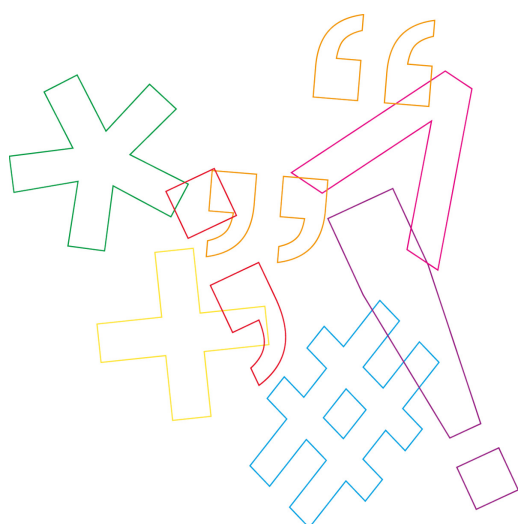

SPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ za rok 2022

Správa o činnosti a hospodárení za rok 2022

Organizácia: **Štátna vedecká knižnica v Prešove**

Rezort: **Ministerstvo kultúry SR**

Typ hospodárenia: **rozpočtová organizácia**

Miesto konania verejného odpočtu: **prezentačná miestnosť, Námestie mládeže 1**

Dátum a čas konania verejného odpočtu: **17. máj 2023 o 11.00 h.**

Správa je zverejnená na adrese:

<https://www.culture.gov.sk/ministerstvo/organizacie-ministerstva/verejne-odpocty/>

Správa je na webovom sídle organizácie: www.svkpo.sk

Vypracovali: Mgr. Valéria Závadská
 Mgr. Roman Čonka
 Doc. Mgr. Marcela Domenová, PhD.
 PhDr. Valéria Ferková
 Ing. Anna Hajníková
 Mgr. Mária Halienová
 PaedDr. Zuzana Pašmíková
 PhDr. Renáta Šmidová
 Jana Vítališová

OBSAH

1. IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE	7
2. ZHODNOTENIE ČINNOSTI ORGANIZÁCIE	8
2.1 Rozhodujúce činnosti knižnice	8
2.2 Akvizícia a spracovanie knižničného fondu	9
2.3 Historický knižničný fond a vedecko-výskumná činnosť	13
2.4 Ochrana knižničného fondu	18
2.5 Knižnično-informačné služby	19
2.6 Dokumentovanie rómskej kultúry	29
2.7 Informačné technológie	36
3. KONTRAKT ORGANIZÁCIE S ÚSTREDNÝM ORGÁNOM A JEHO PLNENIE.....	39
3.1 Vyhodnotenie kontraktu	39
4. ROZPOČET ORGANIZÁCIE.....	52
4.1 Zhodnotenie plnenia záväzných ukazovateľov	53
4.2 Príjmy organizácie.....	54
4.3 Výdavky organizácie	54
4.4 Zhodnotenie plnenia kontraktu podľa činností	59
4.5 Samostatné účty	60
5. PROSTRIEDKY EURÓPSKEJ ÚNIE A NA SPOLUFINANCOVANIE.....	61
6. PERSONÁLNE OTÁZKY	62
6.1 Organizačná štruktúra	62
6.2 Stav zamestnancov	63
6.3 Priemerná mzda	64
6.4 Personálna politika, sociálna starostlivosť	64
6.5 Ochrana osobných údajov	65
7. ZÁVER.....	66
<i>Príloha č. 1 ŠTATISTIKA VÝKONOV KNIŽNICE</i>	<i>68</i>
<i>Príloha č. 2 ČLÁNKY, TELEVÍZNE A ROZHLASOVÉ PRÍSPEVKY</i>	<i>69</i>
<i>Príloha č. 3 ZHODNOTENIE VÝSLEDKOV INTERNÝCH, EXTERNÝCH KONTROL A AUDITOV VYKONANÝCH ZA OBDOBIE ROKA 2022</i>	<i>74</i>

Použité skratky

BOZP – bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
DICRK – dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry
DKO – digitálny kultúrny objekt
EIZ – elektronické informačné zdroje
EK – ekonomická klasifikácia
HKD – historický knižničný dokument
HKF – historický knižničný fond
IKT – informačné a komunikačné technológie
IVC – informačno-vedecké centrum
KF – knižničný fond
KIS – knižnično-informačný systém
KIS3G – knižnično-informačný systém 3. generácie
kn. j. – knižničná jednotka
MK SR – Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
MVS, MMVS – medziknižničná výpožičná služba, medzinárodná medziknižničná výpožičná služba
NK ČR – Národní knihovna České republiky
NOC – Národné osvetové centrum
NR SR – Národná rada Slovenskej republiky
OASF – oddelenie akvizície a spracovania fondov
OEP – oddelenie ekonomiky a prevádzky
OHKF – oddelenie historických knižničných fondov
OIT – oddelenie informačných technológií
OKIS – oddelenie knižnično-informačných služieb
OOF – oddelenie ochrany fondov
OZ/o.z. – občianske združenie
RFID – Radio Frequency IDentification (slov. rádiová frekvenčná identifikácia)
SAK – Slovenská asociácia knižníc
SNK – Slovenská národná knižnica
STM – Slovenské technické múzeum
ŠVK – Štátna vedecká knižnica v Prešove
TSK – Týždeň slovenských knižníc
TVT – Týždeň vedy a techniky na Slovensku
UKB – Univerzitná knižnica v Bratislave
VVČ – vedeckovýskumná činnosť
ZŠ – Základná škola
zv. - zväzok

1. IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

Názov:	Štátna vedecká knižnica v Prešove
Sídlo:	Hlavná 99, 081 89 Prešov prevádzky: Námestie mládeže 1 (oddelenie knižnično-informačných služieb) Námestie mládeže 4 (dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry) Jilemnického 3/c (oddelenie ochrany fondov – referát skladov knižničného fondu v prenájme)
Rezort/zriaďovateľ:	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
Dátum zriadenia:	1. september 1952 Rozhodnutie MK SR o vydaní zriaďovacej listiny č. MK-5893/2018-110/17023 zo dňa 1. 1. 2019
Forma hospodárenia:	štátna rozpočtová organizácia
Kontakt:	tel.: +421 51 245 1101 e-mail: kniznica@svkpo.gov.sk , URL: www.svkpo.sk www.portalsvk.sk
Štatutárny orgán:	Mgr. Valéria Závadská, riaditeľka

Členovia vedenia ŠVK:

Čonka Roman, Mgr. – vedúci dokumentačno-informačného centra rómskej kultúry
Domenová Marcela, doc., Mgr., PhD. – vedúca oddelenia historických knižničných fondov
Ferková Valéria, PhDr. – vedúca oddelenia knižnično-informačných služieb
Hajníková Anna, Ing. – vedúca oddelenia ekonomiky a prevádzky
Halienová Mária, Mgr. – vedúca oddelenia informačných technológií
Pašmíková Zuzana, PaedDr. – vedúca oddelenia akvizície a spracovania fondov
Vitališová Jana – vedúca oddelenia ochrany fondov

2. ZHODNOTENIE ČINNOSTI ORGANIZÁCIE

2.1 Rozhodujúce činnosti knižnice

Štátna vedecká knižnica v Prešove plní verejné funkcie a realizuje verejnoprospešné činnosti v súlade so zriaďovacou listinou vydanou Rozhodnutím Ministerstva kultúry Slovenskej republiky o vydaní zriaďovacej listiny č. MK-5893/2018-110/17023 zo dňa 01.01.2019. Do nej sú premietnuté ustanovenia zákona NR SR č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o knižniciach“), ktorý je základnou legislatívnou normou pre činnosť knižníc. To sa prejavuje plnením úloh pri zabezpečovaní prístupu k poznatkom a informáciám, pri podpore rozvoja vedy, výskumu a vzdelávania, v ochrane kultúrneho dedičstva a vytvorení optimálnych podmienok na jeho využívanie.

V súlade so zriaďovacou listinou v knižnici vykonávame:

stále činnosti:

- a) akvizícia knižničného fondu z domácej i zahraničnej produkcie,
- b) elektronické spracovanie všetkých druhov získaných dokumentov, spracovanie historického knižničného fondu, analytické spracovanie článkov tvorbou bibliografických záznamov v knižnično-informačnom systéme Virtua a tvorbou autoritatívnych záznamov,
- c) ochrana knižničného fondu, uloženie a presúvanie dokumentov zo skladu za účelom výpožičiek a späť, starostlivosť o skladové priestory, revízia knižničného fondu, zabezpečovanie knihárskych a konzervačných prác,
- d) poskytovanie knižnično-informačných služieb v zmysle zákona o knižniciach, prístup k externým informačným zdrojom, prístup na internet,
- e) dokumentácia rómskeho kultúrneho dedičstva, najmä jeho živých prejavov, tvorba digitálnych kultúrnych objektov,
- f) správa a prevádzka informačných a komunikačných technológií, podpora práce s rôznymi aplikáciami, zabezpečovanie bezpečnosti informačných systémov,
- g) riadiaca, ekonomická a kontrolná činnosť v spolupráci so systémom Štátnej pokladnice a plnenie úloh v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a požiarnej ochrany, zabezpečovanie ochrany osobných údajov,

dlhodobé činnosti:

- a) spolupráca pri budovaní spoločnej databázy knižníc používajúcich KIS Virtua,
- b) vedecko-výskumná činnosť v oblasti dejín knižnej kultúry,
- c) digitalizácia hmotného a nehmotného kultúrneho dedičstva,
- d) príprava a realizácia strednodobých a dlhodobých prioritných projektov (2 a viac rokov),

krátkodobé činnosti:

- a) kultúrno-spoločenské a vzdelávacie aktivity pre verejnosť a aktivity na propagovanie ponúkaných služieb,
- b) realizácia odborných podujatí pre odbornú verejnosť a odbornú knihovnícku komunitu,
- c) príprava a realizácia krátkodobých (max. ročných) rozvojových projektov,
- d) edičná a publikačná činnosť.

Uvedené činnosti predstavujú základný rámec pracovnej náplne všetkých organizačných útvarov knižnice, avšak v rámci konkrétneho rozpočtového roka sa môžu vyskytnúť aj činnosti a aktivity, ktoré v tomto výpočte nie sú zahrnuté, nie sú ani pravidelné a môžu byť súčasťou projektov.

2.2 Akvizícia a spracovanie knižničného fondu

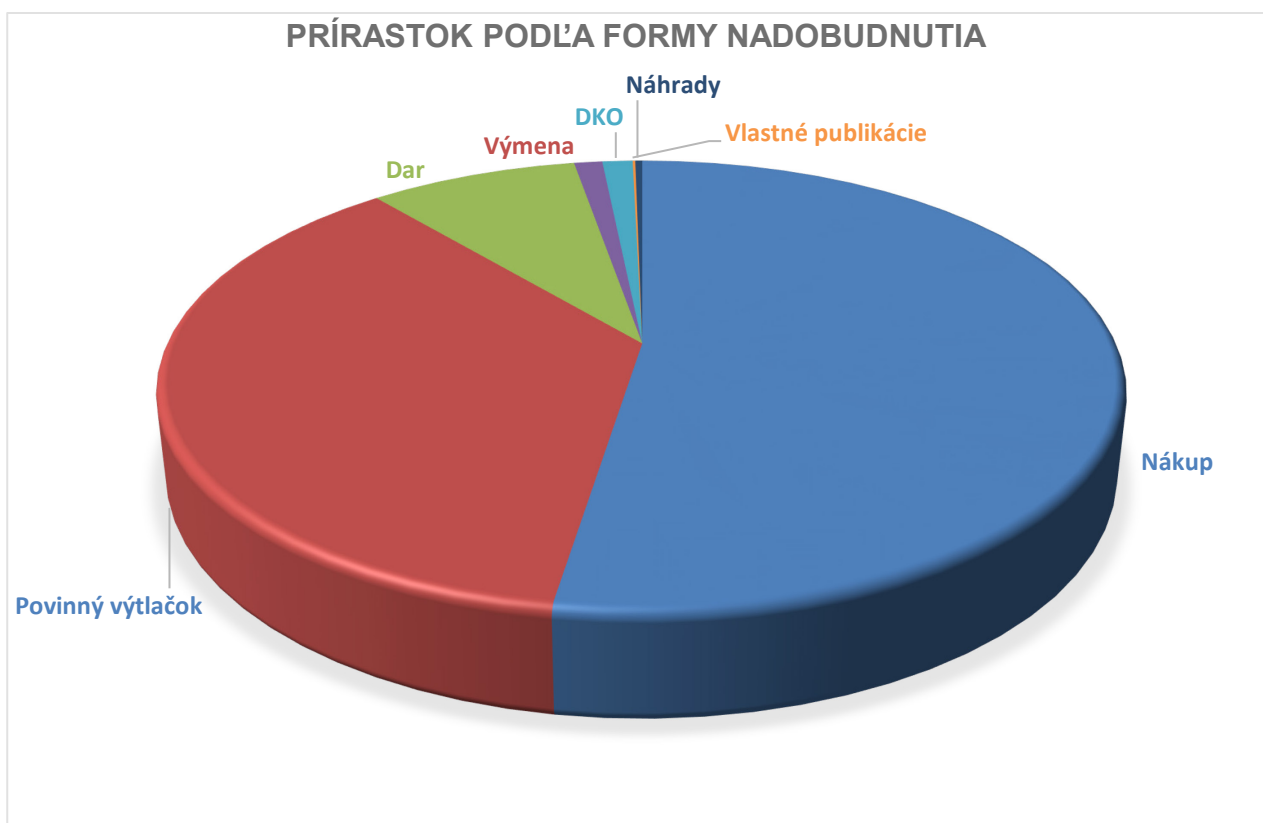
Oddelenie akvizície a spracovania fondov realizuje akvizíciu knižničného fondu a spracovanie získaných informačných zdrojov, a to bez ohľadu na nosič, druh dokumentu a formu získania. Medzi informačné zdroje patria najmä neperiodické a periodické publikácie, menej špeciálne dokumenty. Oddelenie ich odborne spracúva, vedie evidenciu dochádzajúcich seriálov, realizuje analytické spracovanie článkov zo periodických publikácií, adjustáciu a verifikáciu knižničného fondu, výmenu knižničných dokumentov, evidenciu dodaných povinných deponátov, evidenciu darov a ďalšie súvisiace činnosti. Súčasťou OASF je čítareň, ktorá sa nachádza v sídelnej budove na Hlavnej ul. v centre mesta. Prácu na OASF v minulom roku vykonávalo 7 zamestnancov.

K 31.12.2022 evidujeme v knižničnom fonde **650 887 kn. j.** v celkovej hodnote **3 083 864,44 €**, a to domáce a zahraničné knihy a časopisy, špeciálne audiovizuálne, elektronické a digitálne dokumenty a historické tlače. Uvedená hodnota vychádza z prostriedkov vynaložených na nákup, resp. z odhadovanej ceny pri prírastkoch, ktoré boli získané inak ako nákupom (ako dary, povinné deponáty, výmenou, bezodplatným prevodom, či náhradou za nevrátenú výpožičku), avšak reálna hodnota je podstatne vyššia vzhľadom k tomu, že súčasťou fondu sú vzácne historické dokumenty.

2.2.1 Akvizícia knižničného fondu

V roku 2022 bolo do fondu knižnice zaradených celkom **8 560 kn. j.**, z toho sme nákupom získali 4 497 kn. j., darom 717 kn. j. a výmenou 97 kn. j.. Ako povinný výtlačok sme nadobudli 3 112 kn. j., z vlastnej edičnej činnosti, čiže u nás vydaných publikácií sme do fondu zaevidovali spolu 9 kn. j.. Súčasťou ročného prírastku sú aj digitálne kultúrne objekty, ktoré sú výsledkom práce dokumentačno-informačného centra rómskej kultúry, a tých bolo spolu 104. Do fondu sme získali 24 kn. j. ako náhrady za nevrátené dokumenty. Graf č. 1 predstavuje prírastky podľa spôsobu nadobudnutia.

Graf 1 Prírastky knižničného fondu podľa spôsobu nadobudnutia

Z celkového počtu 8 560 kn. j. spracovaných v priebehu roka bolo 7 116 kníh, 981 periodík a 463 špeciálnych typov dokumentov. Tie naposledy menované tvorilo 104 DKO, 15 elektronických dokumentov a 344 noriem. Druhovou skladbu knižničných jednotiek získaných do knižničného fondu v roku 2022 znázorňuje graf 2.

Graf 2 Prírastky knižničného fondu podľa druhu dokumentu

Nákup dokumentov

V roku 2022 sme zakúpili spolu **4 497 kn. j.** v celkovej hodnote **111 056,65 €**. Druhovú skladbu zakúpených dokumentov je nasledovná: knihy 4 355 kn. j., 25 špeciálnych dokumentov a 117 periodických titulov (z toho 72 zahraničných a 45 slovenských periodík). Na nákup dokumentov boli využité účelové prostriedky od zriaďovateľa vo výške 50 000 € schválené v kontrakte na rok 2022. Z vlastného rozpočtu knižnice na nákup dokumentov boli použité prostriedky vo výške 61 056,65 €.

Nákup dokumentov v uplynulom roku 2022 vychádzal z profilácie knižnice a zameriavali sme sa na spoločensko-vednú oblasť, pedagogiku, psychológiu, filozofiu, históriu, lingvistiku, literatúru, ekonomiku a právo. Naďalej sme dopĺňali fond dokumentmi z oblasti slavistiky, ukrajinistiky, rusinistiky, romistiky, knižnej kultúry, dejín knižnej kultúry, politiky, prírodných vied, školstva, numizmatiky, archeológie, geografie a umenia. Knižničný fond bol v širšom výbere rozšírený aj o študijnú literatúru z odborov manažment, zdravotníctvo, medicína, ošetrovateľstvo, sociálna práca, teológia a rozvoj podnikania.

V snahe poskytovať rôznorodé elektronické zdroje zamerali sme sa na **akvizíciu databáz**. Na základe vyhodnotenia štatistických ukazovateľov zo skúšobného prístupu sme v polroku obnovili ročný prístup do všetkých ponúkaných modulov databázy právnickej literatúry BECK online, a to procesné právo, súkromné právo, obchodné právo, verejné právo a trestné právo. V závere roka sme obnovili prístup k databáze EPI Právny systém PREMIUM a po prvýkrát sme zakúpili ročnú licenciu k databáze STN online (normy) a historicky zameralnej maďarskej databáze ARCANUM. Nákup dokumentov vo finančnom vyjadrení prezentuje tabuľka 1.

Tabuľka 1 Hodnota zakúpených prírastkov v €

Ukazovateľ	rok 2020	rok 2021	rok 2022
knihy + špeciálne dokumenty	57 359,73	60 005,37	96 928,85
seriály	7 874,03	4 416,06	10 436,84
elektronické databázy + e-books	5 862,00	7 878,40	3 690,96
SPOLU, v tom:	71 095,76	72 299,83	111 056,65
- rozpočet bežných výdavkov	61 095,76	62 299,83	61 056,65
- prioritný projekt	10 000,00	10 000,00	50 000,00

Dary, výmena, náhrady, vlastná činnosť

Formou daru sme do fondu doplnili **717 kn. j.**, z toho 566 kníh, 19 seriálových ročníkov a 132 špeciálnych dokumentov. Od roku 2011 priebežne spracovávame dar etnografa a slavistu profesora Mikuláša Mušinku, v roku 2022 sme zaradili ďalších 131 kn. j. a za 12 rokov spracovávania sme do fondu zaevidovali celkom už 17 795 kn. j.

K ďalším významným darcom v roku 2022 patrili domáci jednotlivci a inštitúcie: Iveta Šebeňová, Vladislav Grešlík, ArtD., Mgr. Beáta Bušovská, Anna Nagyová a Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove. Zo zahraničných darcov uvádzame napríklad Spoločenstvo Rómov na Morave v Brne či Múzeum rómskej kultúry v Brne.

Výmennou spolupracou sme nadobudli **97 kn. j.**, a to 92 kníh a 5 seriálových ročníkov. Na výmene dokumentov sa naďalej podieľali Slovanská knižnica Národní knihovny ČR v Prahe, Štátna vedecká knižnica v Košiciach, Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd ČR v Prahe, Ústředná knižnica Filozofické fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Vlni sme partnerom odoslali 21 dokumentov.

V rámci vlastnej odbornej činnosti bolo vytvorených a zaevidovaných 104 digitálnych kultúrnych objektov a z vlastnej edičnej činnosti bolo do fondu zaradených 9 kn. j. Stratené dokumenty v roku 2022 boli nahradené v 24 prípadoch.

Povinný výtláčok

V zmysle zákona č. 217/1997 Z. z. o povinných výtláčkoch periodických publikácií, neperiodických publikácií a rozmnoženín audiovizuálnych diel v znení neskorších predpisov **bola knižnica oprávneným príjemcom povinného výtláčku** uvedených publikácií. V roku 2022 bol tento právny predpis úplne zrušený a nahradený zákonom NR SR č. 256/2022 Z. z. o vydavateľoch publikácií a o registri v oblasti médií a audiovizie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o publikáciách) v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 01.08.2022.

Nový zákon zmenil nielen terminológiu tým, že definoval pojem povinný deponát, ale výrazne zmenil politiku ich odovzdávania oprávneným príjemcom. Naša inštitúcia má nárok iba na odbornú a vedeckú literatúru, ale v prípade, že vydavateľ vydá aj tlačенú aj elektronickú verziu publikácie, nie je povinný nám tlačенý deponát zaslať. V takom prípade máme nárok na digitálny deponát, na ktorý je oprávnená Slovenská národná knižnica a ktorá ho má aj odovzdať ostatným príjemcom uvedených v zákone. Napriek týmto zmenám v odovzdávaní povinných výtláčkov sme do fondu zaradili celkovo **3 112 kn. j.** Nasledujúca tabuľka prezentuje výkony v oblasti akvizície.

Tabuľka 2 Akvizícia knižničného fondu v číslach (kn. j.)

Ukazovateľ	Skutočnosť 2020	Skutočnosť 2021	Skutočnosť 2022
Akvizícia celkom, z toho:	10 201	9 115	8 560
- knihy	8 642	7 470	7 116
- seriály	1 343	1 094	981
- špeciálne dokumenty, v tom:	216	551	463
- mapy, normy a pod.	47	317	344
- audio- a videodokumenty	5	0	0
- elektronické dokumenty (aj e-books)	13	119	15
- digitálne kultúrne objekty	133	115	104
Akvizícia celkom, z toho:	10 201	9 115	8 560
- nákup	4 299	4 219	4 497
- povinné výtláčky	3 904	3 458	3 112
- dary	1 652	1 167	717
- výmena	200	132	97
- digitálne kultúrne objekty	133	115	104
- náhrady za stratené dokumenty	7	14	24
- bezodplatný prevod	0	0	0
- vlastná edičná činnosť	6	10	9

Akvizícia dokumentov sa riadila internou Smernica o akvizícii dokumentov do knižničného fondu Štátnej vedeckej knižnice v Prešove. Zodpovedá za ňu vedúca OASF, ktorá je v zmysle Organizačného poriadku ŠVK predsedníčkou akvizičnej komisie. Ďalšími členmi komisie sú zástupcovia ďalších odborných útvarov.

Návrhy na obstaranie dokumentov do knižničného fondu majú možnosť predkladať aj používatelia prostredníctvom webového formulára. Táto možnosť je k dispozícii niekoľko rokov, ale v minulom roku sa počet takých návrhov zvýšil vďaka väčšej informovanosti verejnosti o službách knižnice. Samozrejme, nie vždy je možné používateľské návrhy akceptovať, napríklad ak požadovaný dokument nezodpovedá našej profilácii, alebo už nie je dostupný na knižnom trhu alebo nemáme dostatok finančných prostriedkov. O zakúpení dokumentu do

fondy knižnice používateľa informujeme prostredníctvom elektronickej pošty. V roku 2022 z webovej stránky bolo odoslaných 102 návrhov, z toho vyše 70 % sa nám podarilo zaobstarať do knižničného fondu.

2.2.2 Spracovanie knižničného fondu

Spracovanie kníh, seriálov a špeciálnych dokumentov

V KIS Virtua sme **spracovávali všetky nové prírastky (8 560 kn. j.)**, vykonávali sme dennú evidenciu všetkých dochádzajúcich novín a časopisov (9 987 čísel bežného ročníka dochádzajúcich periodík), a spracovávali uzavreté ročníky časopiseckých a novinových titulov, ktoré boli následne odovzdané na väzbu.

V roku 2022 vydavatelia prestali do knižnice zasielať 70 periodických titulov, pričom dôvody boli rôzne: ukončenie vydávania, sprístupnenie iba online alebo nesplnenie požiadaviek povinného deponátu (v súlade s novým zákonom o publikáciách, ale aj v súlade s novelou vlní zrušeného zákona o povinných výtlačkoch spred 2 rokov). Vlní však bolo zaevidovaných aj 28 nových periodických titulov. Celkový prírastok **viazaných ročníkov novín a časopisov je 981 kn. j.**, pričom jedno prírastkové číslo je pridelené jednému ročníku periodického titulu. Do Súborného katalógu periodík, ktorý prevádzkuje UKB, sme potvrdili, že v roku 2022 bolo redigovaných 924 holdingových záznamov a 50 nových holdingov periodických titulov.

Analytické spracovanie článkov

V rámci **analytického spracovania článkov rusínskej a ukrajinskej periodickej tlače** vydávanej menšinou Rusínov a Ukrajincov na Slovensku bolo vyexcerpovaných **1 308 bibliografických záznamov** z periodík Nove žyttja, Duklja, Veselka, Rusyn, NN info Rusín, Studium Carpato-Ruthenorum a Artos. V spolupráci s oddelením historických knižničných fondov sme naďalej spracovávali články zo zborníkov vydaných knižnicou, konkrétne zo zborníkov *Liber – verbum – monumentumque IV. (Pretiosa quam sit sanitas morbus docet: osveta – zdravotníctvo – knižná kultúra)* a *Liber – verbum – monumentumque V. (Jazyk, školstvo a literatúra v dejinách Slovenska)*.

V minulom roku pokračovala spolupráca so Spolkom ukrajinských spisovateľov na Slovensku na vydaní publikácie Peter Gula (1931-1987), ktorej bibliografickú časť sme ukončili u nás v knižnici. Na úseku analytického spracovania rusínskej a ukrajinskej periodickej tlače bola v roku 2022 v spolupráci s OHKF rozpracovaná ďalšia publikácia venovaná novinárovi, publicistovi, redaktorovi, vedcovi a kritikovi Jánovi Hvaťovi.

V roku 2022 sme pokračovali s pravidelnou týždennou prezentáciou vybraných dokumentov z nových prírastkov v rubrike *Kniha týždňa* na webovej stránke knižnice s upútavkou na sociálnej sieti Facebook v rubrike *Predstavujeme knihu týždňa*. Takto sme predstavili 50 knižných titulov.

2.2.3 Prevádzka a služby čítárne

Čítareň na Hlavnej ulici, ktorá je organizačnou súčasťou OASF, má 9 miest, prístup k jednému počítaču na vyhľadávanie online zdrojov a možnosť využitia multifunkčného zariadenia. Navštívilo ju vlní spolu **1 193 používateľov** (čo je nárast o 635 používateľov oproti roku 2021), z nich 143 využilo iba prístup na internet. V rámci prezenčných služieb sme poskytovali prístup ku všetkým odborným aj voľnočasovým titulom aktuálneho ročníka domácich i zahraničných periodík, ktoré dochádzali vlní do knižnice. Ďalej sme v čítárni poskytli aj prístup do databáz EPI, BECK online a STN online, aj prístup k voľným informačným zdrojom. V priestoroch čítárne návštevníci využívali reprografické služby, poskytovali sme im informácie o knižnično-informačných službách a umožnili registráciu novým záujemcom o členstvo.

V čítárni bolo zrealizovaných **2 966 prezenčných výpožičiek**, čo je o 1 295 prezenčných výpožičiek viac oproti roku 2021. Z uvedených čísel je zrejmé, že čítareň si našla svojich návštevníkov aj na inej adrese. K najčítanejším periodickým titulom patrili Hospodárske noviny a Nový čas. Neregistrovaným návštevníkom sme poskytli 149 bibliografických a faktografických informácií. V rámci reprografických služieb bolo zrealizovaných 973 kópií (823 papierových a 150 digitálnych kópií). Vlní sme začali na sociálnej sieti Facebook s pravidelným predstavovaním periodických titulov, ktoré sú v ponuke našej čítárne. Každý týždeň je k dispozícii jeden titul s informáciami o jeho zameraní a obsahu.

2.3 Historický knižničný fond a vedecko-výskumná činnosť

Oddelenie historických knižničných fondov je odborný útvar, ktorého hlavnou pracovnou náplňou je spracovávanie historických dokumentov a ich výskum. OHKF vykonáva v menšej či väčšej miere takmer všetky činnosti, ktoré sú náplňou práce aj iných odborných útvarov, pričom jediným spojením je historický knižničný fond.

Prácu na tomto útvare v roku 2022 vykonávali 3 zamestnanci, pričom jeden mal 6-hodinový úväzok. Začiatkom roka (k 31.01.2022) sme s jedným zamestnancom ukončili pracovnú zmluvu, ktorá bola uzatvorená na dobu určitú. Pracovný pomer s novým zamestnancom bol uzatvorený až v polovici novembra 2022. V súčasnosti má oddelenie 4 zamestnancov.

2.3.1 Spracovanie a ochrana historického knižničného fondu

Spracovanie HKF v podobe bibliografických záznamov jednotlivých historických dokumentov predstavuje odbornú činnosť, ktorú realizujú všetci zamestnanci útvaru, a to predovšetkým podľa jazykových kompetencií. Pri spracovávaní dokumentov vlastného historického fondu, aj historických fondov iných vlastníkov dominovali v roku 2022 tlače vydané v 19. storočí. Plánovaný ukazovateľ (600) sme dosiahli, spracovali sme **601 bibliografických záznamov**. Bližšie hodnotenie spracovania HKF je v kap. 3 Zhodnotenie kontraktu.

V spolupráci s OASF sme realizovali heuristiku a výber titulov do historického fondu knižnice. Boli to najmä tituly zakúpené v antikvariátoch, ale aj dokumenty v menšej miere získané darom (ako J. Hvat'), výmenou alebo nálezom (ECAV Prešov), ich spracovanie je postupné a bude pokračovať v roku 2023. Spolupracovali sme tiež pri spracovávaní článkovej bibliografie vybraných titulov periodickej literatúry a pri spracovaní článkov zo zborníkov, ktoré v predchádzajúcich rokoch oddelenie pripravilo na vydanie. Spolupráca spočívala v tvorbe vecných metadát pri 40 bibliografických záznamoch.

V oblasti starostlivosti o historický knižničný fond sme systematicky dbali na adekvátne podmienky **uloženia a ochrany HKF** v dvoch samostatných depozitoch, kam majú prístup iba zamestnanci OHKF, ostatní zamestnanci ŠVK iba v sprievode zamestnanca OHKF. Vzácné dokumenty sú uložené v trezoroch. Súčasťou HKF je aj historický fond časti knižnice Rehole piaristov na Slovensku zo Sabinova, ktorý spravujeme na základe uzatvorenej zmluvy o spolupráci. Na oddelení sme priebežne vykonávali aj všetky manipulačné práce súvisiace s výberom žiadaných titulov pre používateľov na prezenčné štúdium a ich opätovným uložením do depozitu. Realizovali sme heuristiku pre účely vedecko-výskumnej činnosti a prípravu expozičných častí plánovaných výstav.

Dokumenty, u ktorých sa zistila potreba nenáročnej opravy, boli odovzdané na oddelenie ochrany fondov na opravu, z ktorej sa vyhotovila fotodokumentácia. Po každom takom zásahu bolo nevyhnutné opäť vstupovať do bibliografického záznamu a informáciu o zásahu v ňom uviesť. V spolupráci s týmto oddelením sme uskutočnili revízia HKF podľa plánu revízných prác na rok 2022.

2.3.2 Vedecko-výskumná, edičná, publikačná a prezentačná činnosť

OHKF je útvar s vysokými požiadavkami na odborný potenciál a kvalifikáciu zamestnancov najmä pokiaľ ide o požadované vzdelanie, orientáciu v problematike v ich vecnej pôsobnosti a jazykové schopnosti. Od zamestnancov sa tiež vyžaduje neustály individuálny odborný rast, ktorý do veľkej miery súvisí s osvedčením vykonávať výskum a vývoj. Vyššie spomínaná nová pracovná zmluva bola uzatvorená so zamestnancom s dosiahnutým vzdelaním na 3. stupni vysokoškolského štúdia (titul PhD.) v študijnom odbore historické vedy, v študijnom programe história, čím spĺňa predpoklady pre výkon vedecko-výskumnej činnosti.

V roku 2022 bola na základe pozitívneho hodnotenia obnovená platnosť **Osvedčenia o spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj** rozhodnutím Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR č. 2022/11907:2-D1230 opäť na 6 rokov.

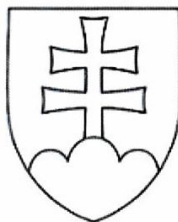
Vedecko-výskumnú činnosť sme realizovali dominantne v oblasti dejín knižnej kultúry a v rámci dejín regiónu a s ním spojenými osobnosťami. Možno ju rozdeliť na dva tematické okruhy: (1) riešenie konkrétnych vedecko-výskumných úloh, ktorých výsledky sú predmetom kap. 3 Zhodnotenie kontraktu a (2) realizáciou heuristiky, spracovania a analýzy dokumentov pri príprave a realizácii viacerých odborných činností OHKF, ako boli konferencie, publikačná činnosť a výstavná činnosť. Pre kompletizáciu alebo komparáciu stavu poznania a pramennej bázy sme pracovali aj so sekundárnymi zdrojmi, prípadne primárnymi prameňmi uloženými v iných fondových a pamäťových inštitúciách v meste Prešov (napríklad Archív Gréckokatolíckeho arcibiskupstva v Prešove, Štátny archív v Prešove, Kolegiálna knižnica v Prešove).

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Stromová 1
813 30 Bratislava

Číslo spisu
2022/11907:2-D1230

Bratislava
08. 02. 2022

Vybavuje
Liptáková Barbora

ROZHODNUTIE

Osvedčenie o spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj

Popis konania / Účastníci konania

Hodnotenie spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj.

Výrok rozhodnutia

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky ako správny orgán príslušný podľa ustanovenia § 26a ods. 11 zákona č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja a o doplnení zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) na základe žiadosti Štátnej vedeckej knižnice v Prešove, so sídlom Hlavná 2920/99 081 89 Prešov, IČO 00164682

v y d á v a

pre Štátnu vedeckú knižnicu v Prešove, Hlavná 2920/99 081 89 Prešov, IČO 00164682

OSVEDČENIE O SPÔSOBILOSTI
vykonávať výskum a vývoj.

Platnosť osvedčenia je šesť rokov od jeho vydania.

Odôvodnenie

Keďže sa návrhu účastníka konania vyhovuje v plnom rozsahu, od odôvodnenia sa podľa § 47 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov upúšťa. Na základe § 26a ods. 16 písm. c) zákona, ak organizácia Štátna vedecká knižnica v Prešove, prestane spĺňať podmienky ustanovené zákonom, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky odníme osvedčenie o spôsobilosti.

Poučenie

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia rozklad podľa § 61 správneho poriadku na Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Rozhodnutie je preskúmateľné súdom v konaní podľa § 177 a nasl. Správneho súdneho poriadku po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku.

Branislav Gröhling
minister

Samozrejmosťou odbornej práce na OHKF je **prezentovanie a publikovanie výstupov** činnosti OHKF formou prednášok na odborných konferenciách (kolegyne vystúpili aktívne so 4 príspevkami na konferenciách na Slovensku), alebo v podobe štúdií v odborných periodikách a zborníkoch, alebo v podobe edičných titulov, ktoré vydávame ako knižnica. Obsahové zhodnotenie týchto výstupov je v kap. 3 Zhodnotenie kontraktu.

Vydané edičné tituly OHKF sme v minulosti predstavili verejnosti rôznym spôsobom, najmä prezentáciou v knižnici alebo prostredníctvom knižných videotrailerov na kanáli knižnice na YouTube. Prezentácia publikácií v rámci podujatia *Týždeň slovenských knižníc 2022* bola verejnosti dostupná v podobe zostrihu aj na YouTube (link: <https://www.youtube.com/watch?v=vXZziuPWPUY>). Predstavili sme súbor piatich interdisciplinárne ladených zborníkov pod spojujúcim hlavným názvom *Liber – verbum – monumentumque* (*Kniha – slovo – pamiatka*), ktoré sme vydali v rokoch 2017 – 2021. Zborníky postupne prezentovali aktuálne výstupy bádateľov k problematike dejín knižnej kultúry, duchovnej kultúry a konfesijných dejín (v denominácii rímskokatolíckej, gréckokatolíckej, evanjelickej a reformovanej cirkvi). V predstavených publikáciách možno nájsť príspevky o osвете a zdravotníctve, jazyku, školstve a literatúre v dejinách Slovenska. Od marca, kedy sa prezentácia konala, do decembra evidujeme 142 videní tejto prezentácie.

OHKF je aktívnym organizátorom podujatí určených odbornej verejnosti, a to **vedeckých konferencií** najmä z oblasti výskumu dejín knižnej a duchovnej kultúry, ktoré každoročne tematicky venuje príslušným historickým medzníkom, výročiam či jubileám v tom-ktorom roku, a to na interdisciplinárnej úrovni. V roku 2022 sme sa venovali problematike prírodných vied, dejinám vedy a techniky, a to aj z dôvodu pripomenutia si 450. výročia začiatku ťažby kamennej soli v Solivare.

Pre odbornú aj širšiu verejnosť sú určené odborné **panelové výstavy** v priestoroch študovne starých tlačí, pričom textová a obrazová časť bola doplnená aj o fyzické 3D predmety a staré tlače alebo **virtuálne** prostredníctvom privátnej zóny na webovej stránke knižnice. Výstavy boli tentokrát zamerané na prezentovanie vzácných tlačí zo 17. storočia. V roku 2022 sme pripravili a uskutočnili 1 vedeckú konferenciu a 2 odborné výstavy, ktorých podrobnejšie zhodnotenie je v kap. 3 Zhodnotenie kontraktu.

Okrem nich v priestoroch študovne starých tlačí alebo na privátnej zóne knižničného webu boli dostupné aj výstavy, ktoré pokračovali z roku 2021:

1. *Homo historicus seu terrarum descriptor...* (23.09. – 23.12.2021), ktorá bola predĺžená do 30.06.2022 a videlo ju ešte 34 návštevníkov;
2. *Quidquid discis, tibi discis...*, t. j. alebo čokoľvek sa učíš, pre seba sa učíš (04.03.2021 – 04.03.2022) ;
3. *Via trita est tutissima*, t. j. vychodená cesta je najbezpečnejšia (30.09.2021 – 30.12.2022).

Popri odborných výstavách sme realizovali výstavy popularizačného charakteru, pričom ich prvoradým cieľom bolo prijateľnou a zrozumiteľnou formou predstaviť históriu zachytenú v knižnej grafike, ilustrácii či fotografii. Oddelenie autorsky spracovalo jednu takú výstavu:

- *Inter arma silent Musae* (júl 2022) – výstava poukazovala na latinské príslovie, v slovenskom preklade „medzi zbraňami (resp. počas vojny, za hluku zbraní) mlčia múzy“. Výstava sprístupňuje vybrané ukážky knižnej grafiky – medirity, litografie alebo ilustrácie, ktoré boli uverejnené ako reprodukcie výtvarných diel v starých tlačiach z obdobia 17. – 19. storočia. Tie často retrospektívne zachytávajú dejinné udalosti a predstavy o časoch minulých. Výstava ponúka pohľad na vybrané vojny, bitky, (vý)zbroj, osobnosti (hrdinov, vojvodcov, panovníkov i politikov) v našich, ale aj európskych dejinách a tejto téme v širšom kontexte budeme venovať pozornosť aj v roku 2023;

V spolupráci s externými autormi a v spolupráci s oddelením informačných technológií sme pripravili ďalšie dve výstavy:

- Michal Lapčák: Znak – písmo – slovo (jún 2022);
- Anton Fogaš: Ľudia a ich životy (august 2022).

Jednou z foriem prezentácie HKF je rubrika *Minulosť známa neznáma* na sociálnej sieti Facebook, ktorá ponúka informácie a obrazové ukážky z konkrétnych dokumentov HKF. Realizovali sme ju raz týždenne, čo bolo veľmi náročné na čas a pri súčasnom personálnom obsadení oddelenia nebude možné do budúcnosti pripravovať ukážky z historických dokumentov, vrátane odborného popisu, v takom krátkom časovom intervale.

2.3.3 Služby študovne starých tlačí

Študovňa starých tlačí spadá organizačne pod OHKF, pričom ide o špecializovanú študovňu zameranú na prezenčné sprístupňovanie historických dokumentov a fondov.

Z pohľadu materiálneho a technického zázemia nedošlo v študovni v roku 2022 k zmenám. Používatelia mali k dispozícii 16 študijných miest, 1 multifunkčné zariadenie, 1 tlačiareň a čítačku mikrofílmov a 3 počítače s pripojením na internet, ktoré slúžili najmä na orientáciu v online katalógu knižnice, prípadne na overovanie iných

informačných zdrojov. Používatelia preferovali prácu na vlastných zariadeniach a mali záujem o wifi pripojenie, čo však možné nebolo.

Od apríla 2022 pribudla na oddelenie a do študovne **plnotextová licencovaná databáza Arcanum Digitalthea**, ktorá predstavuje najväčšiu digitálnu databázu periodík v Maďarsku. K práci s databázou sú potrebné adekvátne jazykové kompetencie a návštevníci, ktorí ju využili, sa zaujímali o štúdium zdigitalizovaných dokumentov, tlačených zdrojov uhorských, teda maďarských, ale aj slovenských dejín (64 vstupov). Záujem bol najmä o výročné správy i ročenky škôl, periodickú tlač a e-booky v maďarskom jazyku.

Prezenčné služby študovne boli zamerané predovšetkým na poskytovanie dokumentov z fondu príručnej knižnice, z vlastného historického knižného fondu, ale aj historického fondu Kolegiálnej knižnice. Služby využilo **535** bádateľov, ktorým bolo poskytnutých **1 313 kn. j.**, najmä z fondu príručnej knižnice študovne, z toho bol záujem napríklad o kódexy (5), cirkevnoslovanské rukopisy (6), inkunábuly (8), tlače zo 16. storočia (53) a ďalšie tlače vydané do roku 1918 (170).

Aj v minulom roku sme zaznamenali záujem o služby študovne zo strany zahraničných návštevníkov, a to z Poľska a Ukrajiny, či už ako individuálnych návštevníkov, príp. účastníkov exkurzií. Poskytli sme **spolu 1 681 informácií** (1 100 faktografických a 581 bibliografických informácií).

O vzdelávacie aktivity ako je *Bibliografická hodinka*, *Naučme sa rešeršovať* bol záujem minimálny, obmedzil sa na konzultácie pre prácu s online katalógom knižnice, na informácie o možnostiach a podmienkach štúdia informačných zdrojov a poskytovaných službách s dôrazom na historické dokumenty, inojazyčné dokumenty či slavistiku.

Z monograficky orientovanej literatúry bol najväčší záujem o bibliografie, nasledovali lexikóny, encyklopédie a biografie, školské výročné správy, edície prameňov, pomocné vedy historické (v rámci nich registrujeme najväčší záujem o paleografiu, kodikológiu a heraldiku). V roku 2022 registrujeme záujem aj o slovníkovú literatúru s prepojením na latinčinu, cirkevné dejiny (najvyšší záujem bol spojený s evanjelickou, gréckokatolíckou cirkvou a židovským vierovyznaním). Čitatelia mali záujem aj o edičné tituly ŠVK, osobnosti, emigráciu, región, pamiatky a knižnú kultúru.

Z oblasti časopiseckej produkcie sme zaznamenali najväčší záujem o ukrajinské spoločensko-literárne periodikum Duklja, nasledovala historicky zameraná Slovenská archivistika, regionálne zameraná Historica carpathica, Historický časopis i časopis so zameraním na cirkevné dejiny Historia Ecclesiastica, regionálne orientované Nové obzory, ukrajinský časopis Nove žyttja, ACEP (Acta Collegii Evangelici Prešovienensis), časopis košickej proveniencie Mesto a dejiny a Pamiatky a múzeá. Výskyt ukrajinských periodík v štatistike je spôsobený faktom, že presun príručného fondu slovanskej študovne na iné pracovisko (všeobecná študovňa na oddelení knižnično-informačných služieb) sa uskutočnil až v závere januára 2022. Do tohto času boli tieto dokumenty poskytované naďalej v priestoroch študovne starých tlačí.

V priestoroch študovne boli návštevníkom dostupné dve odborné výstavy - *Homo historicus seu terrarum descriptor...* (23.09.2021 – 23.12.2021, predĺžená do 30.06.2022) a *Vek rozumu – vek racionalizmu: 17. storočie v starých tlačiach* (11.11.2022 – 11.11.2023).

Pandémia ochorenia covid-19 čiastočne obmedzila otvorenie študovne aj v roku 2022, nie však v takom výraznom rozsahu ako rok predtým. Študovňa bola zatvorená v ďalších prípadoch iba z prevádzkových dôvodov (konanie vedeckých podujatí, konferencií, ale aj výmena osvetlenia). V mesiacoch júl – august bola pre verejnosť zatvorená, služby a konzultácie boli poskytované na základe individuálnej dohody s bádateľmi (šlo najmä o kolegov z iných pamäťových inštitúcií a cudziny).

Tabuľka 3 Služby študovne starých tlačí

Ukazovateľ	Skutočnosť 2020	Skutočnosť 2021	Skutočnosť 2022
Služby študovne, v tom:			
- počet návštevníkov	716	633	535
- počet prezenčných výpožičiek	2 575	2 433	1 313
- počet poskytnutých informácií	2 400	2 662	1 681
- počet žiadaniek na HKF	1 769	1 716	1 223

2.3.4 Partnerská spolupráca

V rámci zahraničnej spolupráce sme udržiavali pracovnú komunikáciu s kolegami zo Slovanskej knihovny v Prahe, Národnej knihovny v Prahe, Zakarpatskej oblastnej všeobecnej vedeckej knižnice v Užhorode, Slovenského inštitútu vo Varšave, Pedagogickej univerzity v Krakove (redakcia periodika Res Gestae).

V rámci spolupráce s Prešovskou univerzitou sme v dňoch 28.03. – 01.04. umožnili realizovať prax na oddelení jednej študentke odboru história z Inštitútu histórie Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity.

V rámci mapovania pamiatok či dejín knižnej kultúry sme spolupracovali s pamäťovými a fondovými inštitúciami, vedeckovýskumnými pracoviskami, najmä vedeckými a akademickými knižnicami na Slovensku, čo sa odrazilo na konferenčnej a publikačnej činnosti, resp. aj vo forme priebežnej pracovnej komunikácie, konzultácií, na pracovných stretnutiach a na budovaní kolegiálnych vzťahov pri výskume najmä regionálnych dejín, retrospektívnej bibliografie a dejín knižnej kultúry.

2.4 Ochrana knižničného fondu

Odborné činnosti súvisiace so starostlivosťou o knižničné fondy zabezpečuje oddelenie ochrany fondov. Jeho hlavnou náplňou je denný prísun a odsun dokumentov zo/do skladov a ich prepravu do/z požičovne, do príručných knižníc študovni a jednotlivých oddelení, revízia knižničného fondu, prevádzka knihárskej dielne a starostlivosť o priestory skladov.

V súvislosti so znižovaním limitu zamestnancov boli na oddelení realizované dve organizačné zmeny – zrušenie pracovných miest, a to jedno na úseku skladov (k 31.01.2022) a jedno v knihárskej dielni (k 31.12.2022), čím sa počet zamestnancov OOF znížil z 8 na 6.

Prevádzka skladov a knihárskej dielne

Prenajatý sklad, lokalizovaný v priemyselnej zóne Prešova, je objekt, v ktorom je umiestnený celý knižničný fond s výnimkou HKF. Kapacitne a dispozične vyhovuje nielen uloženiu knižničného fondu, ale vďaka mobilnému regálovému systému, zabudovanému do jednej časti objektu, ponúka dostatočnú skladovú rezervu na niekoľko rokov.

OOF je plne zapojený do práce v KIS Virtua, prostredníctvom ktorého sa zabezpečuje tlač používateľských požiadaviek priamo na oddelení, čo urýchľuje prácu a predovšetkým značne šetrí čas pri overovaní, či je žiadaný dokument požičaný. V roku 2022 bolo **prijatých spolu 48 095 žiadaniek** na dokumenty knižničného fondu.

Činnosť knihárskej dielne bola zameraná hlavne na väzbu periodík, na malé aj väčšie opravy dokumentov a v minimálnej miere na väzbu interných materiálov a ďalšie kartonážne a rezačské práce pre potreby knižnice. Na tomto pracovisku sme realizovali kníhviazačské práce v počte **3 300 zv.**, z toho bolo zviazaných 1 602 zv. seriálov, opravených 1 636 zv. poškodených dokumentov z knižničného fondu a 62 zv. boli nekomplikované opravy dokumentov HKF. Externé kníhviazačské služby sme využili len v prípadoch zlatenia väzby niektorých časopiseckých titulov, a to v počte 94 zv. časopisov pre potreby príručnej knižnice všeobecnej študovne, pretože na práce s tým spojené nemá knižnica vo vlastnej dielni dostatočné technické vybavenie.

Revízia knižničného fondu

Na úseku ochrany fondov bola v zmysle zákona o knižniciach, vyhlášky MK SR č. 201/2016 Z. z. o spôsobe vedenia odbornej evidencie, vyradovaní a revízii knižničného fondu v knižniciach a internej Smernice o evidencii, vyradovaní a revízii knižničného fondu v Štátnej vedeckej knižnici v Prešove vykonaná **pravidelná revízia knižničného fondu** v počte 28 883 signatúr, t. j. **41 031 kn. j.**. Na základe výsledkov revízie sme vyradili nevrátené, za ktoré sme prijali náhrady, multiplicitné a poškodené dokumenty, spolu v počte 1503 kn. j. Najviac bolo vyradených multiplicitných dokumentov, boli to prevažne skriptá, učebnice, ktoré máme vo fonde vo viacerých exemplároch a neboli vôbec v takom počte využívané.

Súčasne s revíziou fondu sme k revidovaným dokumentom priradzovali čiarový kód, ak v dokumente chýbal, a realizovali sme čipovanie (vlepovanie etikiet s čipom) starších dokumentov fondu v počte 10 514 zv..

Tabuľka 4 Činnosť OOF v číslach

Ukazovateľ	SKUTOČNOSŤ 2020	SKUTOČNOSŤ 2021	SKUTOČNOSŤ 2022
Prijaté žiadanky spolu, v tom:	54 198	49 126	48 095
- z KIS Virtua	52 321	47 291	46 704
- na historické fondy	1 769	1 716	1 223
Knihárske práce, z toho:	3 320	3 344	3 300
- oprava dokumentov	1 359	1 678	1 636
- väzba novín a časopisov	1 903	1 605	1 602
- opravy HKF	31	39	62
Úbytky knižničného fondu	16	1 910	1 503

Z tabuľky už nie je zrejмый taký výrazný pokles žiadaniek ako za predošlé 2 roky, ale trend nižšieho záujmu o tlačené dokumenty je zrejмый a je nutné poskytovať viac digitálnych a elektronických zdrojov. V neposlednom rade je dôvodom medziročného poklesu aj demografia a jej nepriaznivé dopady, čo sa odráža v školách a následne aj v knižnici.

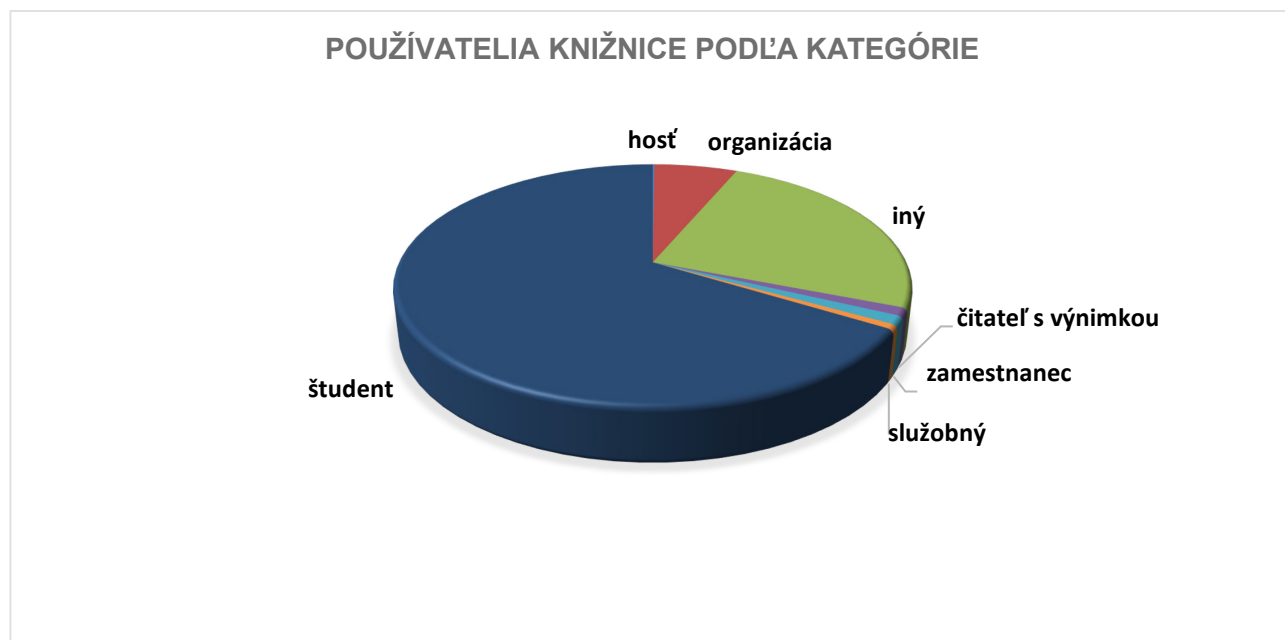
2.5 Knižnično-informačné služby

Knižnica poskytuje knižnično-informačné služby verejnosti v zmysle zákona o knižniciach, kde v § 16 a 17 sú uvedené typy služieb a podmienky ich poskytovania.

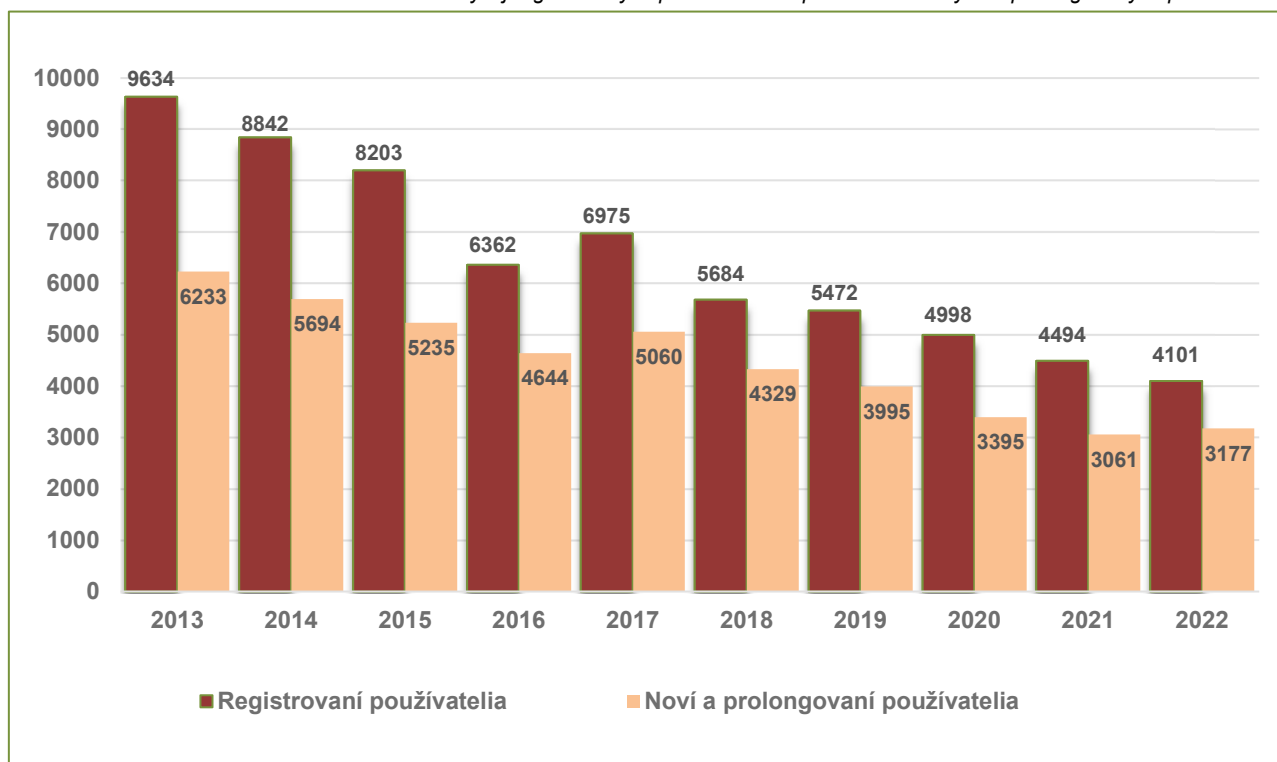
1.4.1 Používatelia knižnice

Používateľské zázemie knižnice tvorili študenti stredných a vysokých škôl a odborníci rozličného zamerania, a to pedagogickí zamestnanci vysokých škôl, odborníci z vedy a výskumu, orgány štátnej správy a samo-správy, podnikateľské subjekty, rôzne marginalizované skupiny obyvateľstva aj tretí sektor. V roku 2022 sme dosiahli počet **4 101 registrovaných používateľov**, z toho 3 177 používateľov boli noví a tí, ktorí si členstvo opätovne predĺžili. Počet aktívnych používateľov, ktorí za kalendárny rok vykonali aspoň jednu transakciu, bol 3 134 používateľov. Knižnicu navštívilo spolu 290 389 návštevníkov.

Graf 3 Kategórie používateľov knižnice

Graf 4 Vývoj registrovaných používateľov v porovnaní s novými a prolongovanými používateľmi

Ukazovateľ návštevnosti tvorí **návštevnosť fyzických osôb** v priestoroch knižnice, t. j. návšteva požičovne, čítárne, študovni a podujatí realizovaných v knižnici, a **virtuálna návštevnosť**, t. j. návšteva webovej stránky, online katalógu, portálu a online podujatí. Virtuálne návštevy predstavujú veľkú časť z celkovej návštevnosti, pretože používaný knižnično-informačný systém umožňuje používateľom vykonávať rôzne transakcie bez fyzickej návštevy knižnice, z prostredia domova, školy, práce, čo je dnes bežný štandard a patrí to ku komfortu poskytovaných online služieb.

Činnosť oddelenia knižnično-informačných služieb zabezpečovalo 7 zamestnancov. Oddelenie sa ešte v roku 2021 muselo vysporiadať s organizačnou zmenou – znížením počtu zamestnancov na základe nového limitu stanoveného zriaďovateľom. Rozhodnutie o organizačnej zmene na tomto útvare však mohlo byť prijaté hlavne preto, že v priebehu niekoľkých rokov sme implementovali technologický projekt, ktorý výrazne zefektívnil poskytovanie výpožičných služieb a ušetril ľudské zdroje. Avšak v súčasnosti je počet zamestnancov hraničný a veľkým problémom bývajú výpadky zamestnancov z dôvodu práceneschopnosti, ošetrovania člena rodiny či rôznych lekárskeho vyšetrení. Vtedy je poskytovanie služieb počas stanovených otváracích hodín pre verejnosť ohrozené.

2.5.2 Absenčné výpožičné služby

Výpožičný proces realizujeme v module výpožičky KIS Virtua, v rámci ktorého sme evidovali spolu **176 478 výpožičiek**. Z uvedeného počtu bolo 157 095 absenčných výpožičiek a počas celého roka bolo uskutočnených 98 308 prolongácií. Používatelia si mohli požičané dokumenty naďalej predlžovať 5x na dobu 30 dní v prípade, že požičané dokumenty neboli žiadané iným používateľom. Periodicitu výpožičiek u najviac žiadaných dokumentov sme operatívne obmedzili na výpožičnú dobu 2 týždne, čo ocenili aj samotní používatelia, lebo sme dosiahli rýchlejší obrat výpožičiek.

Už 5 rokov prevádzkujeme **samoobslužný návratový automat**, ktorý využíva technológiu RFID a používateľom slúži nonstop na vrátenie dokumentov požičaných z fondu knižnice, čo prinieslo veľkú výhodu pre našich používateľov predovšetkým v čase, keď bola knižnica z pandemických dôvodov zatvorená. Za rok 2022 bolo prostredníctvom návratového automatu vrátených až **35 878 dokumentov, čo je o 6 830 dokumentov viac** ako v roku 2021.

Nedávna epidemiologická situácia a veľký záujem o literatúru zo strany používateľov nás inšpirovali k príprave prioritného projektu *Implementácia RFID technológie v knižnici – nové služby*, ktorého obsahom bol nákup a inštalácia **samoobslužného výpožičného zariadenia** remoteLocker, ktorý sme pre ľahšie zapamätanie nazvali **knihomat**. Projekt sme zrealizovali ešte v roku 2021, ale prevádzka zariadenia bola spustená začiatkom roka 2022. Už teraz sa ukazuje, že to bol dobrý krok smerom k používateľovi. Počas roka 2022 bolo prostredníctvom knihomatu vypožičaných **spolu 1 974 dokumentov** pre 393 používateľov.

Prostredníctvom tretieho RFID zariadenia – **samoobslužné výpožičné zariadenie selfcheck**, ktorý majú používatelia k dispozícii v čase otvorenia knižnice, si v roku 2022 vypožičali **2 208 dokumentov**. Z celkového počtu 157 095 absenčných výpožičiek bolo v roku 2022 zrealizovaných 38 086 výpožičiek prostredníctvom samoobslužných zariadení (24,26%) a 119 009 výpožičiek operátormi v požičovni (75,74%).

Medziknižničné výpožičné služby

Súčasťou výpožičných služieb sú aj **medziknižničné výpožičné služby** v rámci spolupráce slovenských aj zahraničných knižníc. Ich cieľom je sprostredkovať používateľom prístup k dokumentom, ktoré knižnica vo svojom fonde nemá, ale nachádzajú sa vo fondoch iných slovenských alebo zahraničných knižníc (MVS žiadajúca). Súčasne požičiava aj dokumenty, ktoré má vo vlastnom fonde a žiadajú ich iné knižnice pre svojich používateľov (MVS požiadaná).

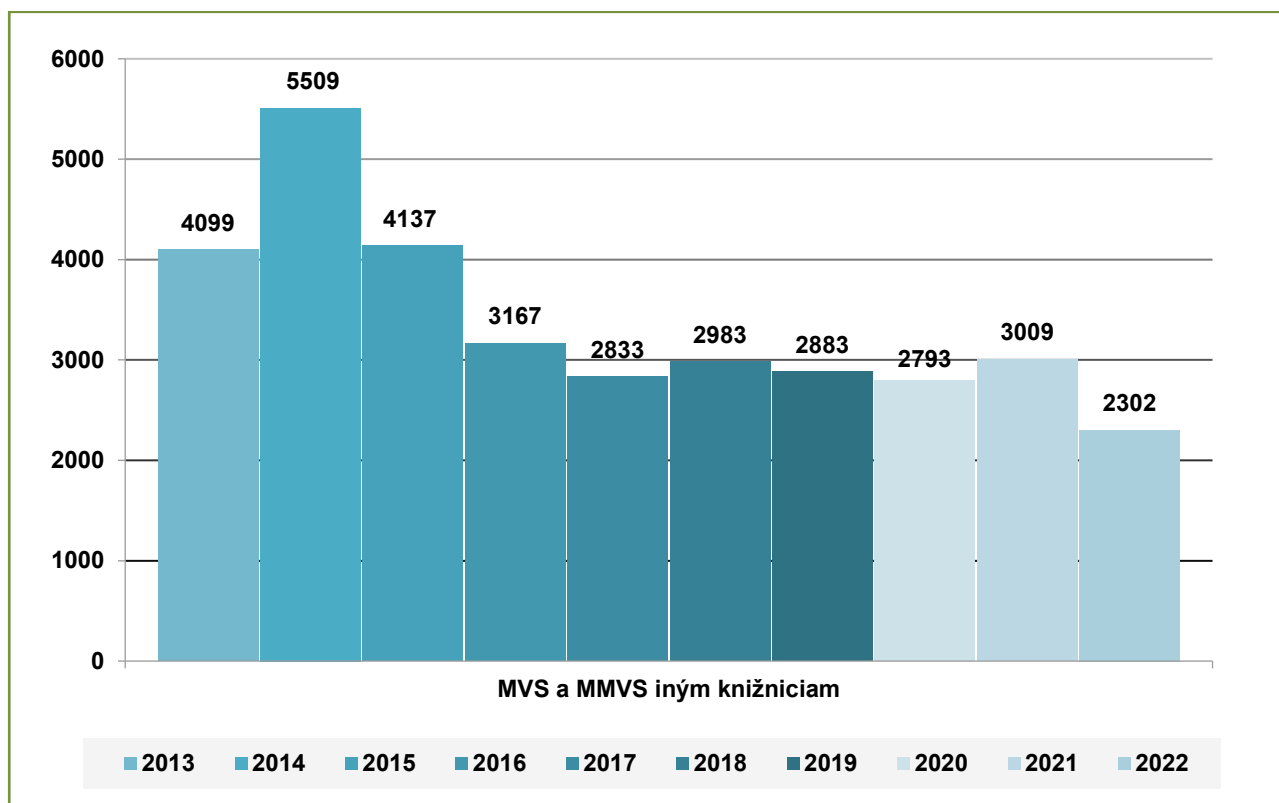
V rámci **MVS, MMVS** bolo poskytnutých spolu **2 870 výpožičiek** (2 841 MVS a 29 MMVS), čo predstavuje **pokles 750 výpožičiek** oproti predchádzajúcemu roku.

V rámci **MVS, MMVS** požiadanej bolo iným knižnicami poskytnutých **2 302 výpožičiek** (2 295 MVS a 7 MMVS), čo predstavuje **pokles o 707 výpožičiek** oproti predchádzajúcemu roku. Z uvedeného vyplýva, že mierny nárast vybavených požiadaviek iným knižnicami v roku 2021 bol spôsobený tým, že naša knižnica poskytovala MVS (a MMVS) aj v čase pandémie (na rozdiel od iných knižníc v SR). Údaj dosiahnutý v roku 2022 je približený ukazovateľom z rokov pred pandemiou, t. j. dosahovaný ukazovateľ považujeme za stabilizovaný.

Vývoj požiadanej MVS za posledných 10 rokov uvádzame v grafe 5 *Vývoj medziknižničných výpožičných služieb iným knižnicami*. Referát MVS sa aj v roku 2022 vo zvýšenej miere venoval konzultáciám kolegov z partnerských knižníc, aby dokumenty žiadali výhradne prostredníctvom online katalógu, dodržiavali pokyny ohľadne úplnosti údajov a aby dodržiavali dobu vrátenia vypožičaných dokumentov. Pokiaľ išlo o požiadavky na vyhotovenie kópií článkov, dosiahli sme ukazovateľ **2 105 kópií** (skenov), čo je opäť **nárast o 84 kópií** oproti roku 2021. Z uvedeného vyplýva, že v roku 2022 sa zvýšil záujem kolegov v knižniciach o objednávanie

skenov článkov (majú ich takmer okamžite) namiesto printových kópií, ktoré sú odosielané poštou (doručenie do 2-3 dní po odoslaní). Tento trend predpokladáme aj v budúcnosti. V roku 2022 sme v rámci požiadanej MVS opätovne poskytli 100% elektronických kópií a žiadne papierové kópie.

Graf 5 Vývoj medziknižničných výpožičných služieb

V rámci **žiadajúcej MVS a MMVS** bolo kladne vybavených **568 požiadaviek** (medziročný pokles o 43 výpožičky), pričom zo slovenských knižníc bolo zabezpečených spolu 546 výpožičiek MVS a zo zahraničných knižníc bolo kladne vybavených 22 požiadaviek, a to najmä z Česka, Nemecka a Poľska. Vlastným používateľom sme zabezpečili spolu **1 119 kópií**, čo predstavuje pokles o 369 kópií oproti roku 2021. Všetky požiadavky o MVS boli vybavené k spokojnosti používateľov našej knižnice.

Záujem o službu MVS a MMVS považujeme za stabilizovaný. Napriek množstvu dokumentov dostupných v elektronickej podobe je naša knižnica zaradená medzi pravidelných a najviac oslovených poskytovateľov služieb MVS a MMVS na Slovensku.

Posledné výzvy na nevrátené dokumenty boli v roku 2022 zaslané používateľom v počte 77 upomienok, čo je o 59 menej ako v roku 2021. Na pôde ŠVK bolo kladne vybavených 73 upomienok a k 31.12.2022 zostali 4 výzvy nevybavené. Právnomu zástupcovi ŠVK bola zaslaná 1 výzva, ktorá čaká na vyriešenie.

Posledné výzvy na úhradu dlžnej sumy boli v roku 2022 zaslané 3 upomienky. Keďže sa nepodarilo ich vybaviť v rámci knižnice, boli odovzdané na ďalšie riešenie právnomu zástupcovi, pričom 1 je vybavené a 2 zostali do roku 2023.

2.5.3 Prezenčné výpožičné služby

V priebehu roka 2022 bola definitívne ukončená rekonštrukcia priestorov 2. nadzemného podlažia OKIS (interiérové vybavenie), ktorá si začiatkom roka vyžiadala čiastočné obmedzenia v poskytovaní služieb. Cieľom rekonštrukcie bola modernizácia interiéru priestorov pôvodnej čítárne a študovni a zmena dispozície vytvorením jedného otvoreného priestoru, menšieho študijného priestoru a zriadenie bezbariérového prístupu do objektu na Námestí mládeže 1 vybudovaním nájazdovej rampy pri vstupe do budovy a inštaláciou výťahu na poschodie. Prezenčné služby na Námestí mládeže 1 boli týmto výrazne obmedzené a poskytované v náhradných priestoroch v študovni romistiky na Námestí mládeže 4 v prvom štvrtroku.

Sme presvedčení, že skončením pandemických opatrení, ale predovšetkým vďaka vyššie uvedeným novinkám pri poskytovaní knižnično-informačných služieb a inovačným opatreniam sme v roku 2022 dosiahli **19 383 prezenčných výpožičiek (nárast o 1 204 oproti roku 2021)**. Prezenčné služby všetkých študovní a čítárne využilo v priebehu roka 2022 spolu až 7 518 návštevníkov (o 4 135 návštevníkov viac, t. j. nárast 122 % oproti roku 2021).

Služby všeobecnej študovne

Otvorenie rekonštruovanej študovne (po roku rekonštrukčných prác a zlúčením študovne viazaných periodík a slovanskej študovne do jedného priestoru) sa uskutočnilo 14.03.2022. Pôvodný priestor dostal novú tvár. Vytvorili sme modernú klimatizovanú otvorenú študovňu s fondom 9 529 dokumentov vo voľnom výbere, s klasickými študijnými miestami a relaxačnou zónou s pohodlným oddychovým sedením. Novinkou je tzv. **coworking space**, zvukovo izolovaný tichý priestor pre 8 osôb, ktorí popri štúdiu potrebujú komunikovať medzi sebou, ale nechcú rušiť ostatné osadenstvo študovne.

V študovni ponúkame voľný prístup k prezenčnému fondu študovne, prezenčné štúdium viazaných ročníkov periodík donesených zo skladu, prístup k WIFI, reprografické služby, informácie o knižnično-informačných službách, prístup k databázam. Používatelia majú v priestoroch študovne možnosť vybrať si knihy, listovať alebo čítať, rozčítanú knihu odložiť do poličky so záložkou so svojím menom, kde ich bude čakať. Zároveň sa občerstviť, vypiť kávu a príjemne stráviť svoj voľný čas, či relaxovať na pohodlných sedačkách. Všetci používatelia majú k dispozícii uzamykatelné skrinky na odloženie vrchného odevu či tašiek, ovládané platným knižničným preukazom.

V roku 2022 sme poskytli v priestoroch všeobecnej študovne **6 319 prezenčných výpožičiek** (nárast o 3 255 výpožičiek oproti roku 2021), z toho bolo 31 špeciálnych dokumentov. Ďalej sme poskytli 14 840 informácií (z toho 6 795 bibliografických a 8 045 faktografických), návštevnosť študovne bola **5 399** používateľov, z toho 503 používateľov využilo iba prístup na internet. Prostredníctvom skenovacej služby sme v rámci všeobecnej študovne poskytli 149 skenov pre 29 žiadateľov.

V roku 2022 sme používateľom poskytovali **prístup k licencovaným elektronickým informačným zdrojom**, podobne ako v čítarni na Hlavnej ul.

Obrázok 2 Všeobecná študovňa

Obrázok 3 Coworking space

Vzdialený prístup do EEIZ, t. j. ani *Zmluvu o používaní adresára, tzv. používateľského konta na zabezpečenom serveri SNK v Martine a o využívaní služieb systému Naviga* sme v roku 2022 s našimi používateľmi už nepodpisovali z dôvodu, že v žiadnom informačnom centre na Slovensku už prístup nebol možný. Informovala o tom Slovenská národná knižnica ako garant projektu. Tieto služby bolo možné využiť už iba prezenčne zo študovne v SNK v Martine. Vzdialený prístup do EEIZ prostredníctvom tohto portálu sme v roku 2022 už nemali umožnené využívať napriek tomu, že povinná udržateľnosť projektu *Informácie pre inovácie* trvá ešte do konca roka 2023.

Služby informačno-vedeckého centra

V informačno-vedeckom centre sme v roku 2022 zaznamenali značný nárast dosiahnutých ukazovateľov. IVC v roku 2022 navštívilo **312** návštevníkov, čo je až o **171** návštevníkov viac ako v roku 2021, z toho internet využilo 301 používateľov (nárast o 177 používateľov). Prezenčné výpožičky v roku 2022 neboli v IVC poskytnuté žiadne. Z celkového počtu poskytnutých informácií sa IVC podieľalo počtom 335 informácií, pričom najviac požiadaviek na informácie sa týkalo informačných zdrojov a služieb knižnice a ich prístupnosti pre používateľov. V roku 2022 sme v IVC poskytli 1 080 tlačených výstupov z internetu.

Počítačové stanice boli využívané predovšetkým z dôvodu bezplatného prístupu na internet na vyhľadávanie, na odosielanie online žiadaní a realizáciu rezervácie kníh, vyhľadávanie v databázach, na prácu v dostupných aplikáciách. Tieto stanice umožňujú tiež prístup k MS Word, MS Excel, ku grafickým programom ako je Microsoft Office PowerPoint, Microsoft Office Publisher, Microsoft Office Visio, Microsoft Expression Design a k mapám Európy v programe Ma20p-Microsoft MapPoint Europe. V roku 2022 sme v IVC umožnili vrátiť absenčne vypožičané dokumenty aj zaregistrovať sa do knižnice.

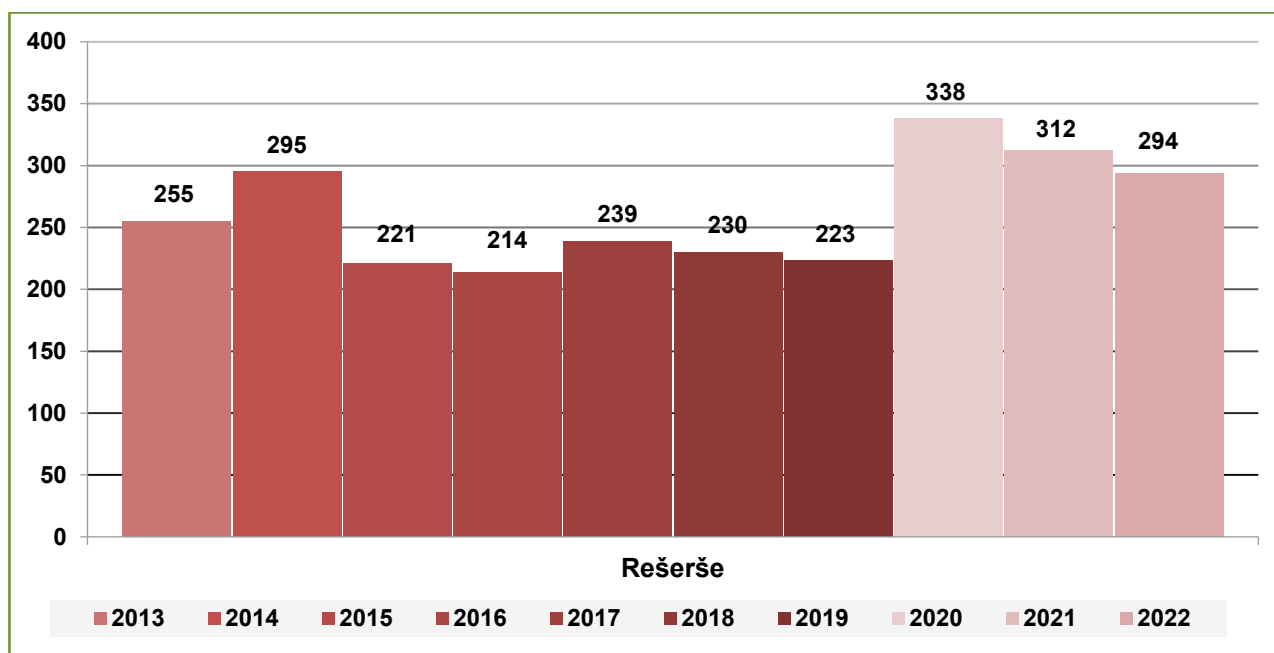
2.5.4 Rešeršné, informačné a reprografické služby

Uvedené služby zabezpečovalo oddelenie knižnično-informačných služieb a ojedinele aj zamestnanci útvarov, ktoré zabezpečujú prezenčné služby v študovniach a čítárni, ale informácie poskytovali telefonicky či elektronicky aj zamestnanci iných útvarov.

Využitie **rešeršnej služby** nie je viazané na registráciu do knižnice, a keďže ide o platenú službu, môže ju využiť ktokoľvek, kto prejaví záujem. Objednávku bolo možné realizovať osobne, telefonicky alebo elektronicky, pričom často bola nevyhnutná aj osobná, príp. telefonická konzultácia k vypracovaniu rešerše z dôvodu bližšej špecifikácie možných zdrojov k požadovanej téme. Viedla nás k tomu snaha vyhľadať relevantné zdroje tak, aby ich mohol použiť všetky využiť. Rozsah záznamov v rešerši býva rôzny a odvíja sa od témy zadávanej objednávateľom rešerše, časového rozpätia rokov vydania požadovaných zdrojov, jazykovej požiadavky na zdroje, okamžitej dostupnosti a pod.

Na základe používateľských požiadaviek sme v minulom roku spracovali **294 rešerší**, čo predstavuje medziročný pokles o **26 rešerší**. V rámci nich bolo poskytnutých spolu 17 270 záznamov. Vývoj rešeršnej služby za posledných 10 rokov uvádzame v nasledujúcom grafe.

Graf 6 Vývoj rešeršnej činnosti

Súčasťou služieb celej knižnice je **poskytovanie informačných služieb** vo forme faktografických a bibliografických informácií podaných ústnou alebo písomnou (elektronickou) formou. Vlni bolo poskytnutých spolu **17 240 informácií**, z toho 9 737 faktografických a 7 503 bibliografických. Najviac žiadané bibliografické informácie boli z oblasti ošetrovateľstva, špeciálnej pedagogiky, výchovy, prírodných vied, sociálnej práce, ekonomiky, religionistiky, medicíny, dejín, manažmentu, práva, kriminalistiky, umenia, filozofie, spoločenských a aplikovaných vied. Pri prepočte na 250 pracovných dní bolo denne poskytnutých priemerne **69 informácií**, čo je **o 4 informácie viac** ako v predchádzajúcom roku.

Súčasťou informačných služieb je online služba **Spýtajte sa knižnice**, v rámci ktorej majú používatelia možnosť položiť otázky z rôznych oblastí, na ktoré knižnica odpovedá najneskôr do 48 hodín. Pôvodne mala táto služba ambície odpovedať na rôzne otázky, ale prevažne to aj vlni boli otázky týkajúce sa knižnice, knižničného fondu, konkrétnych publikácií a pod. Prostredníctvom uvedenej služby odpovedala knižnica vlni na **142** takto položených otázok, čo je až o **108 odpovedí na otázky menej** ako v predchádzajúcom roku. Cieľom služby je poskytovať informácie rôzneho charakteru, presnejšie je to uvedené v pokynoch na webovej stránke knižnice. Z možnosti položiť otázku sú, okrem iného, vylúčené požiadavky na rešeršovanie, pretože objednanie rešerší má svoje špecifiká, ide o platenú službu a na tento účel slúži iný formulár knižnice.

Dotykový kiosk, umiestnený vo vstupnom vestibule OKIS, slúži na poskytovanie elektronických informácií, kde je možné si prehľadne prezerať a získavať informácie v rámci definovaných rubriík. Počas roka sme informácie pravidelne aktualizovali a zaznamenali sme len pozitívny ohlas na tento spôsob informovania.

Svojim používateľom sme umožnili využívať **reprografické služby** na vlastných aj prenajatých zariadeniach, ktoré sa nachádzajú v jednotlivých študovniach. V roku 2022 sme vyhotovili spolu **19 024 kópií**, čo je **o 8 427 kópií viac** ako v predchádzajúcom roku (údaj tvorí 10 823 papierových kópií, 8 201 digitálnych kópií).

Privátna zóna je jednou z funkcionalít na našej novej webovej stránke pre registrovaných používateľov knižnice, ktorí sú primárnou cieľovou skupinou. Do 31.12.2022 sa prostredníctvom registračného formulára prihlá-

silo spolu 466 žiadateľov, pričom prístup do systému bol administrátorom **potvrdený 158 registrovaným používateľom**. Približne jedna tretina žiadateľov o registráciu do privátnej zóny nespĺňala podmienky registrácie, preto sme im poskytli informáciu o možnosti registrovať sa do knižnice a až následne môžu využívať služby privátnej zóny.

Táto platforma prináša jedinečné služby využívané z pohodlia svojho domova a tak byť v spojení s knižnicou a pritom disponovať svojím časom a momentálnou chuťou alebo náladou prijímať informácie, ktoré im ponúkame. V rámci privátnej zóny knižnica ponúka napríklad prístup k plnotextovým dokumentom Cambridge e-books, odborné online výstavy a prístup k databázu Beck-online. Zoznamy nových kníh zaraďovaných do knižničného fondu za posledný mesiac sme v roku 2022 presunuli priamo na úvodnú webovú stránku knižnice (bez nutnosti prihlasovania sa používateľa do privátnej zóny), aby boli informácie prístupné aj potenciálnym používateľom, resp. návštevníkom knižnice.

Tabuľka 5 Štatistika niektorých činností OKIS

Ukazovateľ	SKUTOČNOSŤ 2020	SKUTOČNOSŤ 2021	SKUTOČNOSŤ 2022
Počet návštevníkov, v tom:	305 700	330 254	290 389
- požičovňa	52 337	47 363	46 835
- študovne	3 566	3 383	7 518
- OPAC, webstránka, portál	244 685	218 432	214 289
- podujatia	5 112	61 076	21 747
Výpožičky, v tom:	206 475	183 812	176 478
- absenčné	172 721	165 633	157 095
- prezenčné	33 754	18 179	19 383
MVS a MMVS spolu, v tom:	3 273	3 620	2 870
- MVS iným knižniciam	2 790	2 973	2 295
- MVS z iných knižníc	453	591	546
- MMVS z iných knižníc	27	20	22
- MMVS iným knižniciam	3	36	7
Podujatia pre používateľov, v tom:	103	153	199
- výstavy, prednášky, prezentácie, besedy	33	86	95
- výstavy nových kníh	42	45	47
- informačná výchova	19	18	53

2.5.5 Podujatia a prezentácia knižnice

Svoje služby a výstupy odbornej činnosti pravidelne prezentujeme aj prostredníctvom ďalších aktivít realizovaných pre laickú i odbornú verejnosť, a to od výstav, prednášok, prezentácií, exkurzií cez odborné podujatia až po edičnú činnosť.

V roku 2022 sme uskutočnili spolu **199 podujatí** (nárast oproti roku 2021 o 46 podujatí), v tom bolo napríklad 53 výstav (z toho 26 online), 42 prezentácií, prednášok a besied (z toho 2 online), 4 odborné podujatia a 47 výstav novej literatúry. Výstavy novej literatúry sme realizovali týždenne a predstavujú voľný prístup k najnovším prírastkom knižničného fondu. U používateľov majú stále veľmi pozitívny ohlas, nakoľko si môžu bez čakacej lehoty okamžite vybrať a požičať dokument, ktorý ich zaujme. V rámci realizácie vzdelávacích podujatí sme uskutočnili informačnú výchovu (exkurziu) 53 krát pre 1 047 návštevníkov.

Celková návštevnosť všetkých podujatí v knižnici v roku 2022 bola **21 747**, z toho 14 414 online návštevníkov (5 388 online a 9 026 návštevníkov – údaje z peplemetra). Najvyšší nárast ukazovateľa celkovej návštevnosti v roku 2022 sme zaznamenali pri návštevnosti študovní. Na tomto mieste považujeme za dôležité uviesť, že knižnica vykazovala **iba merateľné výstupy návštevnosti**, napríklad štatistiky zo sociálnych sietí, aj výstupom z peplemetra získaného z RTVS.

Takmer každý útvar knižnice sa nejakou formou organizácie alebo spolupráce podieľal na prezentačných aktivitách knižnice počas celého roka. Ich cieľom bolo priblížiť verejnosti výstupy z vlastnej činnosti, osloviť rôzne cieľové skupiny a prilákať nových potenciálnych používateľov. Epidemiologická situácia z predchádzajúcich rokov zvýraznila význam online formu podujatí, ktoré sú vnímané pozitívne a zostanú aj u nás trvalou súčasťou realizovaných aktivít.

Ako každý rok, aj v roku 2022 sme sa zapojili do aktivít celoslovenského podujatia *Týždeň slovenských knižníc*, ktorý organizuje Slovenská asociácia knižníc. V roku 2022 sa konal v dňoch 28.02. - 04.03. realizáciou rôznych typov podujatí, rôzne tematicky zameraných. Spolu sme v priebehu TSK 2022 realizovali **5 výstav a 5 prednášok, besied a prezentácií**. Spolu sa ich zúčastnilo **1 087 návštevníkov**.

Pravidelným podujatím pre verejnosť je **verejný odpočet činnosti a hospodárenia** knižnice vždy za predošlý rok. Pandémia nám umožnila zistiť, že odpočet môžeme pripraviť a prezentovať aj inak, ako len klasickou fyzickou prezentáciou na slajdoch. Keďže máme technické aj personálne kapacity, pripravili sme takýto videodokument, ktorý sme zdieľali na knalí knižnice na YouTube po prvý raz v roku 2021 za rok 2020.. Táto forma odpočtu je dynamická a je atraktívnejšia a príťažlivejšia pre verejnosť, preto sme podobný videodokument spracovali aj na prezentáciu činnosti za rok 2021. Odpočet sme realizovali hybridne, teda aj fyzicky v priestoroch knižnice na Námestí mládeže, aj naživo streamovaním v reálnom čase.

Obrázok 4 Verejný odpočet činnosti za rok 2021

70. výročie zriadenie ŠVK

V roku 2022 sme si pripomenuli **70. výročie svojho zriadenia** a naše aktivity sa niesli v tomto duchu. Výročie pripomínala aj grafika „70 rokov“ na webovej stránke, v profile knižnice na sociálnej sieti Facebook, v elektronickej pošte. Okrem toho si zamestnanci knižnice zvolili slogan „...viac ako len knihy“, ktorý v spojení s logom hovorí o tom, že Štátna vedecká knižnica v Prešove je primárne knižnicou, ale svojimi aktivitami ponúka oveľa viac ako výpožičky klasických dokumentov. Posledných 10 rokov, čo je obdobie existencie a fungovania najmladšieho odborného pracoviska – dokumentačno-informačného centra rómskej kultúry, sme rozšírili ponuku našich činností a služieb významnou mierou aj o iné aktivity.

Sedemdesiat rokov fungovania knižnice sme si pripomínali rôznym formami:

- spomínanou grafikou a upomienkovými predmetmi s logom a sloganom knižnice (tašky, záložky do kníh, perá, zápisníky),
- nahrávaním spomienkových rozhovorov s bývalými aj súčasnými zamestnancami knižnice, ktorí v nej pracovali, resp. pracujú desaťročia (Anna Vaľková, Zuzana Džupinková, Magdaléna Macková, František Bory, Michal Socha, či súčasní zamestnanci Jana Vitališová a Valéria Závadská),
- slávnostnou akadémiou s poďakovaním všetkým, ktorí sa kedy podieľali či podieľajú na úspechoch knižnice.

Obrázok 5 Grafika k 70. výročiu zriadenia ŠVK v Prešove

Slávnostná akadémia sa konala 25.10.2022 v Divadle Viola za účasti súčasných, aj bývalých zamestnancov, aj za účasti kolegov z partnerských knižníc a tiež sa niesla v duchu spomienok na uplynulých 70 rokov. Na pracovné roky a pracovné podmienky prostredníctvom ukážok z pripravovaného videodokumentu spomínali bývalí zamestnanci a k spolupráci s knižnicou sa vyjadrili kolegovia z iných knižníc či zástupcovia profesijných združení. Za spolupracujúcich partnerov sa prihovril Alexander Mušínsky nielen za seba, ale aj za svojho otca prof. Mikuláša Mušínskeho, ktorý je s knižnicou spätý najmä tým, že daroval knižnici svoju vlastnú, roky budovanú osobnú knižnicu.

Obrázok 6 Spomienkové nahrávania k 70. výročiu knižnice

Na informovanie verejnosti, aj na sprístupnenie výstav digitálnou formou sme naďalej intenzívne využívali **Window Gallery** (Galéria v okne). Ide o ďalšiu formu prezentácie knižnice navonok. Je umiestnená v okne čítárne sídelnej budovy knižnice na Hlavnej 99, kde je možné si prezerať digitálne výstavy. Počas roka ich premietanie spúšťame v zimnom období v čase od 16.00 h do 22.00 h (v decembri už boli sprístupnené od 15.00 h do 21.00 h) a v letnom období od 17.00 h do 23.00 h.

Obrázok 7 Plagáty digitálnych výstav

Registrovaní používatelia majú prístup k vybraným výstavám aj prostredníctvom privátnej zóny na webovej stránke knižnice. V roku 2022 sme prostredníctvom tejto formy prezentácie ponúkli verejnosti spolu **26** digitálnych výstav (nárast o 14 digitálnych výstav oproti roku 2021). Jednou z nich bola digitálna výstava **770 - príbeh mesta** prešovského fotografa Jána Štovku (držiteľ európskeho titulu pre profesionálnych fotografů, ktorý udeľuje The Federation of European Photographers /FEP/).

V závere roka 2022 sme pripravili aktivitu **Kniha na Vianoce**, v rámci ktorej od 01. do 23.12.2022 sme prinášali zaujímavé tipy pre verejnosť na knihy ako vianočné darčeky. Zároveň sme spustili adventný kalendár a denne sme losovali jedného používateľa, ktorému sme odovzdali upomienkový predmet s logom knižnice (plátenná taška, pero, zápisník...). Motiváciou pre nás bolo vzbudiť záujem o knihy a čítanie a v neposlednom rade aj záujem o členstvo v knižnici.

2.6 Dokumentovanie rómskej kultúry

Národnému projektu Dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry v roku 2021 definitívne skončila povinná 5-ročná udržiavateľnosť, ktorú si vyžaduje Európska únia pri poskytnutí nenávratných finančných prostriedkov. Podali sme záverečnú monitorovaciu správu o udržiavateľnosti a plnení dopadových indikátorov počas tohto obdobia. Pre knižnicu je nové odborné pracovisko, ktoré z realizácie projektu vzišlo, integrálnou súčasťou knižnice. Obsahovú náplň všetkých aktivít centra zabezpečuje 5 zamestnancov.

Technické a technologické zázemie spravované oddelením informačných technológií, vrátane personálnych kapacít, je samozrejmom súčasťou celého procesu tvorby digitálneho obsahu od nahrávania až po prezentáciu, resp. odosielanie DKO do centrálneho dátového archívu. Toto oddelenie zabezpečuje podporu všetkým útvarom knižnice, ale spolupráca s DICRK na tvorbe digitálneho obsahu je najužšia a najintenzívnejšia.

Napĺňanie plánu činností oddelenia bolo aj v roku 2022 čiastočne poznačené protiepidemickými opatreniami súvisiacimi s pandémiou koronavírusu. Hlavne v prvých dvoch mesiacoch bol na oddelení čiastočne realizovaná práca z domu, podujatia pre verejnosť sa nerealizovali.

2.6.1 Tvorba digitálnych kultúrnych objektov

Ťažiskovou činnosťou dokumentačno-informačného centra rómskej kultúry je tvorba digitálneho obsahu a následná prezentácia s cieľom jeho využitia na rôzne účely a pre rôzne cieľové skupiny. Celý proces tvorby začína mapovaním a identifikáciou rôznorodých prejavov rómskej kultúry v troch oblastiach: *orálna história a literatúra, hudobné dedičstvo Rómov, vrátane divadelnej činnosti, a Rómovia a remeslá vrátane výtvarného umenia*. Po analýze a selekcii zmapovaných informácií sa realizuje nahrávanie kultúrnych prejavov v teréne, pokračuje spracovávaním nahrávok až do finálnej podoby ako digitálne kultúrne objekty, vrátane popisných metadát, a ich sprístupnením na prezentačnom portáli knižnice a portáli Slovakiana. Hlavné typy DKO sú audiodokumenty, videodokumenty, skeny a fotografie. V roku 2022 **sme vytvorili 104 digitálnych objektov**, z toho 49 videí, 12 audií, 8 fotografií a 35 skenov kresieb a malieb. Ich prehľad je uvedený v tabuľke 7.

Vytvoreniu DKO predchádza, ako je uvedené v predošlom odseku, zaznamenanie živých prejavov v aktuálnom roku, ktoré sa spracovávajú v nasledujúcom roku. V 2022 sme zrealizovali spomienkové rozhovory s 30 respondentmi, z toho 27 rozhovorov z oblasti hudby, 3 rozhovory z oblasti kultúrno-spoločenského života. Obsahové zhodnotenie vytvorených DKO a nových nahrávaní je v kap. 3 Zhodnotenie kontraktu. Nasledujúca tabuľka č. 7 uvádza prehľad vytvorených finálnych digitálnych objektov.

Tabuľka 6 Prehľad DKO vytvorených v roku 2022

P. č.	Autor/interpret	Názov DKO	Typ DKO	Kategória na portáli
1.	Jozef Cichý	Maľba Jaroslava Cicka	sken	výtvarné umenie
2.	Jozef Cichý	Zefirín Jiménez Malla	sken	výtvarné umenie
3.	Jozef Cichý	Muž hrajúci na husle	sken	výtvarné umenie
4.	Jozef Cichý	Žena s mačkou	sken	výtvarné umenie
5.	Jozef Cichý	Kresba Jaroslava Cicka	sken	výtvarné umenie
6.	Jozef Cichý	Portrét píšuceho muža	sken	výtvarné umenie
7.	Jozef Cichý	Portrét Dušana Pončáka	sken	výtvarné umenie
8.	Jozef Cichý	Sama doma	sken	výtvarné umenie
9.	Jozef Cichý	Úžerník	sken	výtvarné umenie
10.	Vojtech Kókény	Autoportrét	sken	výtvarné umenie
11.	Vojtech Kókény	Posledný vládca stepi	sken	výtvarné umenie
12.	Vojtech Kókény	Anticiganizmus	sken	výtvarné umenie
13.	Vojtech Kókény	Jozsef Ravasz	sken	výtvarné umenie
14.	Vojtech Kókény	Pegas	sken	výtvarné umenie
15.	Vojtech Kókény	Osada Podhorany	sken	výtvarné umenie
16.	Jozef Fečo	Väzni	sken	výtvarné umenie
17.	Jozef Fečo	Les	sken	výtvarné umenie
18.	Jozef Fečo	Útek	sken	výtvarné umenie
19.	Jozef Fečo	Koncentrák	sken	výtvarné umenie
20.	Jozef Fečo	Rozsudok smrti	sken	výtvarné umenie
21.	Jozef Fečo	Hľadanie spravodlivosti	sken	výtvarné umenie
22.	Jozef Fečo	Do tábora nútených prác	sken	výtvarné umenie
23.	Jozef Fečo	Razie	sken	výtvarné umenie
24.	Jozef Fečo	Gardisti	sken	výtvarné umenie
25.	Jozef Fečo	Elena Lacková	sken	výtvarné umenie
26.	Jozef Fečo	Koncentrák	sken	výtvarné umenie
27.	Milan Kaleja	Girl with cat (Dievča s mačkou)	sken	výtvarné umenie
28.	Jozef Kaleja	Farmers yard (Gazdovský dvor)	sken	výtvarné umenie

29.	Jakub Popuša	Dogs (Psy)	sken	výtvarné umenie
30.	Martin Lacko	Mummy with kids (Mama s deťmi)	sken	výtvarné umenie
31.	Gabriel Dužda	Mummy with son (Mama a syn)	sken	výtvarné umenie
32.	Ján Husár	Dogs on the yard (Psi na dvore)	sken	výtvarné umenie
33.	Jitka Kalejová	Portrait (Portrét)	sken	výtvarné umenie
34.	Ondrej Kaleja	On the bike (Na bicykli)	sken	výtvarné umenie
35.	Jozef Kaleja	At the fire (Pri ohni)	sken	výtvarné umenie
36.	Jekhetane-Spolu	Karel Holomek	fotografia	výtvarné umenie
37.	Jekhetane-Spolu	Čtibor Nečas	fotografia	výtvarné umenie
38.	Jekhetane-Spolu	Ján Šándor	fotografia	výtvarné umenie
39.	Jekhetane-Spolu	Alexander Bohó	fotografia	výtvarné umenie
40.	Jekhetane-Spolu	Vojtech Kókény	fotografia	výtvarné umenie
41.	Jekhetane-Spolu	Erika Šajgalová	fotografia	výtvarné umenie
42.	Jekhetane-Spolu	Sestra Atanázia	fotografia	výtvarné umenie
43.	Jekhetane-Spolu	Jaroslav Cicko	fotografia	výtvarné umenie
44.	Elena Cinová	Agáta Hypšová	audio	rozprávanie
45.	Elena Cinová	Elena Cinová	audio	rozprávanie
46.	Elena Cinová	Zdenka Demeterová	audio	rozprávanie
47.	Elena Cinová	František Demeter	audio	rozprávanie
48.	Elena Cinová	Jana Kirveiová	audio	rozprávanie
49.	Elena Cinová	Milan Sivák	audio	rozprávanie
50.	Elena Cinová	Katarína Demeterová	audio	rozprávanie
51.	Elena Cinová	Tibor Demeter	audio	rozprávanie
52.	OZ Jekhetane-Spolu	Anna Jurová 1	audio	rozprávanie
53.	OZ Jekhetane-Spolu	Anna Jurová 2	audio	rozprávanie
54.	OZ Jekhetane-Spolu	Anna Jurová 3	audio	rozprávanie
55.	Peter Kudráč	Štefan Tupý	audio	rozprávanie
56.	Divadlo Actor	Róm z perinky	video	dráma
57.	OZ Ara Art	Čirikloro, alebo čo hovorí vtáčik	video	dráma
58.		Živá kniha Loli paradička	video	rozprávanie
59.	Marco Pillo	Marco Pillo	video	rozprávanie
60.	Milo Suchomel	Milo Suchomel Orchestra - Gypsy Jazz Festival 2015	video	hudba
61.	Ábel Ravasz	Ábel Ravasz	video	rozprávanie
62.	Miroslav Pollák	Miroslav Pollák - rozhovor	video	rozprávanie
63.	M. Róthová	Magdaléna Rothová - Roma Spirit v Kežmarku	video	rozprávanie
64.	Teri Čikoš	Teri Čikoš	video	rozprávanie
65.	Štefan Vavrek	Štefan Vavrek	video	rozprávanie
66.	A. Mušinka	Alexander Mušinka - Projekt Svinia 1	video	rozprávanie
67.	Lenka Goroľová	Lenka Goroľová - rozhovor	video	rozprávanie
68.	Art Society	Gejza Adam - rozhovor	video	rozprávanie
69.	Art Society	Jozef Červeňák - rozhovor	video	rozprávanie
70.	Adriana Dráfiiová	Adriana Dráfiiová	video	rozprávanie
71.	A. Daško, V. Sendrei	Alexander Daško a Vladimír Sendrei - rozhovor	video	rozprávanie
72.	L'H Žigovci	Ajsi terňi džuvli	video	hudba
73.	L'H Žigovci	Andro di špitaľa	video	hudba
74.	L'H Žigovci	Eňa ori rači	video	hudba
75.	L'H Žigovci	Čirikloro mirikloro	video	hudba
76.	L'H Žigovci	Joj mamó, miri mamó	video	hudba
77.	L'H Žigovci	Sar me gefom ke jablonka	video	hudba
78.	L'H Žigovci	Andro veš, andro veš	video	hudba
79.	L'H Žigovci	L'udová hudba Júliusa Žigu	video	hudba
80.	L'H Žigovci	Halgató	video	hudba
81.	L'H Žigovci	Čardáš - L'udová hudba Júliusa Žigu	video	hudba
82.	Adriana Dráfiiová	Vydávali nevestu - Gitana a Ďusi Band	video	hudba
83.	Adriana Dráfiiová	Úgy szeretem - Gitana a Ďusi Band	video	hudba
84.	Adriana Dráfiiová	O poštaris avel, telegramos anel - Gitana a Ďusi Band	video	hudba
85.	Adriana Dráfiiová	Nane cocha, nane gad - Gitana a Ďusi Band	video	hudba
86.	Adriana Dráfiiová	Gelem, gelem - Gitana a Ďusi Band	video	hudba
87.	Adriana Dráfiiová	Azt a kutya mindenit - Gitana a Ďusi Band	video	hudba
88.	Adriana Dráfiiová	Rovava-Gitana a Ďusi Band	video	hudba
89.	Adriana Dráfiiová	Pal o ňebos - Gitana a Ďusi Band	video	hudba
90.	Adriana Dráfiiová	Vaker, vaker - Gitana a Ďusi Band	video	hudba

91.	Adriana Dráfiová	Živá kniha - Gitana - Adriana Drafiiová	video	hudba
92.	L'H Žigovci	Živá kniha - L'H Žigovci	video	hudba
93.	Teri Čikoš	Teri Čikoš - Cesta	video	hudba
94.	Teri Čikoš	Teri Čikoš - Letná	video	hudba
95.	Teri Čikoš	Teri Čikoš - Pozri	video	hudba
96.	Teri Čikoš	Teri Čikoš - Tatry	video	hudba
97.	Teri Čikoš	Teri Čikoš - Upršaný deň	video	hudba
98.	Teri Čikoš	Teri Čikoš - Dievča	video	hudba
99.	Teri Čikoš	Teri Čikoš - Dilema	video	hudba
100.	Teri Čikoš	Teri Čikoš - Spievam	video	hudba
101.	Teri Čikoš	Teri Čikoš - Kaj te džav	video	hudba
102.	A. Mušinka	Alexander Mušinka - Projekt Svinia 2	video	rozprávanie
103.	A. Mušinka	Alexander Mušinka - Projekt Svinia 3	video	rozprávanie
104.	Ábel Ravasz	Ábel Ravasz	video	rozprávanie

2.6.2 Prezentácia digitálneho obsahu

Centrum okrem tvorby DKO realizuje aj ďalšie aktivity, ktoré podporujú integráciu a inklúziu pri zachovaní identity a svojbytnosti rómskej národnostnej menšiny. Živé knihy, výstavy fyzické aj digitálne, odborné podujatia, či podujatia pre širokú verejnosť, virtuálne prehliadky atď. sú aktivity, ktorými získavame materiál pre ďalšiu tvorbu digitálnych kultúrnych objektov, ponúkame hotový digitálny obsah na ďalší účel, najmä na vzdelávanie, alebo predstavujeme rómske osobnosti alebo osobnosti, ktorých práca s rómskou menšinou významne súvisí. Výstupy centra sú prezentované hlavne prostredníctvom vlastného webového priestoru www.portalsvk.sk, portálu www.slovakiana.sk, ale aj prostredníctvom KIS Virtua. S verejnosťou komunikujeme aj prostredníctvom sociálnej siete Facebook a video platformy YouTube. Neoddeliteľnou súčasťou prezentácie výstupov centra je aj komunikácia s médiami. V roku 2022 sme mali niekoľko významných mediálnych vystúpení.

DICRK sa veľmi aktívne zapája najmä do podujatí pre verejnosť, príkladom čoho sú fyzické alebo digitálne výstavy, virtuálne prezentovanie a televízne vysielanie digitálneho obsahu. Zároveň ich propagujeme rôznymi formami mediálnej prezentácie. Za všetky, ktoré sme vlni uskutočnili, spomenieme aspoň niektoré:

- **Výstava Neznáme farby osobností v priestoroch Hornozemplínskej knižnice vo Vranove nad Topľou** (február);
- **Výstava Neznáme farby osobností v priestoroch Miestneho kultúrneho strediska v Dunajskej Lužnej** (apríl);
- **Výstava Neznáme farby osobností počas festivalu Amaro fest v Nitre** (júl) ;
- **Živá kniha Teri Čikoš** – koncert mladej popovej speváčky Teri Čikoš spojený s rozhovorom, ktorý vznikol v spolupráci s Asociáciou pre kultúru, vzdelávanie a komunikáciu (ACEC) a ktorý bol ako audiovizuálne dielo ponúknutý do vysielania RTVS. Koncert mal premiéru vo vysielaní RTVS v januári, dve reprízy boli v mesiacoch november a december. Podľa dát dodaných z peoplemetra RTVS sledovanosť bola spolu 13 000 divákov;
- **Detská Romaverzita** – už tretí rok sme partneri pri organizovaní detskej letnej univerzity pre rómske deti z Knižného klubu Paľikerav, ktoré organizuje občianske združenie Ďakujem – Paľikerav v spolupráci s Ústavom rómskych štúdií Prešovskej univerzity

Na prezentácie rómskej kultúry využívame aj sociálnu sieť Facebook, kde v rámci rubriky *Rómska kultúra digitálne* zverejňujeme nielen najnovšie digitálne kultúrne objekty, ale akékoľvek informácie z oblasti rómskej kultúry, či aktivity, na ktorých sme participovali.

Odborné podujatia pre užšie skupiny odborníkov v pedagogickej oblasti a študentov so špecifickou tematikou sa postupne etablojú v činnosti DICRK a štvrtý rok za sebou centrum pripravilo odbornú konferenciu *Aktuálny stav rómskych štúdií III.*, ktorá sa uskutočnila na pôde Prešovskej univerzity v Prešove v hybridnej forme (fyzicky + online). Konferenciu s medzinárodnou účasťou sme pripravili v spolupráci s Ústavom rómskych štúdií Prešovskej univerzity v Prešove a Centrom spoločenských a psychologických vied Slovenskej akadémie vied v Košiciach.

Zapojili sme sa aj do súťaží. V edičnej činnosti sme sa prihlásili do Národnej ceny za dizajn v kategórii knihy a publikácie s katalógom obrazov *Neznáme farby osobností*. Do kategórie digital sme prihlásili virtuálnu prehliadku o rómskom holokauste *Ma bisteren!* Zapojili sme sa aj do súťaže o Najkrajšiu knihu Slovenska, ktorej vyhlasovateľom je Medzinárodný dom umenia pre deti BIBIANA, kde sme prihlásili náš katalóg *Neznáme farby osobností*.

V rámci Týždňa slovenských knižníc sme realizovali online podujatie *Rómska kultúra v digitálnom svete*, ktoré sa uskutočnilo na YouTube kanáli knižnice. Obsahom videa bola prezentácia výstupov dokumentačno-informačného centra rómskej kultúry s dôrazom na využívanie rómskeho jazyka. Rómsky jazyk je využívaný takmer vo všetkých výstupoch centra, najmä v prezentovaní digitálnych kultúrnych objektov (DKO) prostredníctvom vlastného portálu www.portalsvk.sk, ale aj v špeciálnych DKO ako sú virtuálne prehliadky či audiodramatizácie slovenskej a svetovej literatúry (<https://youtu.be/1Sh15j5nYXM>). Prehliadky obrazov rómskych osobností sme pre vybrané skupiny detí realizovali aj priamo v knižnici so sprievodným slovom.

Obrázok 8 Prezentácia obrazov pre Komunitné centrum v Kojaticiach

Pripravili sme prezentáciu svetovej a slovenskej literatúry v podobe audiodramatizácií vytvorených v rómskom jazyku. Online prednáška sa uskutočnila 04.03.2022 pre Základnú školu Červenica. Okrem literatúry sme žiakom nižšieho sekundárneho vzdelávania poskytli informácie o činnosti DICRK, oblastiach dokumentácie, o edičných výstupoch a digitálnych kultúrnych objektoch. Prednáška sa niesla aj v znamení motivácie žiakov k spoznávaniu rómskej kultúry na Slovensku.

Obrázok 9 Online podujatie pre žiakov ZŠ v Červenci počas TSK 2022

Dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry pripravilo obsah pre 4 digitálne výstavy vo Window Gallery:

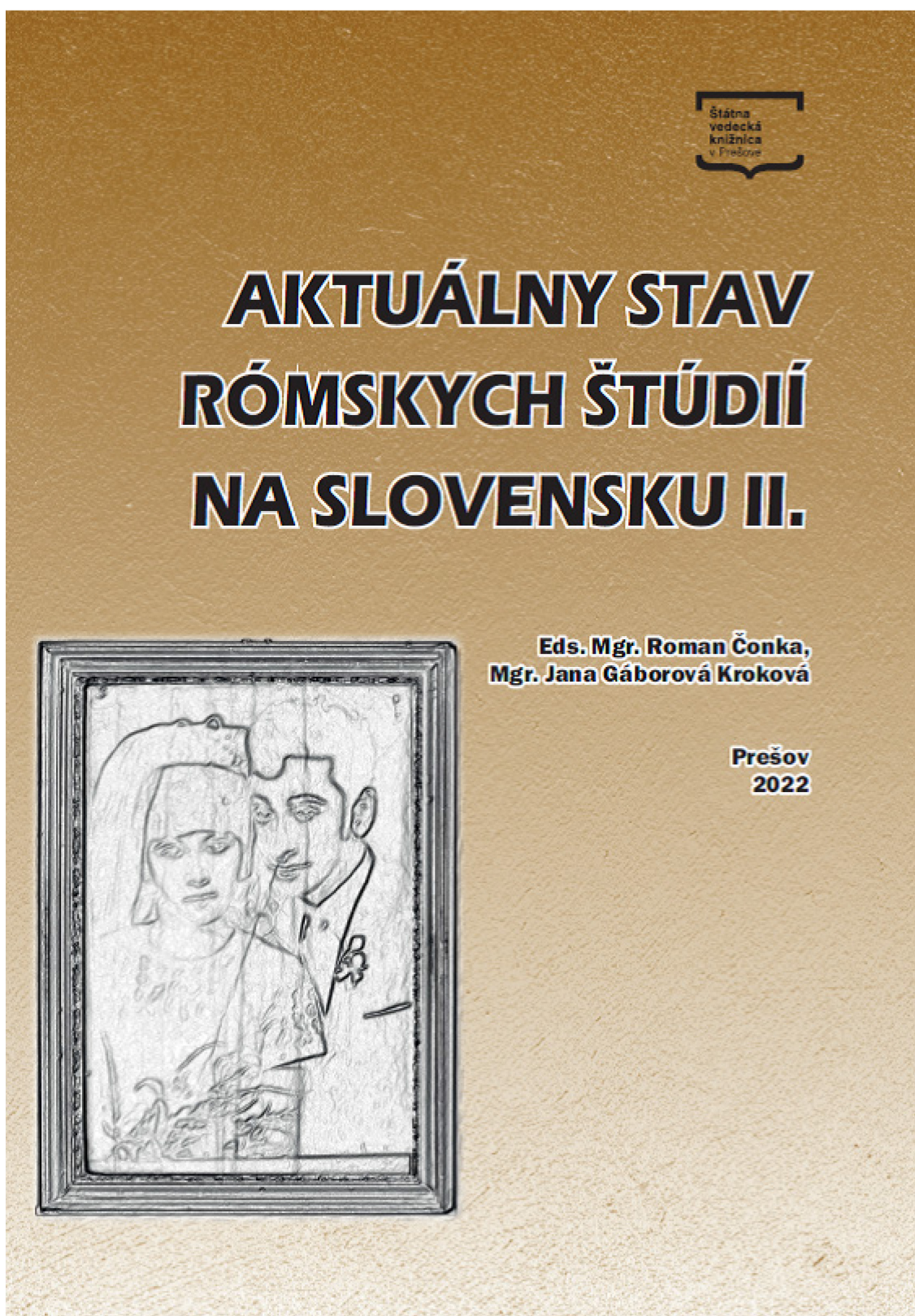
1. Rómska paleta – výstava výtvarných prác žiakov ZŠ v Jarovniciach
2. Portréty – výstava kresieb výtvarníčky Šarloty Bottovej
3. Holokaust – výstava malieb výtvarníka Jozefa Feča
4. Krajinky – výstava malieb výtvarníka Tibora Oláha

Obrázok 10 Plagáty digitálnych výstav DICRK vo Window Gallery

V rámci edičnej činnosti sme v roku 2022 pripravili a vydali zborník z konferencie *Aktuálny stav rómskych štúdií na Slovensku II*. Druhý ročník konferencie Aktuálny stav rómskych štúdií na Slovensku sa realizoval 03.12.2021 v online priestore a v spolupráci s Centrom spoločenských a psychologických vied Slovenskej akadémie vied a Ústavom rómskych štúdií Prešovskej univerzity v Prešove. Cieľom konferencie bolo priniesť nové, aktuálne a aktualizované výstupy vedeckého bádania vedkýň a vedcov, ku ktorým dospeli v priebehu roka 2021. V troch paneloch bolo prezentovaných dovedna 18 odborných príspevkov, z nich 11 je publikovaných v našom zborníku. Každá štúdia v zborníku má stanovených dvoch recenzentov, ktorých vnímame ako odborných garantov jednotlivých výstupov. Pevne veríme, že štúdie budú prínosné aj pre čitateľov, obohatia ich o nové poznatky, prípadne ich budú motivovať k ďalšiemu poznávaniu.

Obrázok 11 Obálka zborníka *Aktuálny stav rómskych štúdií na Slovensku II.*

V roku 2022 sme aktualizovali virtuálnu prehliadku pamätníkov rómskeho holokaustu Ma bisteren! o novú funkcionalitu – možnosť realizovať online prednášky priamo v prostredí virtuálnej prehliadky, zároveň sme doplnili obsah o nové pamätné miesto – pamätník v Dunajskej Strede. Naším dlhodobým zámerom je dopĺňať obsah pamätných miest a vytvoriť tak komplexné informácie o pamätných miestach a udalostiach súvisiacich s rómskym holokaustom nielen na Slovensku, ale aj v okolitých krajinách (Maďarsko, Česko, Poľsko).

Súčasťou centra je študovňa romistiky, ktorej služby v roku 2022 využilo **97** návštevníkov (čo je o 81 návštevníkov viac ako v roku 2021). Z celkového počtu podaných informácií boli v študovni poskytnutých 8 faktografických a 4 bibliografické informácie, 59 prezenčných výpožičiek (čo predstavuje nárast 31 výpožičiek oproti predchádzajúcemu roku a pre používateľov bolo vyhotovených 1 602 printových kópií a 201 skenov.

2.6.3 Spolupráca s partnermi

Vyššie uvedené aktivity si veľmi často vyžadujú spoluprácu s partnermi. Jedným z významných partnerov v roku 2022 bola už tretí rok za sebou *Asociácia pre kultúru, vzdelávanie a komunikáciu* pri príprave a realizácii aktivít v rámci 14. ročníka ocenenia Roma Spirit 2022. Riaditeľka knižnice odovzdávala ocenenie v kategórii kultúra hercovi Františkovi Balogovi. Rovnako aj v roku 2022 sme spolupracovali s RTVS pri prezentácii niektorých DKO formou televízneho vysielania.

Osvedčeným partnerom pri realizácii odborných podujatí je Ústav rómskych štúdií Prešovskej univerzity a Metodicko-pedagogické centrum v Prešove a jeho organizačná zložka ROCEPO. Zmluvná spolupráca je už 3 roky podpísaná so spoločnosťou SlovMediaGroup Bratislava, ktorá prevádzkuje regionálne televízie TV Severka, TV Vega a TV Romana a ktorá prostredníctvom nich propaguje naše digitálne objekty. V roku 2022 sme podpísalo Memorandum o spolupráci s Centrom spoločenských a psychologických vied SAV v Košiciach.

Viaceré zaujímavé aktivity boli výsledkom vopred neplánovanej spolupráce, napríklad v prípade organizovania niektorých odborných podujatí so Štátnym pedagogickým ústavom v Bratislave či Medzinárodným domom umenia pre deti BIBIANA.

Už druh rok sme sa digitálnym obsahom zapojili do Európskeho dňa jazykov, ktorý pripravuje Národný inštitút vzdelávania a mládeže.

V roku 2022 sme sa stali partnerom podujatia Spomienkový koncert na počesť Rinalda Oláha, z ktorého sme vytvorili audiovizuálny záznam. V spolupráci budeme pokračovať aj v roku 2023. Zaznamenali sme aj divadelné predstavenie Dajori (Mamička), ktoré sa uskutočnilo v rámci Medzinárodného rómskeho divadelného festivalu s názvom Roma heroes v Košiciach.

2.7 Informačné technológie

Činnosť oddelenia informačných technológií presahuje rámec vlastného útvaru a je dôležitá pre všetky odborné práce a aktivity realizované v knižnici. Zabezpečuje hardvérovú a softvérovú podporu a údržbu nevyhnutnú pre plynulú prevádzku knižnice. Na oddelení možno úlohy a odborné práce, ktoré zabezpečuje a realizuje 5 zamestnancov, rozdeliť do 4 oblastí:

1. zaznamenávanie a technické spracovanie DKO vrátane sprístupňovania digitálneho obsahu (www.portalsvk.sk, www.slovakiana.sk);
2. správa a prevádzka informačných technológií a informačných systémov, správa webového sídla a portálu;
3. zabezpečovanie grafických činností pre podujatia organizované jednotlivými útvarmi knižnice;
4. technická podpora pri realizácii rozvojových projektov.

2.7.1 Zaznamenávanie a technické spracovanie digitálnych kultúrnych objektov

V súvislosti s úlohami DICRK, sme naďalej realizovali **spracovanie audio, video a foto** materiálov zozbieraných v predchádzajúcich rokoch do podoby finálnych digitálnych kultúrnych objektov a tiež sme zaznamenávali nové nahrávania v teréne.

Na strih a úpravu digitálneho obrazu a zvuku, vytváranie, mixovanie a navrhovanie zvukových efektov, ako aj spracovanie digitálnej fotografie bol zakúpený softvér Adobe, ktorý zároveň uľahčí prácu zamestnancom pri výbere spracovaného materiálu použitého na finálny strih video a audio dokumentov.

Spracované objekty v prezentačnej podobe sprístupňujeme pre širokú verejnosť v 3 jazykových mutáciách (slovenskej, anglickej a rómskej) na portáli www.portalsvk.sk, kde sú neustále dopĺňané a aktualizované. Naďalej sme spracovávali aj analógové dokumenty skenovaním, ktoré sú tiež umiestňované na portáli. V priebehu roku boli riešené aktualizácie portálu a doladované jeho funkcionality.

Kontrolu DKO kurátorom metadát, ktorá pozostáva z trojfázovej kontroly objektov, zabezpečoval už interný zamestnanec, pretože ide o dôležitú fázu celého procesu digitalizácie a prezentovania. Táto kontrola má svoju postupnosť a je realizovaná v troch fázach:

1. V prvej fáze po zostrihaní a prepise videa je kontrolovaná gramatická a obsahová správnosť prepisu slovenských titulkov. Po kontrole a oprave chýb sú postúpené externým prekladateľom na preklad do anglického a rómskeho jazyka.
2. Po ukončení spracovania DKO knihovníckymi a technickými zamestnancami je realizovaná druhá fáza kontroly objektu, ktorá okrem iného zahŕňa aj kontrolu mennej konvencie a kontrolu popisných a technických metadát. Tejto druhej fáze podliehajú všetky typy objektov. Po jej ukončení a oprave chýb je objekt zverejnený na portáli a zapísaný do KIS Virtua.
3. Následne pristupujeme k tretej fáze kontroly a to ku kontrole na portáli a v KIS Virtua.

Kontrola metadát je veľmi dôležitý proces, pretože sa tým výrazne eliminuje chybovosť pri spracovaní DKO. Na základe Zmluvy o spolupráci medzi NOC a knižnicou boli v pravidelných intervaloch odosielané SIP balíky pre jednotlivé typy DKO v súlade s požiadavkami NOC na import do CAIR a na prezentáciu na portáli Slovakia. V roku 2022 bolo zaslaných do CAIR spolu 146 SIP balíkov.

Vzhľadom na pokračujúcu pandemickú situáciu na začiatku roka boli niektoré podujatia realizované kombinovane: v online aj fyzickom priestore.

Na prezentáciu digitálnych objektov v priestoroch knižnice bol zakúpený nový prezentačný monitor, ktorý je nainštalovaný nad vstupnými dverami do DICRK. Zamestnancom DICRK boli zakúpené a nainštalované nové pracovné stanice PC Dell Vostro. Z ďalších technických zariadení bol zakúpený notebook pre vedúceho DICRK, SSD disk ku kamere Blackmagic, bola doplnená kabeláž a technické doplnky-držiaky k nahrávacej technike. Na spracovanie DKO bola zakúpená licencia ADOBE CC All Apps MP ML GOV.

2.7.2 Správa a prevádzka informačných technológií a informačných systémov

Pre realizáciu odbornej knihovníckej činnosti sme naďalej využívali ako svoj základný knižničný softvér KIS Virtua. Softvérové zabezpečenie a údržba KIS Virtua bežali v rutínnej prevádzke, priebežne podľa potreby sme vytvárali, resp. aktualizovali skripty na odhaľovanie chýb, napríklad duplicitné záznamy holdingov, chyby v štruktúre prírastkových čísel a signatúr, skripty k štatistikám využiteľnosti návratového automatu, knihomatu a pod. a pomocou existujúcich skriptov sme generovali základné odborné knižničné evidencie dokumentov, a to Prírastkový zoznam a Zoznam úbytkov.

V súlade s platnou európskou a slovenskou legislatívou o ochrane osobných údajov sme výmazom zo systému likvidovali údaje o používateľoch, ktorí nemali evidovanú nijakú aktivitu za posledné dva roky a voči knižnici nemali nijaké podľnosti. Po vymazaní z databázy používateľov boli ich prihlášky používateľa skartované.

Pre novo registrovaných používateľov sme zakúpili bezkontaktné čipové karty Mifare slúžiace ako preukaz používateľa ŠVK. Ofsetová potlač bezkontaktných čipových kariet Mifare je kvalitatívne stálejšia a odolnejšia voči fyzickému poškodeniu ako potlač páskou a zaručí dlhšiu životnosť použitia vizuálu, aj dotlačeného čiarového kódu so SRN karty. Pri registrácii používateľa dotlačíme na karty jeho fotografiu a meno.

Priebežne sme realizovali výmenu opotrebovaných batérií v UPS, ktoré zabezpečujú prevádzku pracovných staníc pri výpadku elektrického napätia, nákup a renováciu tonerov do tlačiarň, zakúpené SSD disky do starších pracovných staníc zamestnancov HP EliteDesk.

Pravidelne je realizovaná údržba sieťovej infraštruktúry, dátových úložísk a serverov, aktualizácia firmvéru týchto zariadení a potrebné profylaktické prehliadky a revízie zariadení. Počas roka boli realizované pravidelné ročné profylaktické prehliadky motorgenerátora, UPS a klimatizácií vo všetkých serverovniach. Koncom roka sme realizovali verejné obstarávanie na maintenance na technické zariadenia, ktorým uplynula záruka a ich bezporuchový chod je potrebný pre zabezpečenie plynulej prevádzky knižnice na rok 2023. Ide o aktívne sieťové prvky Cisco, servre, diskové pole a páskovú knižnicu IBM. Priebežne sme riešili problémy s elektro-nickou poštou, aplikačným softvérom, výpadkami siete alebo celkovým používaním počítačov a tlačiarň.

Internetové pripojenie v knižnici zabezpečuje firma SWAN s.r.o., ktorá je centrálnym poskytovateľom internetových služieb pre organizácie pod zriaďovateľskou pôsobnosťou MK SR. Počas roka sme zaznamenali niekoľko výpadkov pripojenia na internet na strane dodávateľa pripojenia, ktoré však boli v krátkom čase odstránené. Uzol umiestnený v sídelnej budove na Hlavnej 99 je aj pod správou vládnej siete Govnet, ktorá poskytuje podporu DNS a e-mailových služieb knižnice. Od septembra 2014 poskytuje knižnici v budove na Námestí mládeže pripojenie do internetu optickou linkou s rýchlosťou 1Gbps združenie SANET. Táto linka je využívaná na pripojenie portálu knižnice do internetu a IPsec tunel s SNK v Martine. Ochranu údajov v KIS Virtua pred poškodením a stratou, ako aj centrálnu zálohovanie dát v súčasnosti zabezpečuje správca servera, na ktorom beží KIS Virtua. O ochranu počítačov v knižnici pred počítačovými vírusmi sa stará antivírusový systém Kaspersky, ktorý je aj naďalej pravidelne aktualizovaný, čo značne prispieva k tomu, že počas celého roka bolo zavírenie pracovných staníc prakticky nulové.

2.7.3 Zabezpečovanie grafických činností

Prezentačnú činnosť knižnice v značnej miere zabezpečovalo OIT vytváraním grafických návrhov na pozvánky, plagáty a ďalšie propagačné materiály, či už počas tradičného TSK alebo mimo neho napr. počas týždňa vedy a techniky, na propagáciu nových typov podujatí, na popularizáciu vedy, propagáciu odborných podujatí OHKF a DICRK.

Po skúsenostiach z predchádzajúceho roku sme verejný odpočet knižnice za rok 2021 realizovali fyzicky aj online. OIT v spolupráci s niektorými ďalšími útvarmi pripravilo videodokument, ktorý oveľa zaujímavejším spôsobom než bežná prezentácia prostredníctvom slajdov predstavil činnosti knižnice realizované v tomto roku. Videodokument bol premiérovu spustený v stanovený deň a hodinu odpočtu, čo bolo patrične propagované na webovej stránke a sociálnej sieti. Doposiaľ je dostupný širokej verejnosti na jej [YouTube kanáli](#). O záujme o knižnicu a jej činnosť svedčí aj 101 zhliadnutí tohto dokumentu do 31.12.2022.

Zamestnanci oddelenia pripravili po grafickej a technickej stránke 12 samostatných digitálnych výstav, ktoré boli prezentované vo Window Gallery mesačne počas celého roka 2022.

2.7.4 Technická podpora pri realizácii rozvojových projektov

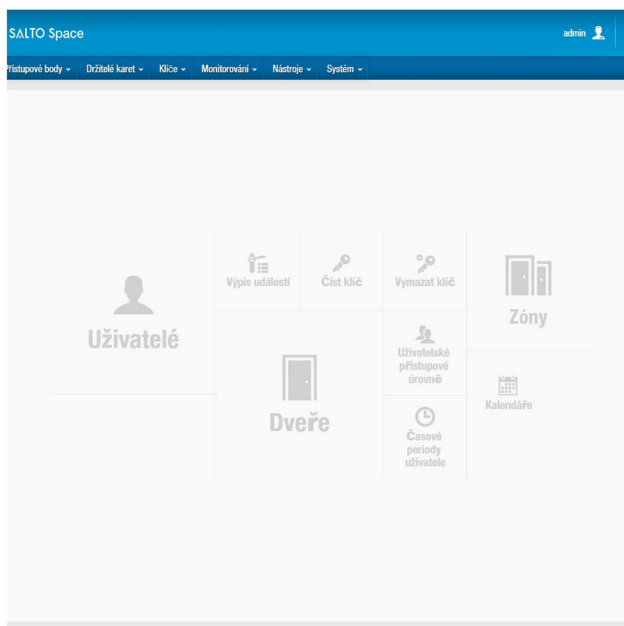
Technologické projekty sa nám darí realizovať, či už to bol vyššie spomínaný národný projekt digitalizácie živej rómskej kultúry alebo takmer súbežne realizovaný prioritný projekt *Implementácie technológie RFID v knižnici*. V zavádzaní tejto technológie nie sme jediní na Slovensku, ale sme prví a jediní v tom, že sme túto technológiu implementovali komplexne, to znamená, že máme prostredníctvom RFID zariadení a ich využívania podchytený celý proces od spracovania, cez ochranu fondu až po jeho požičiavanie a vrátenie.

Od počiatočných menších investícií do obstarania prvých základných zariadení a materiálov (inicializačné jednotky, RFID brány, čipy do dokumentov) pred desiatimi rokmi, cez nevyhnutné stavebné úpravy, ktoré si táto technológia vyžiadala, sme dospeli k zakúpeniu finančne náročnejších technologických zariadení ako sú samoobslužný návratový automat, selfcheck či knihomat.

Prevádzku samoobslužného návratového automatu sme spustili v roku 2018 a slúži používateľom v režime 24/7/365 na vrátenie dokumentov požičaných z fondu knižnice. Pôvodne zakúpený samoobslužný návratový automat s tromi košmi je plne využívaný a jeho kapacita bola nepostačujúca. Zberné koše sa rýchlo zaplňali a tak museli zamestnanci vyberať koše aj počas sviatkov, celozávodných dovolení a voľných dní. Preto sme pristúpili k rozšíreniu automatickej triediacej linky o malý triediaci modul a ďalšie 2 koše.

Prístup k RFID zariadeniam je v čase mimo otváracích hodín knižnice realizovaný samoobslužným otváraním dverí preukazom používateľa - čipovou kartou. Zámerom projektu bola výmena už existujúceho prístupového systému na autentifikáciu, autorizáciu a manažment prístupu, ktorý knižnica využívala od roku 2009, z dôvodu hardvérového a softvérového opotrebovania a poruchovosti. Samotný systém je tvorený vzájomnou kombináciou komunikačných rozhraní (terminály/čítačky) a príslušného programového vybavenia s komplexnou dodávateľskou podporou. Systém na autentifikáciu, autorizáciu a manažment prístupu predstavuje proces preverovania používateľa, udelenie povolení k vyhradeným cieľom (napr. prístup k samoobslužnému návratovému automatu a knihomatu), ako aj celkový proces vytvorenia pravidiel na administráciu a riadenie prístupu. Systém bol zakúpený a nainštalovaný koncom roku 2022.

Obrázok 12 Systém na riadenie prístupu

3. KONTRAKT ORGANIZÁCIE S ÚSTREDNÝM ORGÁNOM A JEHO PLNENIE

3.1 Vyhodnotenie kontraktu

Štátna vedecká knižnica v Prešove uzatvorila s MK SR **kontrakt na rok 2022** pod číslom MK-2656/2022-242/1456 ako interný plánovací a organizačný dokument na sprehľadnenie vzťahov medzi zriaďovateľom a knižnicou v oblasti realizácie činností a ich financovania. Kontrakt bol uzatvorený v súlade so zriaďovacou listinou knižnice ako prijímateľa na poskytovanie verejných služieb a realizáciu nasledovných činností:

- a) **výkon odborných knižničných činností,**
- b) **vedecko-výskumná činnosť,**
- c) **dokumentovanie rómskej kultúry.**

Uvedené činnosti mali zadefinované tieto ciele a ich ukazovatele:

- a) v rámci výkonu odborných knižničných činností
 - a. doplniť do knižničného fondu 8 000 knižničných jednotiek, z toho kúpou 4 500 knižničných jednotiek,
 - b. analyticky spracovať 1 300 bibliografických záznamov článkov zo seriálov,
 - c. poskytnúť spolu minimálne 220 000 absenčných a prezenčných výpožičiek s počtom 4 000 registrovaných používateľov a 300 000 návštevníkov,
 - d. zrealizovať 10 podujatí pre verejnosť s počtom 500 návštevníkov,
 - e. spracovať a poskytnúť 250 rešerší,
- b) v rámci vedecko-výskumnej činnosti
 - a. spracovať minimálne 600 dokumentov historického knižničného fondu,
 - b. autorsky spracovať a vydať 4 knižné publikácie a spracovať a publikovať 5 samostatných odborných príspevkov z oblasti knižničného výskumu, múzejníctva, vednoodborovej, personálnej a regionálnej bibliografie a biografistiky,
 - c. realizovať 3 odborné a vedecké podujatia (konferencia, výstavy) s počtom 12 prednášajúcich a počtom 150 účastníkov
- c) v rámci udržateľnosti projektu v OPIS PO2
 - a. vytvoriť 122 nových digitálnych kultúrnych objektov v členení: 42 videoobjektov, 20 audioobjektov, 40 fotografií, 20 skenov 2D objektov s počtom návštev 5 000,
 - b. vytvoriť a cielene prezentovať špeciálny digitálny kultúrny objekt – virtuálnu prehliadku obrazov rómskych osobností – s počtom 300 návštevníkov z prostredia základných a stredných škôl,
 - c. zaznamenať minimálne 15 nových spomienkových rozprávání a hudobných predstavení cimbalových kapiel,
 - d. vytvoriť 3 audiovizuálne diela v rámci formátu Živé knihy za účelom ich televízneho vysielania s počtom 30 000 návštevníkov,
 - e. zrealizovať 1 špecifické odborné podujatie v oblasti rómskeho jazyka, resp. rómskej kultúry) s počtom 12 prednášajúcich a počtom 20 účastníkov.

Stanovené ciele a ukazovatele sú základným obrazom uvedených činností, ktoré realizujú jednotlivé knižničné útvary samostatne alebo vo vzájomnej spolupráci. Avšak neodrážajú všetky činnosti, aktivity a výstupy, ktoré knižnica realizovala a dosiahla. Splnenie ukazovateľov stanovených v kontrakte bolo prvoradým cieľom, ale nie jediným, preto stručné zhodnotenie činnosti je čiastočne uvedené už v kap. 2. tejto správy.

A) Výkon odborných knižničných činností

1. **doplniť do knižničného fondu 8 000 knižničných jednotiek, z toho kúpou 4 500 knižničných jednotiek**

Celkový prírastok knižničného fondu v roku 2022 predstavoval 8 560 kn. j., pričom z uvedeného prírastku akvizícia kúpou bola v počte **4 497 kn. j.** Spolu sme na nákup vynaložili sumu **111 056,65 €**, vrátane sumy 50 000 € schválenej na realizáciu prioritného projektu *Nákup knižničných dokumentov*. Tie boli zakontrahované vopred a pridelené v priebehu roka. V rámci akvizície sme vlni riešili aj obnovenie licencií na ročný prístup do databáz BECK online a EPI a navyše sme zakúpili prístup do databázy maďarských digitálnych periodík ARCANUM a databázy slovenských technických noriem STN online.

Do 100 % plnenia ukazovateľa nákupu nám chýbajú 3 kn. j., čo však nepovažujeme za nedostatok. Oveľa väčším problémom sa ukazuje nárast cien dokumentov, pretože v roku 2022 bola priemerná cena na 25 €, pričom v predošliých 5 rokoch sa pohybovala v rozpätí od 16-19 €. Rozumieme tomu, že priemerná cena je vyššia (energetická kríza, inflácia), pretože sa zvýšili cenu vstupov potrebných pre vydanie. Ak sa však situácia nezmení, budeme nútení vyčleniť na nákup vyšší objem finančných prostriedkov, najmä ak chceme každoročne obnovovať aj prístup k licencovaným databázam. To si bude vyžadovať vyšší rozpočet.

Všetky dokumenty knižničného fondu sme spracovávali v knižnično-informačnom systéme Virtua, ktorý používame v rámci konzorcia KIS3G. Vytvárali sme úplný bibliografický záznam podľa aktuálnych medzinárodných katalogizačných pravidiel, alebo sme sa k nemu pripájali holdingovým záznamom a záznamom o exemplári. Podľa našich odhadov vytvárame úplné bibliografické záznamy cca na jednu tretinu získaných dokumentov (32 %), k dvom tretinám záznamov sa pripájame. Po spracovaní je dokument expedovaný na oddelenie knižnično-informačných služieb, resp. na oddelenie ochrany fondov a zmenou statusu sa stáva dostupným na výpožičanie. V roku 2022 bolo takto spracovaných všetkých 8 560 kn. j..

2. analyticky spracovať 1 300 bibliografických záznamov článkov zo seriálov

Súčasťou oddelenia akvizície a spracovania fondov je excerpcovanie časopiseckých článkov z ukrajinských a rusínskych periodík, ktoré realizujeme ako jediná knižnica na Slovensku. Vyplyva to z našej špecializácie dokumentovať menšinovú literatúru, konkrétne ukrajinskú a rusínsku. Keďže vydávame aj zborníky z konferencií, OASF excerptuje a popisuje aj odborné články z nich, pretože metadáta uvedené v knižničnom systéme pomôžu ľahšie nájsť túto literatúru. V roku 2022 sme analyticky **spracovali 1308 článkov** a stanovený ukazovateľ sme dosiahli.

3. poskytnúť spolu minimálne 180 000 absenčných a prezenčných výpožičiek s počtom 4 000 registrovaných používateľov a 300 000 návštevníkov

Jednou z hlavných funkcií knižnice v zmysle zriaďovacej listiny a platného zákona o knižniciach je **poskytovanie knižnično-informačných služieb**, pričom výpožičné služby predstavujú hlavný produkt zo všetkých ponúkaných služieb a je o nich aj najväčší záujem. Ukazovateľ výpožičiek stanovený kontraktom sme nesplnili. V roku 2022 sme zrealizovali **176 478** výpožičiek, z toho absenčné výpožičky **157 095** a prezenčné výpožičky **19 383**. Medziročne výpožičky poklesli spolu o 4 %.

Celkový plánovaný ukazovateľ výpožičiek bol zámerne naplánovaný vyššie než v predchádzajúcom roku. V porovnaní s rokom 2021 sme síce dosiahli mierny nárast výpožičiek, najmä prezenčných, avšak pokles počtu absenčných výpožičiek a prolongácií, t. j. percentuálne plnenie iba na 80 % pripisujeme príliš veľkému navýšeniu tohto ukazovateľa. Naozaj sme predpokladali zvýšený záujem o výpožičky po skončení pandemickeho obdobia a rekonštrukcii knižnice. Žiaľ, musíme konštatovať, že náš predpoklad sa nepotvrdil, pretože situácia v čase pandémie zmenila užívateľské správanie a používatelia využívajú viac internetové zdroje (online prednášky, dokumenty, PDF knihy,...). Dokonca to nezmenilo ani otvorenie rekonštruovanej študovne v marci, ktoré sa udialo v období ukončovania záverečných prác, kedy študenti častejšie využívali možnosť individuálneho štúdia v rokovacej miestnosti študovne, namiesto výpožičiek využívali príručný knižničný fond, z ktorého si zhotovovali skeny a xerokópie. To sa odzrkadlilo iba vo vysokom náraste reprografických služieb, a to až 8 427 kópií viac oproti roku 2021.

Situácia sa v posledných dvoch rokoch výrazne zmenila a dôraz na online informačné zdroje sa zvýšil, ale skúseností z práce s používateľmi ukazujú, že aj napriek množstvu rôznorodých informácií, študijných materiálov a odborných článkov dostupných na internete a v elektrickej forme, sú tlačené dokumenty stále veľmi žiadané a teda má význam budovať knižničný fond v tejto forme. Z toho plynie aj záujem o ich požičiavanie aj keď je znížený.

Počet registrovaných používateľov za rok 2022 bol **4 101**, z čoho jasne vidieť, že napriek poklesu oproti roku 2021 o 393 osôb bol tento ukazovateľ naplnený na cca 103 %. Postupný vývoj počtu registrovaných používateľov knižnice za posledných 10 rokov uvádzame v grafe 7 *Vývoj počtu registrovaných používateľov*. Oproti roku 2021 sme rovnako zaznamenali pokles 86 aktívnych používateľov – spolu sme dosiahli 3 134 aktívnych používateľov knižnice. Ojedinelý nárast dosiahnutého ukazovateľa v roku 2022 bol v počte nových a prolongovaných, kde sme v roku 2022 dosiahli o 116 používateľov viac, t. j. spolu sme dosiahli 3 177 nových a prolongovaných používateľov knižnice. Prehľad vývoja registrovaných používateľov v porovnaní s novými a prolongovanými za posledných 10 rokov uvádzame v grafe 7 *Vývoj registrovaných používateľov v porovnaní s novými a prolongovanými používateľmi*.

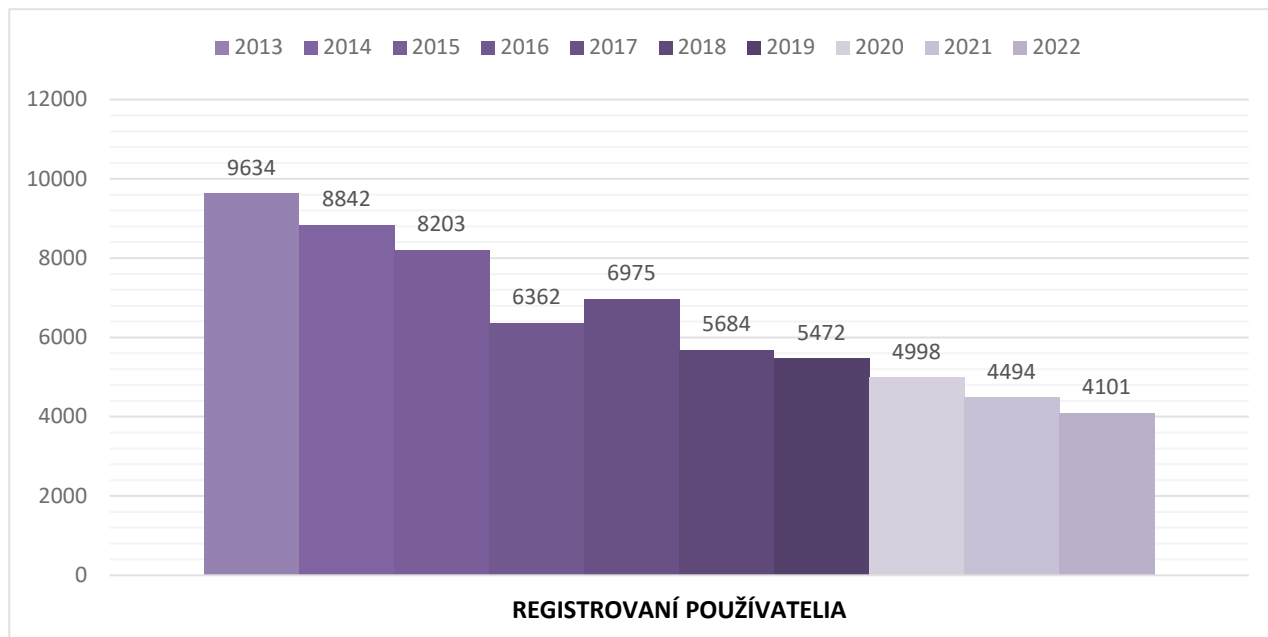
Ukazovateľ návštevnosti knižnice pozostáva z fyzickej návštevnosti knižnice (požičovňa, študovne, podujatia) a z návštevnosti virtuálnej (webová stránka, online katalóg, online podujatia, sledovanosť). Jeho plánovanú hodnotu, stanovenú v kontrakte sa nám nepodarilo celkom naplniť. Oproti plánovanému počtu 300 000 návštevníkov knižnice sme dosiahli počet **290 389** návštevníkov, čo predstavuje pokles o 9 611 návštevníkov plnenie ukazovateľa v roku 2022 na cca 97 % plánu. Čiastočne za to môže nenaplnenie sledovanosti digitálnych výstupov prezentovaných v televíznom vysielaní, keďže plánované objekty RTVS nezaradila do vysielania v roku 2022, hoci sme to predpokladali. Uvedené číslo zahŕňa celkovú vlnajúcu návštevnosť knižnice nasledovne:

- a) požičovňa v počte **46 835 používateľov**,
- b) čítareň a študovne v počte **7 518 používateľov**,
- c) online katalóg knižnice **129 769 návštev**,

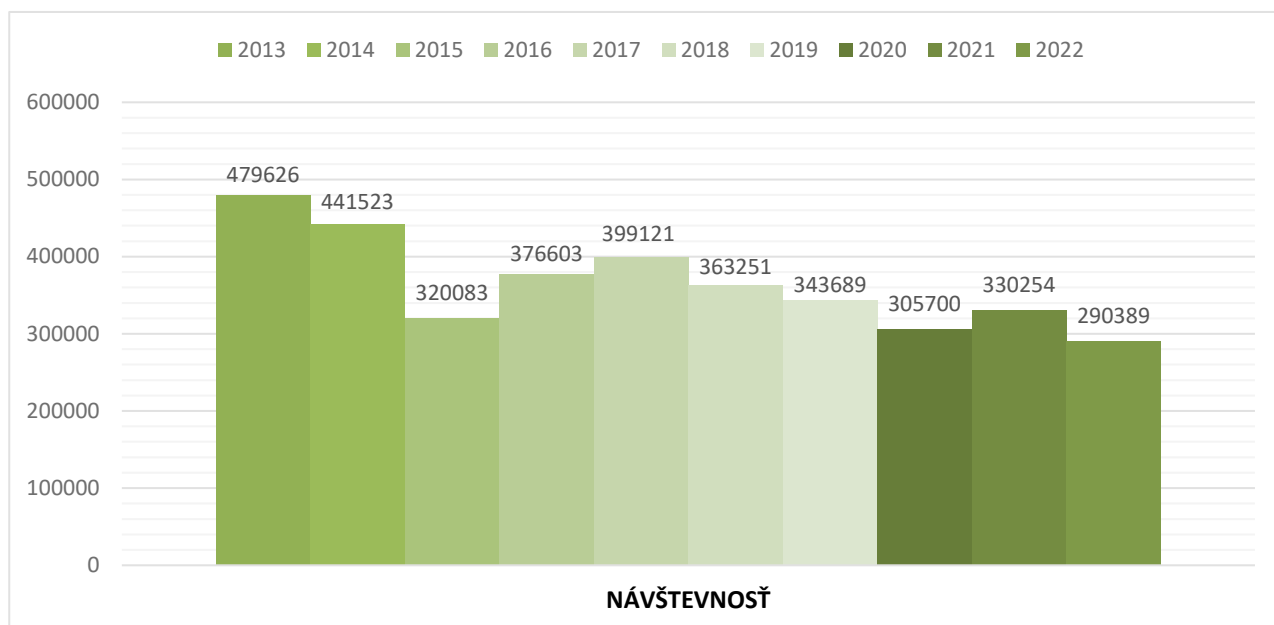
- d) webová stránka **72 081 návštev**,
- e) portál knižnice **12 439 návštev**,
- f) všetky realizované podujatia v počte **21 747 návštevníkov**.

Návštevnosť knižnice je jedným z najdôležitejších ukazovateľov a graf 8 *Vývoj návštevnosti* poskytuje prehľad za posledných 10 rokov. Okrem fyzickej návštevnosti požičovne, čítárne, študovni a knižnicou organizovaných podujatí zahŕňa aj návštevnosť virtuálnu, čiže návštevy webovej stránky, ale najmä online návštevy katalógu, portálu a podujatí. Z grafu je zrejмый postupný pokles celkovej evidovanej návštevnosti od roku 2013, hoci v roku 2016 a 2017 opäť rástol. Tu však veľkú úlohu zohrala podľa nášho názoru iná metodika počítania virtuálnej návštevnosti do roku 2015. Od roku 2018 pozorujeme znova mierny pokles. V roku 2021 obdobne bol tento ukazovateľ opäť vyšší, čo súvisí aj s evidenciou sledovanosti našich digitálnych výstupov a tiež môžeme uviesť, že istú úlohu zohrala pandémia covid-19 a okamžitá reakcia našej knižnice na zavedenie nových služieb. Ďalší trend v návštevnosti je zatiaľ ťažké predpovedať.

Graf 7 Vývoj počtu registrovaných používateľov

Graf 8 Vývoj návštevnosti

4. zrealizovať 10 podujatí pre verejnosť s počtom 500 návštevníkov knižnice

Plánovali sme zrealizovať 10 podujatí ako prednášky, diskusie, prezentácie a pod., uskutočnili sme ich 42. Celkovo bolo podujatí viac, ale do konečného počtu 199 sú zahrnuté aj rôzne výstavy noviniek knižničného fondu, informačná výchova, aj sprístupňovanie digitálnych objektov, či odborné podujatia OHKF a DICRK, ktoré však hodnotíme samostatne. Dopadové ukazovatele sú pre nás neuveriteľné, a to ako fyzické, tak aj online.

Z nosných podujatí to boli najmä dve: *Týždeň slovenských knižníc (TSK)*, do ktorého sa zapájame pravidelne, a *Týždeň vedy a techniky na Slovensku (TVT)*, ku ktorému sme sa vrátili po viacročnej odmlke. V rámci TSK 2022 to bolo 10 podujatí (5 výstav a 5 prednášok a prezentácií, ktorých sa zúčastnilo 1 097 návštevníkov (z toho 142 vzhľadnutí prostredníctvom YouTube).

V rámci TVT 2022 to bolo spolu 24 podujatí, ktorých sa zúčastnilo 1 153 návštevníkov (9 výstav, ktoré navštívilo 759 záujemcov a 1 prednáška v rámci vernisáže výstavy Vedecká hračka – technika, 1 predstavenie Kúzelná fyzika, ktorého sa zúčastnilo 28 návštevníkov, 12 vzdelávacích podujatí Astro show – virtuálny vesmír, ktorého sa zúčastnilo 240 návštevníkov a 1 workshop na tému Rómsky jazyk navštívilo 54 záujemcov).

Mimo nich sme realizovali menšie aktivity a za zmienku stojí napríklad prezentácia básnickej zbierky Jána Gavuru (apríl), ktorú navštívilo 26 záujemcov, diskusia s lektorom kritického myslenia Jánom Markošom (máj) sa zúčastnilo 81 návštevníkov a na obnove Kúzelnej fyziky (máj) sa zúčastnilo 65 návštevníkov.

Obrázok 13 Zábery z podujatí pre verejnosť

5. spracovať a poskytnúť 250 rešerší

Plánovaný údaj spracovania rešerší sa nám podarilo dosiahnuť aj prekročiť na cca 118 %. Spolu sme spracovali a poskytli 294 rešerší, čo je mierny pokles v porovnaní s predchádzajúcim rokom o 18 rešerší. Vyhотовanie väčšieho počtu rešerší nie je pre nás jednoduché vzhľadom na personálne kapacity oddelenia knižnično-informačných služieb, kde sa zamestnanci venujú najmä výpožičným službám.

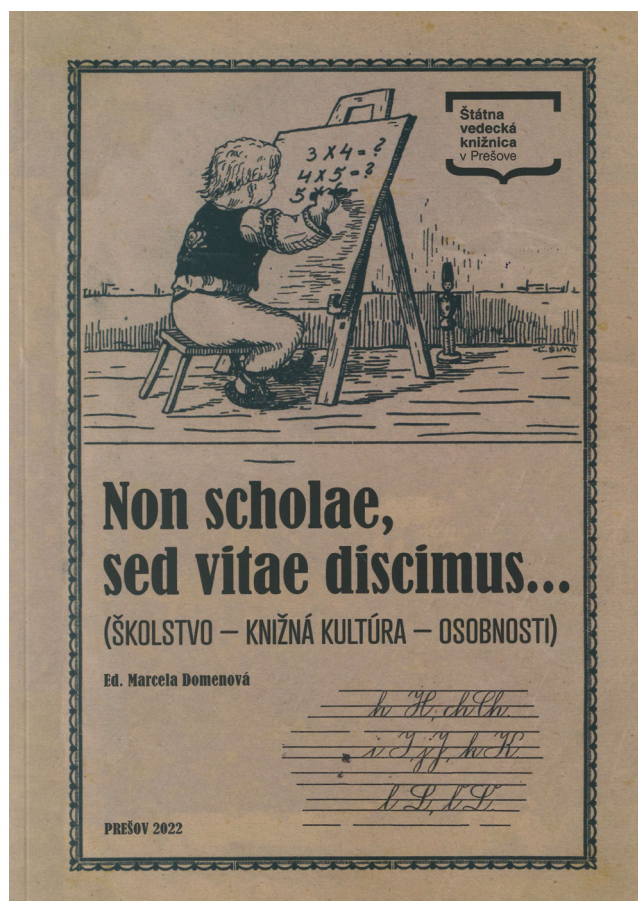
B) Vedecko-výskumná činnosť**1. spracovať minimálne 600 dokumentov historického knižničného fondu**

Jednou z hlavných a relevantných odborných činností OHKF a knižnice je analytické spracovanie dokumentov historického knižničného fondu, ktorého obsahom sú vzácne historické dokumenty (rukopisy, tlače) s vročením do 16. – 20. storočia (datované do roku 1918). V roku 2022 sme spracovali 601 bibliografických záznamov, čiže plnenie sme dosiahli v plánovanom objeme, a to aj napriek faktoru, že na úlohu pracovali 3 zamestnanci (z toho jeden so skráteným úväzkom), keďže jedno pracovné miesto bolo do polovice novembra neobsadené a nová kolegyňa sa s metodikou spracovania HKF podľa pravidiel RDA do konca roka len oboznamovala.

Spracovanie bibliografických záznamov knižničných jednotiek HKF je podstatne náročnejšie ako v prípade súčasného fondu, zamestnanci pracujú na tvorbe celého bibliografického záznamu (vecné aj menné spracovanie). Navyše do uvedeného ukazovateľa nie je zahrnutá tá časť práce, ktorá súvisí s ochranou a starostlivosťou o HKF, kedy po zásahu do dokumentu, napríklad z dôvodu ošetrovania či iného konzervátorského alebo reštaurátorského zásahu, je potrebné opätovne vstúpiť do bibliografického záznamu a danú informáciu doň vložiť. Tiež v rámci výkonu revízie HKF sa realizuje parciálna kontrola starších záznamov, aby sa zistili prípadné nezrovnalosti v záznamoch dokumentov v KIS Virtua s fyzicky dostupným dokumentom.

2. autorsky zabezpečiť vydanie 4 publikácií a 5 samostatných odborných príspevkov (štúdií) najmä z oblasti knižničného výskumu, múzejníctva, vedno-odborovej, personálnej a regionálnej bibliografie a biografistiky

Edičná činnosť OHKF, ktorou vďaka odbornej výskumnej práci zamestnancov tohto útvaru ako knižnica prezentujeme verejnosti výsledky práce v oblasti dejín knižnej kultúry, bola v roku 2022 završená vydaním dvoch zborníkov, 1 monografie a 1 odbornej publikácie.

Non scholae, sed vitae discimus... (školsťvo – knižná kultúra – osobnosť). Ed. Marcela Domenová. Prešov: Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2022. 267 s. ISBN 987-80-89614-84-4, ISBN 978-80-89614-85-1 (PDF)

Interdisciplinárne ladený zborník zameraný na prezentovanie aktuálneho výskumu školsťva, učebníc a osobností. Obsahuje príspevky, ktoré zazneli na rovnomennej vedeckej konferencii s medzinárodnou účasťou v roku 2021. Celkovo ide o 16 štúdií vychádzajúcich z prameňnej bázy, ktorú predstavovali nielen staré tlače ako učebnice, monografie, výročné správy škôl, dobová tlač – periodiká, archívne pramene – ako cirkevné vizitácie. Pozornosť je venovaná dejinám školsťva v niektorých regiónoch (Hontianska stolica, Užská stolica), dejinám školsťkých ustanovizní (Evanjelické lýceum v Banskej Bystrici, Teologický inštitút v Jasove), rôznym typom škôl (ľudové školy, gymnáziá, odborné školy), školsťkému i mimoškolsťkému životu (spolkový život), problematike výučby jazykov (slovenčina), predstaveniu osobností, pedagógov a ich života, tvorby – a to aj v kontexte zostavovania učebníc (napríklad Jozef Koreň, Tomáš Vécsey). Zborník vyšiel v tlačenej a elektronickej verzii.

Obrázok 14 Obálka titulu *Non scholae, sed vitae discimus...*

Cestou necestou I. (krajina – priester – kultúra – osobnosť). Ed. Marcela Domenová. Prešov: Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2022. 223 s. ISBN 978-80-89614-86-8, ISBN 978-80-89614-87-5 (PDF)

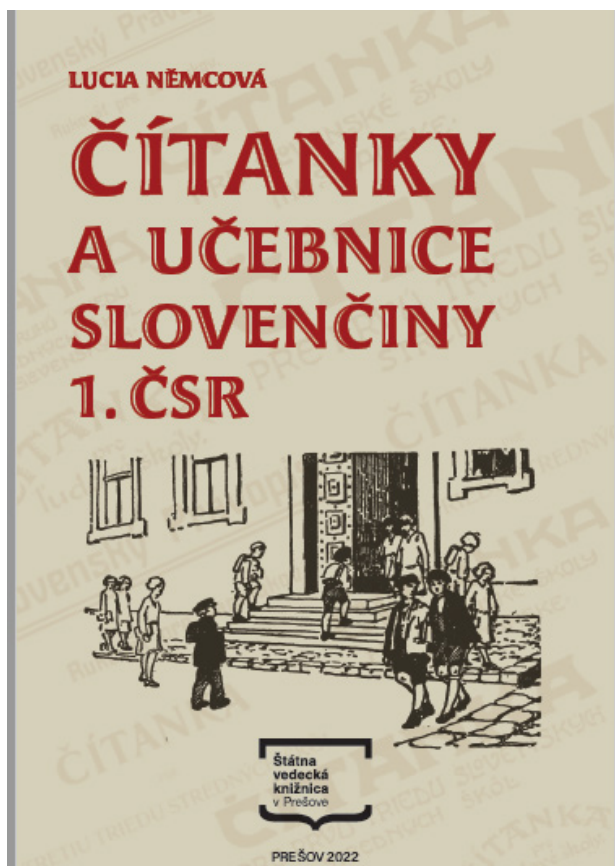
Interdisciplinárne ladený zborník zameraný na prezentovanie aktuálneho výskumu k problematike historickej geografie, cestopisnej literatúry, výskumu knižnej kultúry a osobnostiam nadregionálneho charakteru. Obsahuje príspevky, ktoré zazneli na rovnomennej vedeckej konferencii s medzinárodnou účasťou v septembri 2021. Obsahuje 8 štúdií, 1 materiálovú štúdiu a 1 príspevok v rubrike rozhľady. Príspevky sa venujú rôznym

lokalitám, regiónom zachyteným v prácach geografického charakteru a cestopisoch, ako aj v archívnych prameňoch (Šariš, Štítnik, Prešov) s dôrazom na dnešné územie Slovenska, výnimočne na cudzinu (Mělnicko, Ľvov). Z pohľadu výskumu knižnej kultúry a zdrojov sa pracovalo s kartografickým materiálom a historickými pohľadnicami. V budúcnosti plánujeme vydanie pokračovania zborníka, ktorý bude podobne venovaný problematike historickej geografie, kartografie a dejinám knižnej kultúry.

Obrázok 15 Obálka publikácie *Cestou necestou I.*

Obrázok 16 Obálka titulu *Čítanky a učebnice slovenčiny 1. ČSR*

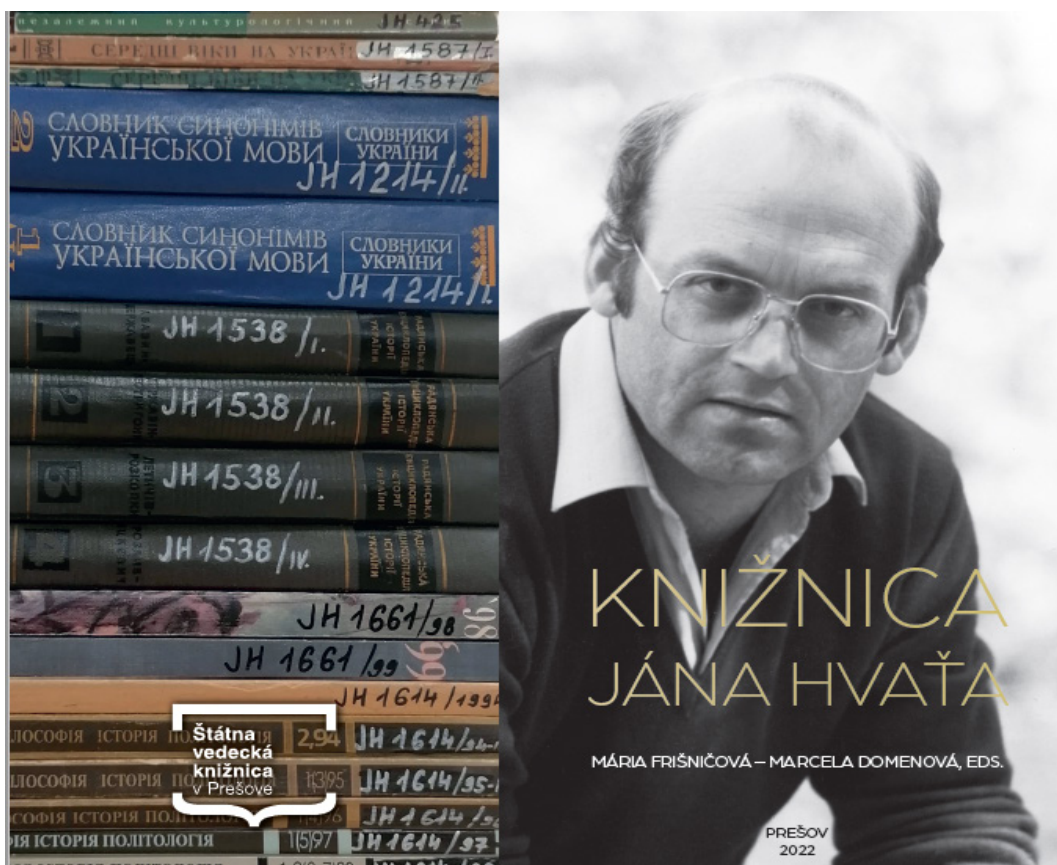
NĚMCOVÁ. Lucia. Čítanky a učebnice slovenčiny 1. ČSR (vybrané aspekty). Prešov: Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2022. ISBN 978-80-89614-88-2 (PDF)

Monografia je zameraná na problematiku školstva, učebníc a slovenského jazyka v období 1. Československej republiky (1918 – 1938). Pramennú bázu predstavuje fond Štátnej vedeckej knižnice v Prešove, kde sú vo veľmi dobrom ako aj početnom stave zachované zaujímavé knižné tituly s tematikou slovenského jazyka (učebnice pre rôzne typy škôl) a slovenskej literatúry (najmä čítanky pre stredné školy). Z pohľadu dejín knižnej kultúry sú zmapované zachované čítanky a učebnice. Postupne sa venuje školskému systému v 1. ČSR, zameriava sa na priblíženie osobností a diela autorov analyzovaných učebníc a čítaniek (literárnych vedcov, jazykovedcov či pedagógov), ale i vysvetlenie neľahkej jazykovej situácie na území dnešného Slovenska po vzniku novej republiky, kedy sa slovenský jazyk stáva vyučovacím jazykom a bolo potrebné v ňom a o ňom zabezpečiť adekvátne učebnice. Stredobodom záujmu autorky sú konkrétne publikácie, ich obsah a zameranie. Primárne sú spracované otázky jazyka, ale okrajovo sa výskum nevyhol ani pohľadu na knižnú kultúru, vydavateľov, ďalšie osobnosti, ktoré participovali na vzniku učebníc, aby tak vytvoril ucelenejší pohľad na problematiku. Faktografickú časť tvoria zaujímavé textové a obrazové ukážky.

Knižnica Jána Hvat'a (ako súčasť knižničného fondu ŠVK v Prešove). Eds. Mária Frišničová, Marcela Domenová. Prešov: Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2022. ISBN 978-80-89614-89-9

Knižničný fond našej knižnice je budovaný nielen formou nákupov, výmenou, ale aj darmi. Za významný dar s viac ako 2 000 dokumentmi považujeme dar bývalého redaktora rádia Slobodná Európa Jána Hvaťa, spoluzakladateľa pobočky tejto rozhlasovej stanice v Kyjeve po roku 1993. Na Slovensko sa vrátil po dlhých rokoch emigrácie, v minulom roku zomrel. Publikácia v krátkosti predstavuje jeho osobnosť. Nosnú časť predstavuje bibliograficko-popisná časť, t. j. katalóg jeho knižnice, ktorú vlastníme. Dokumentom bola pridelená osobitná signatúra JH. Publikácia má slúžiť najmä pre ďalší výskum, najmä odbornej verejnosti. Osobnosti sa chceme venovať aj v budúcnosti v inom edičnom titule, v ktorom predstavíme jeho život, dielo ako aj isté konkrétne časti knižnice.

Obrázok 17 Obálka publikácie Knižnica Jána Hvaťa

Vedecké štúdie, materiállové štúdie – prehľad:

V roku 2022 bolo uverejnených 6 štúdií a niekoľko ďalších – menších príspevkov (1 správa, 2 recenzie). Okrem toho zamestnanci OHKF vystúpili na viacerých vedeckých konferenciách s 5 referátmi v rámci SR.

1. DOMENOVÁ, Marcela. Pedagog a autor učebníc Jozef Koreň (osobnosť nadregionálneho charakteru v službách slovenského školstva v 1. polovici 20. storočia). In: *Non scholae, sed vitae discimus... (školstvo – knižná kultúra – osobnosti)*. Ed. Marcela Domenová. Prešov: Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2022, s. 176 – 196. ISBN 987-80-89614-84-4.
2. NĚMCOVÁ, Lucia. Poloniká v Prešove (staré tlače s dôrazom na krakovskú provenienciu). In: *Spoločnosť a dejiny V. (kultúra – osobnosti – školstvo)*. Ed. Marcela Domenová. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, 2022, s. 17 – 36. ISBN 978-80-555-3036-9.
3. NĚMCOVÁ, Lucia. Prvorepublikové čítanky pre nižšie triedy slovenských stredných škôl vo fonde ŠVK v Prešove. In: *Spoločnosť a dejiny V. (kultúra – osobnosti – školstvo)*. Ed. Marcela Domenová. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, 2022, s. 71 – 90. ISBN 978-80-555-3036-9.
4. NĚMCOVÁ, Lucia, OLŠAVSKÁ, Gabriela. Triumphus in mortem – pohrebné kázne, reči a prejavy Jána Kollára. In: *W kręgu rodziny epok dawnych*. Bożena Popiołek, Agnieszka Chłosta-Sikorska, Mirosław Płonka (red.). Kraków: Wydawnictwo LIBRON – Filip Lohner, s. 117 – 146. ISBN 978-83-67209-11-3.
5. OLŠAVSKÁ, Gabriela. Právnik, pedagóg Tomáš Vécsey a Prešov. In: *Non scholae, sed vitae discimus... (školstvo – knižná kultúra – osobnosti)*. Ed. Marcela Domenová. Prešov: Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2022, s. 56 – 69. ISBN 987-80-89614-84-4.
6. OLŠAVSKÁ, Gabriela. Šariš ako námet prác vybraných osobností. In: *Cestou necestou I. (krajina – priestor – kultúra – osobnosti)*. Ed. Marcela Domenová. Prešov: Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2022, s. 110 – 131. ISBN 978-80-89614-86-8.

3. realizovať 3 odborné a vedecké podujatia (konferencia, výstavy) s počtom 12 prednášajúcich a počtom 150 účastníkov

OHKF v rámci vedecko-výskumnej činnosti v snahe odprezentovať dosiahnuté výsledky už tradične organizuje každoročne 1 – 2 vedecké konferencie predovšetkým z oblasti výskumu dejín knižnej kultúry, zameriava sa na prepojenie aj s inou témou, dejinným medzníkom, jubileom či významnými udalosťami. V prípade konferencie išlo v roku 2022 o vedeckú konferenciu s medzinárodnou účasťou, ktorou sme prispeli k oslavám 70. výročia zriadenia ŠVK v Prešove. Výstavy sme zamerali na prezentovanie vzácných častí kultúrneho dedičstva v podobe starých tlačí. Na výstave dostupnej v študovni starých tlačí si mohli záujemcovia prezrieť symbolických 70 tlačí zo 17. storočia. Výstava bola aj lektorovaná a bola propagovaná aj v médiách.

Druhá odborná výstava bola dostupná v digitálnej forme v privátnej zóne na webovej stránke knižnice a poukazovala na vybrané dokumenty – autorov a ich diela z obdobia 17. storočia, ktoré na svojich stránkach prezentovali nový stav poznania vo viacerých vedných odboroch.

vedecké konferencie:

1. Kameň mudrcov alebo soľ nad zlato... (prírodné vedy – veda a technika v knižnej kultúre a dejinách), termín: 21. 9. 2022 – 22. 9. 2022, Námestie mládeže 1, počet referujúcich: 31, účastníkov: 61. Spoluorganizátori: SSKK, SAK, STM – Múzeum Solivar.

Interdisciplinárne ladená vedecká konferencia bola realizovaná počas pravidelného celoeurópskeho podujatia Dni európskeho kultúrneho dedičstva 2022 (DEKD) pod heslom „Udržateľné dedičstvo“. V roku 2022 sme si pripomenuli 70. výročie zriadenia Štátnej vedeckej knižnice v Prešove a zároveň 450. výročie začiatku ťažby kamennej soli v Solivare. Do programu bolo zaradených 29 referátov (31 referujúcich), ktoré boli venované hospodárskym dejinám, otázkam ekonomiky, vedy a techniky, baníctva v dejinách, prezentovali sa najmä tlače 16. a 17. storočia z oblasti prírodných vied uchované vo viacerých inštitúciách na Slovensku (v UKB, v knižnici reformovaného kolégia v Blatnom Potoku, v knižnici Západoslovenského múzea v Trnave, v knižnici Podtatranského múzea v Poprade apod.). Priestor sme ponechali referátom o prírodných vedách na stránkach dobových periodík, kalendárov, vybraným osobnostiam a ich dielu, ako aj samotnej lokalite Solivar a unikátnej soľnobanskej čipke. Konferencia bola obohatená o exkurziu do STM – Múzeum Solivar.

Obrázok 18 Z vedeckej konferencie OHKF

odborné výstavy:

4. 17. storočie: knižná kultúra Európy v Prešove

Panelová výstava s textovými informáciami na clip-fix rámoch bola doplnená o originálne historické dokumenty vo výstavných vitrínach. Bola usporiadaná pri príležitosti 70. výročia zriadenia knižnice. Zamerala sa na prezentovanie kultúrneho dedičstva v podobe starých tlačí z obdobia 17. storočia, ktoré sa zachovali v historickom fonde knižnice. Týkali sa rôznych vedných odborov (geografia, právo, politológia, etika, teológia a náboženská literatúra, jazykoveda a lexikografia, história, biografia, militaristika, prírodné vedy a i.). Tlače pochádzali z rôznych európskych tlačiarň (napríklad Francúzsko, Nemecko, Taliansko, Holandsko, Belgicko či Rakúsko), výnimočne mali slovacikálny charakter (Trnava, Bratislava), podobne ako unikátne boli vystavené tlače z Poľska (Krakov) a Ukrajiny (Lvov). Okrem autorov a zaujímavostí z ich života sa dôraz kládol na historickú a obsahovú hodnotu titulov v širšom európskom kontexte.

Výstava bola dostupná v študovni starých tlačí v sídelnej budove knižnice od 30.06.2022 do 30.12.2022, keďže išlo o unikátne trezorové jednotky, na ktoré sa vzťahuje ochrana HKD a ich vystavovanie musí spĺňať isté podmienky, normy pre osvetlenie atď. Bola dostupná zdarma a zaujala aj širšiu verejnosť. Počet návštevníkov bol 69. Je možné uviesť, že 2 výstavy – túto, ako aj výstavu pokračujúcu spreď roka (Homo historicus seu terrarum descriptor...) videlo v študovni celkovo 103 návštevníkov.

5. Vek rozumu – vek racionalizmu: 17. storočie v starých tlačiach

Online výstava pripravená v rámci Týždňa vedy a techniky, dostupná v privátnej zóne na webovej stránke knižnice. Privátna zóna je určená výlučne používateľom, ktorí sú registrovanými členmi knižnice.

Výstava prezentuje vybrané diela a ich autorov ako aj na knižnú grafiku historických dokumentov – starých tlačí z obdobia 17. storočia, ktoré v slovenských aj svetových dejinách prinieslo viacero zmien, nielen v oblasti politických či hospodárskych dejín, ale aj v oblasti vedy, filozofie, náboženstva, a preto bývalo nazývané aj ako obdobie či vek rozumu, racionalizmu. Dokumenty boli rozdelené do viacerých celkov, ako jazyk (gramatiky – slovníky), dejiny (konflikty, mier), politika (diplomacia, zákony), teológia (viera, presvedčenie) a samozrejme veda (objavy, poznatky). Výstava je pre záujemcov sprístupnená v termíne od 11.11.2022 do 11.11.2023. Ku koncu roka to bolo 15 návštev.

Obrázok 19 Plagát výstavy 17. storočie v starých tlačiach

Obrázok 20 Plagát výstavy Vek rozumu vek racionalizmu

C) Dokumentovanie rómskej kultúry

1. vytvoriť 122 digitálnych kultúrnych objektov v členení: 42 videoobjektov, 20 audioobjektov, 40 fotografií, 20 skenov 2D objektov s počtom návštev 5 000

V roku 2022 bolo spracovaných 104 digitálnych kultúrnych objektov (ďalej len „DKO“), ktoré boli zapísané do knižnično-informačného systému Virtua. Ďalšie DKO boli finálne spracované, avšak kvôli náhlym práceneschopnostiam viacerých zamestnancov v poslednom mesiaci roka sme ich nestihli zapísať do KIS Virtua. Prehľad vytvorených DKO je uvedený v tabuľke 8 v podkap. 2.6 Dokumentovanie rómskej kultúry.

Pri tvorbe videodokumentov, ktoré sme plánovali v najväčšom počte, sme z obsahového hľadiska zamerali na dve oblasti: spomienkové rozprávanie a hudbu. Podklady na spracovanie DKO boli zaznamenané prevažne v roku 2021.

V oblasti spomienkového rozprávania to bol rozhovor s významným kultúrnym antropológom Alexandrom Mušinkom a rómskej téme, ale aj o špecifickom projekte, ktorý sa realizoval v obci Svinia. O pozícií, kompetenciách a výsledkoch Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity hovorili dvaja bývalí splnomocnení - Miroslav Pollák a Ábel Ravasz. O politickej participácii a poslanckej práci bol rozhovor s bývalým poslancom NR SR Štefanom Vavrekom. O začiatkoch politickej participácie Rómov po roku 1989, ale aj o školstve a kultúre bol rozhovor s Gejzom Adamom, dlhoročným pedagógom, zriaďovateľom súkromných škôl. V rokoch 1989 – 1992 bol členom hnutia Verejnosť proti násiliu (VPN), kde reprezentoval platformu Rómska občianska iniciatíva (ROI). V rokoch 1990 – 1992 bol poslancom Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej republiky (FZ ČSFR).

O rómskej kultúre a jazyku sú rozhovory s Magdalénou Rothovou, riaditeľkou Asociácie pre kultúru, vzdelávanie a komunikáciu, ktorá stojí za ocenením Roma Spirit. O rómskom jazyku je rozhovor s Lenkou Goroľovou, ktorá pôsobí na Ústave rómskych štúdií Prešovskej univerzity v Prešove.

Spomienkové rozprávania z hudobnej oblasti predstavujú hudobníkov z Ľudovej hudby Júliusa Žigu, popovej speváčky Teri Čikoš, ale aj Gitany – Adriany Dráfiovej. Výstupom sú aj samostatné videá inštrumentálnych a vokálno-inštrumentálnych skladieb.

Každé spracované video postupne dopĺňujeme o titulky v slovenskom, rómskom a anglickom jazyku.

Pri spracovaní fotografií a skenov sme sa zamerali na digitalizáciu analógových negatívov, ktoré má v archíve OZ Jekhetane-Spolu, na ktorých sú výtvarné diela rómskych výtvarníkov, ktoré vznikli koncom 90-tych rokov a na začiatku nového milénia. Súčasťou je aj archív analógových fotografií rómskych osobností a fotografií, ktoré po roku 2000 vznikli už ako digitálne fotografie.

Sprístupnili sme fotografie významného českého romistu Karela Holomka, Ctibora Nečasa, ale aj výtvarníkov – Alexander Bohó, Vojtech Kókény, Erika Šajgalová, či rezbár Jaroslav Cicko.

V rámci výtvarného umenia sme sprístupnili výtvarné diela od výtvarníka Jozefa Cichého a Vojtecha Kókényho. Ako samostatné DKO sme spracovali kresby a maľby žiakov Základnej školy v Jarovniciach, ktoré vznikli pod vedením výtvarníka a pedagóga Jána Sajka. Výtvarné práce sú známe svojim osobitným výtvarným prejavom, ktorý zaujal svet už od roku 1987.

Súčasnú tvorbu sme sprístupnili v ucelenej kolekcii veľkoformátových obrazov o rómskom holokauste výtvarníka Jozefa Feča, ktoré vytvoril na základe literárneho diela Eleny Lackovej Mŕtvi sa nevracajú.

2. vytvoriť a cielene prezentovať špeciálny digitálny kultúrny objekt – virtuálnu prehliadku obrazov rómskych osobností – s počtom 300 návštevníkov z prostredia základných a stredných škôl

Kolekcia výtvarných diel svetových osobností, ktoré majú rómsky pôvod, vznikla v roku 2015. Rómskych výtvarníkov Jozef Fečo vtedy na základe nášho námetu vytvoril 13 veľkoformátových obrazov. Výstavu sme nazvali Neznáme farby osobností. V roku 2020 sme kolekciu doplnili o ďalších 10 osobností. V roku 2021 táto výstava putovala po kultúrnych a osvetových zariadeniach Prešovského samosprávneho kraja. V tom istom roku sme vytvorili aj katalóg obrazov, ktorý výstavu dopĺňal o širšie informácie o zobrazených osobnostiach v slovenskom, rómskom a anglickom jazyku. Keďže je o výstavu veľký záujem, rozhodli sme sa ju preniesť aj do virtuálneho priestoru, aby bola dostupná pre širokú verejnosť nie len na Slovensku, keďže obsahuje aj jazykové mutácie v rómskom a anglickom jazyku.

Virtuálne prehliadky sme začali vytvárať ešte pred pandémiou, nakoľko naše výstupy sú hlavne v digitálnom priestore. Zároveň nám pandémia ukázala, že online priestor vieme využiť aj na vzdelávacie aktivity. Virtuálna prehliadka totiž v sebe obsahuje aj funkciu online kurátora, kde sa priamo v prostredí môže stretnúť kurátor výstavy (DICRK) a návštevník výstavy (jednotlivec alebo škola) a spolu sa môžu virtuálne prechádzať po výstave a diskutovať o zobrazených osobnostiach.

Virtuálna galéria je dostupná tu: <https://svkpo-osobnosti.3-d.sk/>

„Ďakujeme za milý a ústretový prístup,“ napísali nám učitelia ZŠ s MŠ v Pečovskej Novej Vsi, ktorí u nás boli 24. až 26. októbra prezentácii svetových osobností.

„Chcem sa ešte raz srdečne poďakovať Vám aj Vaším kolegom za zrealizovanie pondelkovej besedy. Bolo to super, ako reagovali deti na Vás, ako sa zapájali. Dnes som učila niektorých z nich a sami začali rozprávať, čo bolo na besede. Že nevedeli počítať po rómsky do 10. Zostala som prekvapená, koľko si toho zapamätali. Takže, určite to malo zmysel,“ napísala nám učiteľka Gabriela Priščáková zo ZŠ Chminianske Jakubovany, kde sme prezentovali rómske osobnosti a rómsky jazyk 7. novembra, pri príležitosti Svetového dňa rómskeho jazyka, ktorý je 5. novembra

3. zaznamenať minimálne 15 nových spomienkových rozprávání a hudobných predstavení cimbalových kapiel

V 2022 sme zrealizovali spomienkové rozhovory s 30 respondentmi, z toho 27 rozhovorov z oblasti hudby, 3 rozhovory z oblasti kultúrno-spoločenského života.

Nosnou časťou v tomto roku bolo dokumentovanie rómskych cimbalových kapiel, ktoré majú rodinnú hudobnú tradíciu. Každá kapela mala odprezentovať minimálne 10 skladieb (vokálno-inštrumentálnych) s cieľom popísať jednotlivé skladby regiónu, odkiaľ kapela pochádza.

Prvou kapelou bola Ľudová hudba Štefana Cínu, ktorá pôsobí v regióne Spiša. Zakladateľom kapely je Štefan Cína a jeho sestra Martina Ďuriková Cínová. Druhou kapelou bola rodinná kapela Júliusa Bandyho z Prešova, ktorej jadro tvoria jeho traja synovia. Treťou kapelou bolo zoskupenie s názvom Manuša pod vedením Júlie Kozákovej, ktorá nie je typickou rodinnou kapelou, ale zoskupením tzv. „nájomných“ muzikantov, ktorí ale majú svoju vlastnú hudobnú tradíciu. Štvrtou kapelou bolo zoskupenie Pokošovci, ktorých členovia pochádzajú z obce Valkovňa a Telgárt. Poslednou dokumentovanou kapelou bolo zoskupenie Roland Horváth Orchestra, ktoré prezentovalo tzv. maďarskú rómsku hudbu.

Naším cieľom je zaznamenať jednak skladby a hudobný vklad – improvizáciu každej kapely a zároveň viesť spomienkové rozhovory o hudobnej tradícii v rodine a celkovo o rómskej hudbe. V zaznamenávaní cimbalových kapiel bude pokračovať aj v roku 2023, pričom v ďalšom roku by sme chceli pripraviť knihu rozhovorov o rómskej hudobnej tradícii doplnenú o kvalitné fotografie.

4. vytvoriť 3 audiovizuálne diela v rámci formátu Živé knihy za účelom ich televízneho vysielania s počtom 30 000 návštevníkov

Naším cieľom je spracované digitálne kultúrne objekty prezentovať čo najširšej verejnosti. DKO vo forme videí – audiovizuálnych diel prezentujeme prostredníctvom nášho portálu a portálu slovakiana.sk Spolupracujeme ale aj s televíziami, ktoré tento obsah vysielajú a ktoré o rómsku tému majú záujem. V roku 2021 sme prostredníctvom vysielania RTVS Dvojky odprezentovali nami vytvorené koncerty Mila Suchomela, ktoré mali vyše 50 tisícovú sledovanosť (podľa údajov peoplemetra).

Od roku 2015 sme začali realizovať projekt Živé knihy, prostredníctvom ktorého sme verejnosti predstavovali zaujímavých Rómov a Rómky a ich životné príbehy. Je to forma komunikácie a interakcie medzi živou knihou – hosťom a návštevníkmi podujatia, kedy majú možnosť pýtať sa čo ich zaujíma. Živé knihy sme každoročne realizovali k trom významným udalostiam – Svetový deň Rómov, Spomienka na obete holokaustu a Svetový deň rómskeho jazyka. Počas pandémie sme kvôli opatrenia nemohli realizovať podujatia živých kníh pre verejnosť. Nahrávky však vznikali bez účasti verejnosti s cieľom vytvoriť audiovizuálne dielo tak – po obsahovej a technickej stránke, aby bolo následne ponúknuté do vysielania RTVS.

V roku 2022 sme takto pripravili 3 audiovizuálne diela 3 živých kníh pre vysielanie RTVS. Živá kniha Teri Čikoš bola už čiastočne pripravená koncom roka 2021, do vysielania bola na základe zmluvy zaradená v januári 2022. Audiovizuálne dielo malo jednu premiéru a dve reprízy s celkovou sledovanosťou 13 tisíc divákov.

5.1.2022	Streda	24:19:23	0053:30	Premiéra	9 000 divákov
27.11.2022	Nedeľa	6:06:18	0053:30	Repríza	1 000 divákov
15.12.2022	Štvrtok	5:25:39	0053:30	Repríza	3 000 divákov

Druhým audiovizuálnym dielom, ktoré bolo prijaté RTVS bola Živá kniha Gitana. Zmluva poskytnutie licencie bola podpísaná v auguste 2022, žiaľ do konca roka nebolo dielo zaradené do vysielania.

Posledným dielom pre RTVS bola Živá kniha Ľudová hudba Júliusa Žigu, ktorá vzhľadom na doposiaľ nezaradené vysielanie Gitany, nebola prijatá do RTVS. Predpokladáme, že problém mohol nastať po zmene vedenia RTVS a zmene niektorých pozícií na Dvojke. Z plánovaného počtu 30 tisíc divákov 3 audiovizuálnych diel sa nám teda podarilo odvyselať jedno dielo so sledovanosťou 13 tis. divákov, druhé dielo bolo prijaté RTVS, ale zatiaľ nezaradené, tretie dielo nebolo zmluvne dohodnuté.

5. zrealizovať 1 špecifické odborné podujatie v oblasti rómskeho jazyka, (resp. rómskej kultúry) s počtom 12 prednášajúcich a počtom 20 účastníkov

V dňoch 01-02.12.2022 sme uskutočnili plánovanú konferenciu pod názvom Aktuálny stav rómskych štúdií III. v spolupráci s Ústavom rómskych štúdií Prešovskej univerzity v Prešove a Spoločenskovedným ústavom SAV CSPV SAV v.v.i. Počas dvoch dní odborní zamestnanci a vedci venujúci sa rómskym štúdiám odprezentovali v piatich paneloch 21 príspevkov.

V paneli Rómovia v digitálnom prostredí odzneli príspevky od Mgr. Romana Čonku a Mgr. Norberta Végha, ktorí nás informovali o virtuálnych galériách, ktorých obsah naplnilo dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry Štátnej vedeckej knižnice v Prešove. Mgr. Klára Kohoutová, PhD. a Mgr. Jana Papcunová, PhD. zo Spoločenskovedného ústavu SAV CSPV SAV v.v.i sa venovali Hate speechu namiereného na Rómov vo virtuálnom prostredí, Mgr. Zuzana Paľuchová a Erika Godlová z DICRKU sa vo svojom príspevku venovali prierezovým témam a oblastiam, ktoré boli súčasťou práce DICRKU v roku 2022.

V paneli Rómovia v historicko-politickom diskurze sa striedali témy špecificky venované histórii Rómov, osobnostiam, ktoré stáli za mapovaním histórie Rómov, či politickej participácii Rómov v Slovenskom politickom priestore a súčasným politickým intervenciám zo strany Prešovského samosprávneho kraja. Príspevky prezentovali Mgr. Lucia Segľová, PhD z Ústavu rómskych štúdií, mimoriadny docent Mgr. Alexander Mušíka, PhD. riaditeľ Ústavu rómskych štúdií, Mgr. Tadeáš Gavala z úradu Prešovského samosprávneho kraja, Odboru strategického rozvoja a Mgr. Ondrej Poduška z Národného demokratického inštitútu.

Druhý deň konferencie sa niesol v prezentovaní vedecko-výskumných výstupov v troch paneloch pod názvami: Školstvo a vzdelávanie, Jazyk, literatúra a mediálne prostredie, Lunik IX. Mimoriadne zaznel príspevok prof. Hrista Kyuchukova z Univerzity v Katowiciach, ktorý sa venoval výskumu zameraného na rómsky jazyk.

Výstupom konferencie bude v roku 2023 zborník príspevkov a video zostrih konferenčných príspevkov, ktorý bude dostupný na YouTube kanáli našej knižnice a na kanáloch našich partnerov.

Obrázok 21 Odborná konferencia Aktuálny stav rómskych štúdií na Slovensku III.

Obrázok 22 Podujatie k rómskej literatúre na Slovensku

4. ROZPOČET ORGANIZÁCIE

Plnenie rozpočtu v €

Tabuľka 7 Plnenie rozpočtu knižnice

Ukazovateľ	Skutočnosť 2021	Schválený rozpočet 2022	Upravený rozpočet 2022	Skutočnosť 2022	% čerpania 4:3	Index 21/20x100 4:1
a	1	2	3	4	5	6
Príjmy celkom, z toho:	20 689	20 500	22000	22702	103	110
200 Nedaňové príjmy, z toho:	20 689	20 500	22000	22702	103	110
210 Príjmy z vlastného majetku	2 304	2 300	1871	1576	84	68
220 Administratívne a iné poplatky	18 201	18 200	19736	20733	105	114
230 Kapitálové príjmy						
290 Iné nedaňové príjmy, z toho:	184		393	393	100	214
292 012 dobropisy	71			65		92
292 017 vrátky	113					
292 019 refundácie				328		
292 027 iné						
300 Granty a transfery						
600 Bežné výdavky, z toho:	1 292 481	1 252 946	1 329 340	1 327 043	100	103
610 Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	533 073	533 513	583 313	583 313	100	109
620 Poistné a príspevok do poisťovní	189 908	189 901	204 459	204 459	100	108
630 Tovary a služby, z toho:	557 634	517 779	506 866	504 569	99	90
631 Cestovné náhrady	716	6000	788	788	100	110
632 Energie, voda a komun.	65 798	59 084	68 503	68 503	100	104
633 Materiál	170 719	159 050	174 117	174 117	100	102
634 Dopravné	7 803	6 900	5 704	5 704	100	73
635 Rutinná a štand. údržba	61 991	146 212	119 100	116 880	98	188
636 Nájomné za prenájom	157 213	25 600	50 574	50 574	100	32
637 Ostatné tovary a služby	93 394	114 933	88 080	88 003	100	94
640 Bežné transfery, z toho:	11 866	11 753	34 702	34 702	100	292
Členské príspevky	213	213	213	213	100	100
Odstupné	4 553		7 170	7 170	100	157
Odchodné	3 679	8 540	1 649	1 649	100	45
Jednotlivcovi			20 416	20 416	100	
Náhrada príjmu	3 421	3 000	5 254	5254	100	153
700 Kapitálové výdavky, z toho:	308 378	-	45 060	45 051	100	15
710 Obstaranie kapitálových aktív	308 378	-	45 060	45 051	100	15
Výdavky celkom / BV + KV /	1 600 859	1 252 946	1 374 400	1 372 094	100	86

Poznámka: v uvedenom prehľade sú zahrnuté všetky rozpočtové prostriedky organizácie, vrátane prostriedkov EÚ a na spolufinancovanie a mimorozpočtové výdavky
 BV – bežné výdavky
 KV – kapitálové výdavky

4.1 Zhodnotenie plnenia záväzných ukazovateľov

Rozpis záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu na rok 2022:

- záväzný ukazovateľ **príjmy ŠR** stanovený na 20 500 € bol upravený na 22 000 € a k 31.12.2022 dosiahol skutočnú výšku **22 702 €**, plnenie na 103,00 %;
- záväzný ukazovateľ **bežné výdavky** schválený vo výške 1 252 946 € bol v priebehu roka 2022 upravený na sumu 1 329 340 €, skutočnosť k 31.12.2022 je **1 327 043 €**, percentuálne plnenie je na 99,8 %;
- záväzný ukazovateľ **kapitálové výdavky** nebol k 01.01.2022 schválený, rozpočtovým opatrením bol upravený na 45 060 €, skutočnosť k 31.12.2022 je **45 051 €**, plnenie na 100 %;
- záväzný ukazovateľ **mzdové prostriedky** vo výške 533 513 € bol navýšený na **583 313 €**, percentuálne plnenie je 100 %;
- záväzný ukazovateľ **limit zamestnancov** stanovený na **40** predstavuje k 31.12.2022 v priemernom evidenčnom prepočítanom stave hodnotu 40,3..

Tabuľka 8 Záväzné ukazovatele rozpočtu

Ukazovateľ	Klasifikácia	Rok 2022 (v €)
Príjmy ŠR (zdroj 111) Kód programu 08S0105 Knižnice a knižničná činnosť	kat. 200	20 500
Bežné výdavky spolu	kat. 600	1 329 340
01.3.3 Iné všeobecné služby, z toho:		1 319 340
- mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	kat. 610	583 313
08.5.0 Výskum a vývoj v oblasti rekreácie, kultúry a náboženstva		10 000
Kapitálové výdavky	kat. 700	45 060
Limit zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme		40

Prehľad vykonaných rozpočtových opatrení

V priebehu roka bolo k schválenému rozpočtu vykonaných **5 rozpočtových opatrení (RO)**:

- RO č. 1** – zvýšenie rozpočtu bežných výdavkov v prvku programovej štruktúry 08T 0106 Projekt akvizície zbierkových predmetov a knižničných fondov na projekt „Nákup knižničných dokumentov“ vo výške **50 000 €**;
- RO č. 2** – zvýšenie rozpočtu kapitálových výdavkov v prvku programovej štruktúry 08S 0105 Knižnice a knižničná činnosť na IA 35 948 ŠVK PO – Nákup strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia na rozšírenie samoobslužného návratového automatu vo výške 30 060 € a na systém na autentifikáciu, autorizáciu a manažment prístupu vo výške 15 000 €, **celkovo 45 060 €**;
- RO č. 3** – zvýšenie rozpočtu bežných výdavkov v prvku programovej štruktúry 08S 0105 Knižnice a knižničná činnosť o **26 394 €**, v tom kat. 610 Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania vo výške **19 800 €** a kat. 620 Poistné a príspevok do poisťovní vo výške **6 594 €** na vyplatenie odmien v súlade s podmienkami dohodnutými v dodatkoch ku KZVS na rok 2022;
- RO č. 4** – presun bežných výdavkov v prvku programovej štruktúry 08S 0105 Knižnice a knižničná činnosť vo výške **30 000 €** z kat. 630 Tovary a služby na kat. 610 Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania na dofinancovanie miezd zamestnancov knižnice;
- RO č. 5** – zvýšenie rozpočtu príjmov o 1 500 €.

Tabuľka 9 Štruktúra rozpočtu po úpravách RO

Ukazovateľ	schválený rozpočet	úprava rozpočtu	upravený rozpočet k 31.12.2022
Príjmy celkom	20 500	1 500	22 000
Bežné výdavky spolu, z toho:	1 252 946	76 394	1 329 340
08S0105 Knižnice a knižničná činnosť	1 181 606	26 394	1 208 000
0EK 0103 Informačné technológie financované zo ŠR	71 340	-	71 340
08T0106 Projekt akvizície zbierkových predmetov a KF		50 000	50 000
Limit zamestnancov	40	-	40
Kapitálové výdavky spolu, z toho:	-	45 060	45 060
08S0105 Knižnice a knižničná činnosť		45 060	45 060
08T0109 Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva		-	-
Výdavky vrátane kapitálových celkom	1 252 946	121 454	1 374 400

4.2 Príjmy organizácie

Príjmy organizácie podľa ekonomickej klasifikácie

Závazný ukazovateľ príjmy ŠR (zdroj 111) bol schválený vo výške 20 500 €, ku koncu roka bol navýšený o 1 500 €, skutočne dosiahnuté príjmy sú vo výške 22 702 €, percentuálne plnenie je na 103 %. Na plnení záväzného ukazovateľa príjmov štátneho rozpočtu sa prevažnou mierou podieľali príjmy z poplatkov za porušenie predpisov (nedodržanie výpožičnej lehoty), z poplatkov za predaj služieb a predaj publikácií z edičnej činnosti. K ďalším príjmom vo výške 1 576 € patrí príjem z vlastníctva majetku, a to z prenájmu pozemku na základe zmluvy o nájme, ale aj z krátkodobého prenájmu.

Tabuľka 10 Štruktúra príjmov

Ukazovateľ	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutočnosť k 31.12.2022	% plnenia
Príjmy celkom, z toho:	20 500	22 000	22 702	103
200 Nedaňové príjmy celkom, z toho:	20 500	22 000	22 702	103
210 Príjmy z vlastníctva majetku	2 300	1 871	1 576	84
220 Príjmy z vlastnej činnosti, z toho:	18 200	19 735	20 733	105
- pokuty a penále za porušenie predpisov	12 200	12 200	12 200	100
- predaj výrobkov, prác a služieb	6 000	7 535	8 533	113
230 Kapitálové príjmy	-	-	-	-
290 Iné nedaňové príjmy	-	393	393	100
300 Granty a transfery	-	-	-	-

Tabuľka 11 Plnenie príjmov

Ukazovateľ	Plnenie v €
210 príjmy z vlastníctva majetku, z toho:	1 576
- 212002 z prenajatých pozemkov (krátkodobý prenájom časti pozemku na prevádzkovanie luna-parkov)	120
- 212002 z prenajatých pozemkov (prenájom pozemku na umiestnenie reklamných zariadení podľa zmluvy)	2 184
220 administratívne a iné príjmy, z toho:	20 733
- 222003 z porušenia predpisov (sankcie za oneskorené vrátenie výpožičiek)	12 200
- 223001 z predaja služieb (príjmy za registráciu nových používateľov, reprografické služby, rešerše a poskytovanie medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby)	8 533
230 kapitálové príjmy, z toho:	-
- 231 príjem z predaja kapitálových aktív	-
290 iné nedaňové príjmy, z toho:	393
- 292 ostatné príjmy (z dobropisov, vrátky poistného)	393
300 granty a transfery:	-

Vyhodnotenie mimorozpočtových príjmov

Mimorozpočtové príjmy v roku 2022 neboli poskytnuté.

4.3 Výdavky organizácie

Výdavky podľa ekonomickej klasifikácie

Výdavky podľa ekonomickej klasifikácie

Celkové rozpočtované výdavky knižnice pre rok 2022 boli vo výške **1 252 946 €**, po úprave sa rozpočet navýšil na 1 374 400 €, skutočnosť k 31.12.2022 je **1 372 094 €**. Čerpanie bolo členené na:

- bežné výdavky 1 327 043 €
- kapitálové výdavky 45 051 €

a) čerpanie bežných výdavkov celkom:

Finančné prostriedky vo výške **1 327 043 €** boli použité na bežnú činnosť knižnice, na výplatu miezd a odvodov do poistných fondov, na nákup energií, materiálov a rôznych služieb pre zabezpečenie bezproblémovej prevádzky knižnice, na financovanie prevádzky odborného pracoviska dokumentačno-informačného centra rómskej kultúry a na vedecko-výskumnú činnosť.

610 Mzdy v hodnote **583 313 €** boli použité na výplatu tarifných miezd, osobných príplatkov, príplatkov za riadenie, príplatok za vedenie vozidla, nadčasovú prácu, odmien za pracovné zásluhy pri dosiahnutí 50 a 60 rokov veku, odmien v zmysle Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa na rok 2022 a odmien pri príležitosti letných dovolení a vianočných sviatkov (zdroj 111);

620 Poistné a príspevok do poisťovní v sume **204 459 €** boli použité v zákonom stanovenej výške;

Tabuľka 12 Čerpanie výdavkov v položke *Tovary a služby* (630)

Pol. Názov	upravený rozpočet	čerpanie k 31.12.2022	% čerpania
631 Cestovné výdavky	788	788	100
632 Energie, voda, komunikácie	68 503	68 503	100
633 Materiál a dodávky	174 117	174 117	100
634 Dopravné	5 704	5 704	100
635 Rutinná a štandardná údržba	119 100	116 880	98
636 Nájomné za nájom	50 574	50 574	100
637 Ostatné tovary a služby	88 080	88 003	100
Tovary a služby spolu	506 866	504 569	100

630 Tovary a služby v hodnote **504 569 €** boli použité na tieto účely:

631 Cestovné výdavky v sume 788 € boli vyplatené cestovné náhrady pri tuzemských pracovných cestách, z toho 164 € bolo čerpanie cez funkčnú klasifikáciu 08.5.0 - výskum a vývoj v oblasti rekreácie, kultúry a náboženstva;

632 Energie, voda, komunikácie: suma 68 503 € bola čerpaná v týchto podpoložkách:

- 632001 – Energie: 52 895 € (elektrická energia a plyn);
- 632002 – Vodné, stočné: 3 045 €;
- 632003 – Poštové služby: 5 149 €;
- 632004 – Komunikačná infraštruktúra: 2 148 € (poplatky za užívanie rezortných komunikačných a počítačových sietí, prístup k internetu);
- 632005 – Telekomunikačné služby: 5 266 € (poplatky za práce a služby telekomunikácií vrátane IP telefónie);

633 Materiál: v rámci celej položky bolo čerpanie vo výške 174 117 €, ktoré boli použité v týchto podpoložkách:

- 633001 – Interiérové vybavenie: 11 397 € – doplnenie interiérového vybavenia študovni v rekonštruovaných priestoroch na Námestí mládeže, výmena kancelárskych stoličiek pre OHKF a kresiel pre OOF, nákup výstavných vitrín pre potreby OHKF;
- 633002 – Výpočtová technika: 7 890 € na nákup a obmenu HW – PC 5 ks, notebook, HDD, SSD, externý disk ku kamere, čipové karty, RFID čítačku;
- 633003 - telekomunikačná technika: 4 623 € – prezentačná obrazovka vo vstupných priestoroch, výmena mobilných telefónov – 8 ks;
- 633004 – Prevádzkové stroje, prístroje, zariadenia, technika, náradie: 2 258 € – germicídny žiariv 3x, kávovar - sekretariát;
- 633006 – Všeobecný materiál: 28 072 €, nákup knižných zarážok do regálov v sklade knižničného fondu, kancelárskych, čistiacich a hygienických potrieb, tonerov, samolepiaceho panela;
- 633007 – Špeciálny materiál: 4 957 € na nákup materiálov pre knižársku dielňu;
- 633009 – Knihy, časopisy, noviny: suma 111 057 € bola čerpaná na bežné nákupy periodickej a neperiodickej literatúry, z toho 50 000 € bolo čerpaných v rámci účelovo určených finančných prostriedkov v prvku programovej štruktúry 08T 0106;
- 633010 – Pracovné odevy, obuv a PP: 223 € – tričká, zimná bunda 1x pre skladníka;
- 633013 – Softvér: 1 548 € - softvérová licencia Adobe;
- 633015 – palivo ako zdroj energie: 42 € na nákup nafty pre motorgenerátor (pre potreby DICRK);
- 633016 – Reprezentačné: 2050 € - reklamné predmety ku 70. výročiu knižnice

634 Dopravné – čerpanie 5 704 € bolo použité na nákup pohonných hmôt, úhradu havarijného a povinného zmluvného poistenia áut, opravy a údržbu áut, diaľničné známky;

635 Rutinná a štandardná údržba: 116 880 € bolo použitých na diagnostiku, kalibrovanie a výmena batérií UPS, profylaktika UPS NETYS, podporu od výrobcu na HW a SW zariadení na DICRK, servisná podpora pre multifunkčné zariadenie XEROX, upgrade portálu www.portalsvk.sk, upgrade firmvéru, oprava klimatizácií EMERSON HPM1, servisný paušál pre výťah – OKIS, servis klimatizácií na DICRK, OKIS, Hlavná, oprava kotlov výmenou na Námestí mládeže, výmena ventilátora v kotolni na Hlavnej, profylaktická prehliadka RFID zariadení, servisná prehliadka posuvných dverí na OKIS, oprava zabezpečovacieho zariadenia na Hlavnej a Nám, mládeže, výmena žalúzií, oprava suterénu OKIS, vysušovanie muriva technológiou AQUAPOL, oprava fasády z Jarkovej ulice, výmena osvetlenia s úspornými žiarovkami na OHKF, OEP, sekretariáte a kancelárii riaditeľky;

636 Nájomné za prenájom priestorov skladu kníh a spotrebu energií, prenájom mobilného regálového systému, kopírovacieho stroja, 1 parkovacieho miesta pri sídelnej budove knižnice na Hlavnej ul., kávomatu na oddelení služieb, priestorov na nahrávanie podujatí DICR a priestorov na oslavu 70. výročia knižnice boli čerpané prostriedky v celkovej sume 50 574 €;

637 Služby: výdavky v sume 88 003 € boli čerpané na:

- 637001 – Školenia, kurzy, semináre, konferencie: 539 €, online seminár k ročnej mzdovej uzávierke, ku správe majetku štátu, ku novele zákona o verejnom obstarávaní – zákazky s nízkou hodnotou, k téme „daňový bonus v roku 2022“, k novele zákonníka práce a inventarizácii majetku;
- 637002 – Konkurzy a súťaže - 7 825 € na vyplatenie odmien podľa zmluvy na základe autorského zákona za umelecký výkon – spev, hudobné vystúpenie pri realizácii podujatia *Živá kniha* – z činnosti dokumentačno-informačného centra rómskej kultúry, za realizáciu odbornej prednášky o kritickom myslení s názvom „Slovo ako zbraň“, za interaktívne podujatie „Virtuálny vesmír“ a Kúzelná fyzika“ v rámci Týždňa vedy a techniky;
- 637004 – Všeobecné služby: 33 998 € za revízie elektrických a plynových zariadení, komínov, bleskozvodov, elektronického zabezpečovacieho systému, SHZ, EPS, polygrafické práce a grafické spracovanie publikácií v rámci vedecko-výskumnej činnosti, grafiku a sadzbu zborníka príspevkov „Aktuálny stav rómskych štúdií na Slovensku II“ v elektronickej verzii, audiovizuálne záznamy podujatí v réžii DICRK, strih, zvukovú a obrazovú postprodukcii záznamov pri tvorbe digitálnych kultúrnych objektov z činnosti DICRK, virtuálnu 3D výstavu obrazov Jozefa Feča, aktualizáciu virtuálnej 3D prehliadky pamätníkov rómskeho holokaustu na Slovensku, umelecké preklady textov pri tvorbe digitálnych kultúrnych objektov, renováciu tonerov, zlatenie obalov kníh po ich oprave, ročnú profylaktiku motorgenerátora, kosenie, parkovú úpravu oddychovej zóny, umývanie okien;
- 637005 – Špeciálne služby: 4 869 € za právne služby, ochranu objektov, služby BOZP, PO;
- 637011 – Štúdie, expertízy, posudky: 430 € bolo použitých na vypracovanie projektovej dokumentácie na opravu fasády sídelnej budovy z Jarkovej ulice;
- 637012 – Poplatky a odvody: 612 € bankové poplatky;
- 637014 – Stravovanie: suma 8 486 € použitá ako príspevok zamestnávateľa na stravovanie zamestnancov v zmysle zákona;
- 637016 – Prídel do SF: 7 407 €;
- 637027 – Odmeny na základe dohôd vykonávaných mimo pracovného pomeru: suma 17 317 € na tieto činnosti: upratovanie – celoročne, vykurovanie – sezónne, jazykovú korektúru pre elektronický zborník Aktuálny stav rómskych štúdií na Slovensku II., preklady abstraktov kľúčových slov do anglického jazyka k štúdiám a abstraktov z anglického jazyka do slovenčiny, jazykové korektúry príspevkov zaradených do zborníkov, preklad príspevku, abstraktu a kľúčových slov k publikácii, vypracovanie recenzií na rukopis diel, revíziu bibliografických záznamov;
- 637035 – Dane: 5 749 € daň z nehnuteľnosti, poplatky RTVS, vývoz odpadu;
- 637036 – Reprezenačné výdavky: 771 € - cateringové služby pri príležitosti 70. výročia knižnice

640 Bežné transfery vo výške 34 702 € boli použité na členské príspevky, odstupné, odchodné, nemocenské dávky a finančný príspevok na stravovanie.

b) čerpanie kapitálových výdavkov celkom:

Knižnica v roku 2022 čerpala kapitálové výdavky v rámci prvku programovej štruktúry **08S 0105 Knižnice a knižničná činnosť** na IA 35 948 ŠVK PO – Nákup strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia na:

1. Rozšírenie samoobslužného návratového automatu vo výške 30 060 €
2. Systém na autentifikáciu, autorizáciu a manažment prístupu 14 991 €.

Výdavky podľa funkčnej klasifikácie

a) 01.3.3. – Iné všeobecné služby, bežné výdavky spolu 1 317 043 €.

Tabuľka 13 Bežné výdavky (funkčná klasifikácia)

Program	Zdroj	Položka	Názov	Rozpočet	Čerpanie	% čerpania
08S0105	111	610	Mzdy, platy a OOV	583 313	583 313	100
		610	Mzdy, platy a OOV	583 313	583 313	100
08S0105	111	620	Poistné a príspevky do poisťovní	204 056	204 056	100
		620	Poistné a príspevky do poisťovní	204 056	204 056	100
08S0105	111	630	Tovary a služby	375 929	375 852	100
08T0106	111	630	Tovary a služby	50 000	50 000	100
0EK0103	111	630	Tovary a služby	71 340	69 120	
		630	Tovary a služby	497 269	494 972	100
08S0105	111	640	Bežné transfery	34 702	34 702	100
		600	Bežné výdavky spolu	1 319 340	1 317 043	100

b) 01.3.3 Iné všeobecné služby, kapitálové výdavky spolu 45 051 €

Tabuľka 14 Kapitálové výdavky (funkčná klasifikácia)

Program	Zdroj	Položka	Názov	Rozpočet	Čerpanie	% čerpania
08S0105	111	710	Obstarávanie kapitálových aktív	45 060	45 051	100
		700	Kapitálové výdavky	45 060	45 051	100

c) 08.5.0 Výskum a vývoj v oblasti rekreácie, kultúry a náboženstva, bežné výdavky 10 000 €

Tabuľka 15 Bežné výdavky (funkčná klasifikácia)

Program	Zdroj	Položka	Názov	Rozpočet	Čerpanie	% čerpania
08S0105	111	620	Poistné a príspevky do poisťovní	403	403	100
		620	Poistné a príspevky do poisťovní	403	403	100
08S0105	111	630	Tovary a služby	9 597	9 597	100
		630	Tovary a služby	9 597	9 597	100
		600	Bežné výdavky spolu	10 000	10 000	100

d) 08.5.0 Výskum a vývoj v oblasti rekreácie, kultúry a náboženstva, kapitálové výdavky neboli čerpané.**Vyhodnotenie plnenia programovej štruktúry**

Tabuľka 16 Bežné výdavky (programová štruktúra)

Program	Zdroj	Názov	Rozpočet	Čerpanie	% čerpania
08S0105	111	Knižnice a knižničná činnosť	1 208 000	1 207 923	100
08T0106	111	Projekt akvizície zbierkových predmetov a knižničných fondov	50 000	50 000	100
0EK0103	111	Informačné technológie financované zo ŠR	71 340	69 120	100
		Spolu	1 329 340	1 327 043	100

Tabuľka 17 Kapitálové výdavky (programová štruktúra)

Program	Zdroj	Názov	Rozpočet	Čerpanie	% čerpania
08S0105	111	Knižnice a knižničná činnosť	45 060	45 051	100
		Spolu	45 060	45 051	100

V prvku programovej štruktúry **08T 0106 Projekt akvizície zbierkových predmetov a knižničných fondov** knižnica financovala 1 projekt:

Nákup knižničných dokumentov v sume 50 000,00 €. V rámci projektu bolo zakúpených 1792 knižničných jednotiek a prístup na obdobie 1 roka k databáze Beck-online, ktorej súčasťou je aj elektronická knižnica s úplným znením komentárov, príručiek a monografií vydavateľstva C. H. Beck. Finančné prostriedky boli vyčerpané v plnej výške.

Vyhodnotenie čerpania kapitálových výdavkov v roku 2022

V prvku programovej štruktúry **08S 0105 Knižnice a knižničná činnosť** sa realizovalo nasledovné:

- Rozšírenie samoobslužného návratového automatu* v sume 30 060 €. V rámci investičnej akcie bol dodaný, inštalovaný a uvedený do prevádzky rozširujúci triediaci modul s počtom košov 2ks. Samoobslužný systém zabezpečuje automatizáciu procesov spojených s vrátením knižničných dokumentov vybavených RFID čipom. Finančné prostriedky boli vyčerpané v plnej výške €.
- Systém na autentifikáciu, autorizáciu a manažment prístupu* v sume 15 000 €. Nutnosť modernizácie prístupového systému vyplynula v nadväznosti na novozavedené technológie v rámci knižničných služieb v súlade s novými vývojovými trendami a platnou legislatívou v oblasti počítačovej bezpečnosti a ochrany osobných údajov. Prínosom je zefektívnenie dostupnosti knižnično-informačných služieb v režime 24/7/365. Finančné zdroje neboli dočerpané vo výške 9,16 €.

Obrázok 23 Samoobslužný návratový automat

Výdavky organizácie na financovanie projektu Dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry

Národný projekt **Dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry** podporený v rámci Operačného programu Informatizácia spoločnosti, prioritná os 2 „Rozvoj pamäťových a fondových inštitúcií a obnova ich národnej infraštruktúry“ a spolufinancovaný Európskym fondom regionálneho rozvoja bol vecne ukončený 31.10.2014. Finančné ukončenie bolo uzavreté 16.6.2015, čím sa projekt dostal oficiálne do obdobia trvalej udržateľnosti. Na financovanie prevádzky DICRK v roku 2022 za zdroj 111 sa čerpali finančné prostriedky nasledovne:

Tabuľka 18 Prehľad čerpania výdavkov k 31.12.2022

Položka EK	Rozpočet v €	Upravený rozpočet 2022	Skutočnosť 2022	% plnenia
610	94 500	131 872	131 872	100
620	33 027	44 359	44 359	100
630	112 869	116 530	116 530	100
v tom: 631		119	119	
632		15 600	15 600	
633		9 446	9 446	
634		1 299	1 299	
635		52 599	52 599	
636		3 260	3 260	
637		34 207	34 207	
640	1 000	5 460	5 460	100
600 Spolu	241 396	298 221	298 221	100
700 Spolu				
600+700 Celkom	241 396	298 221	298 221	100

V rámci čerpania bežných výdavkov najväčší podiel predstavuje spotreba energií, výdavky na maintenance zariadení, opravu a údržbu zariadení, odmeny vyplácané podľa zmlúv na základe autorského zákona ako podklad pre tvorbu digitálnych kultúrnych objektov, externé služby participujúce na ich tvorbe ako audiovizuálny záznam, strih, zvuková a obrazová postprodukcia, preklady textov vytvorených pri spracovaní digitálnych kultúrnych objektov zo slovenského do anglického a rómskeho jazyka, umelecké výkony pri realizácii pravidelných podujatí *Živé knihy*. V uplynulom roku došlo aj k navýšeniu čerpania mzdových prostriedkov, z dôvodu valorizácie platových taríf od 1.7.2022 a financovania záväzkov vyplývajúcich z Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa na rok 2022 a z dôvodu obsadenia pracovnej pozície správcu digitálneho obsahu.

Vyhodnotenie mimorozpočtových výdavkov

Mimorozpočtové výdavky knižnica nečerpala.

Vyhodnotenie čerpania finančných prostriedkov na zahraničné pracovné cesty

Knižnica nečerpala v roku 2022 výdavky na zahraničné pracovné cesty.

4.4 Zhodnotenie plnenia kontraktu podľa činností

Výkon odborných knižničných činností

Tabuľka 19 Plnenie kontraktu podľa činností – výkon odborných knižničných činností

Výdavky na projekt v členení podľa záväzných ukazovateľov	Finančné krytie						Rozpočtované príjmy z financovanej činnosti	
	Výdavky celkom		Z prostriedkov ŠR		Z mimorozp. zdrojov			
	*	**	*	**	*	**	*	**
a	1	2	3	4	5	6	7	8
Spolu 600 – Bežné výdavky	1 039 957	1 018 822	1 039 957	1 018 822			20 500	22 702
z toho:								
Program 08S Tvorba, šírenie, ochrana a prezentácia kultúrnych hodnôt	981 617	958 357	981 617	958 357				
z toho 610 - Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	451 442	451 441	451 442	451 441				
Program 08T Tvorba a implementácia politík	50 000	50 000	50 000	50 000				
Program OEK Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu:	8 340	10 465	8 340	10 465				
Spolu 700 - Kapitálové výdavky	45 060	45 051	45 060	45 051			0	0
SPOLU 600 + 700	1 085 017	1 063 873	1 085 017	1 063 873			20 500	22 702

* údaj, ktorý je v zhode s údajom uvedeným v Kontrakte na rok 2022

** skutočnosť čerpania k 31.12.2022 v celých číslach

Vedecko-výskumná činnosť

Tabuľka 20 Plnenie kontraktu podľa činností – VVČ

Výdavky na projekt v členení podľa záväzných ukazovateľov	Finančné krytie						Rozpočítované príjmy z financovanej činnosti	
	Výdavky celkom		Z prostriedkov ŠR		Z mimorozp. zdrojov			
	*	**	*	**	*	**	*	**
a	1	2	3	4	5	6	7	8
Spolu 600 – Bežné výdavky	10 000	10 000	10 000	10 000			0	0
z toho:								
Program 08S Tvorba, šírenie, ochrana a prezentácia kultúrnych hodnôt	10 000	10 000	10 000	10 000				
z toho 610 - Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV								
Program 08T Tvorba a implementácia politík								
Program OEK Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu:								
Spolu 700 - Kapitálové výdavky	0	0	0	0			0	0
SPOLU 600 + 700	10 000	10 000	10 000	10 000			0	0

* údaj, ktorý je v zhode s údajom uvedeným v Kontrakte na rok 2022

** skutočnosť čerpania k 31.12.2022 v celých číslach

Zabezpečenie financovania udržateľnosti projektov

Tabuľka 21 Plnenie kontraktu podľa činností – udržateľnosť NP

Výdavky na projekt v členení podľa záväzných ukazovateľov	Finančné krytie						Rozpočítované príjmy z financovanej činnosti	
	Výdavky celkom		Z prostriedkov ŠR		Z mimorozp. zdrojov			
	*	**	*	**	*	**	*	**
a	1	2	3	4	5	6	7	8
Spolu 600 – Bežné výdavky	241 396	298 221	241 396	298 221				0
z toho:								
Program 08S Tvorba, šírenie, ochrana a prezentácia kultúrnych hodnôt	178 396	239 566	178 396	239 566				
z toho 610 - Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	94 500	131 872	94 500	131 872				
Program 08T Tvorba a implementácia politík	-		-					
Program OEK Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu:	63 000	58 655	63 000	58 655				
Spolu 700 - Kapitálové výdavky	-		-					-
SPOLU 600 + 700	241 396	298 221	241 396	298 221				0

* údaj, ktorý je v zhode s údajom uvedeným v Kontrakte na rok 2022

** skutočnosť čerpania k 31.12.2022 v celých číslach

4.5 Samostatné účty

Počiatkový stav na účte sociálneho fondu bol **1 471 €**, príjmy tvoril odvod z objemu vyplatených miezd vo výške 1,5 %, čo predstavovalo **7 407 €**. Výdavky z účtu sociálneho fondu v priebehu roka mali celkovú hodnotu **7 309 €** a boli použité ako príspevok na stravovanie zamestnancov. **Konečný stav** sociálneho fondu k 31. 12. 2022 je **1 569 €**.

Pohyb na depozitnom účte v roku 2022 nebol.

5. PROSTRIEDKY EURÓPSKEJ ÚNIE A NA SPOLUFINANCOVANIE

Knižnica nečerpala finančné prostriedky z rozpočtu Európskej únie ani iné prostriedky zo zahraničia.

6. PERSONÁLNE OTÁZKY

6.1 Organizačná štruktúra

Odborná činnosť knižnice v roku 2022 bola výrazne poznačená potvrdením limitu počtu zamestnancov na 40 zamestnancov (prepočítaný stav), ktorý bol stanovený ešte na rok 2021. Preto došlo opätovne k organizačným zmenám a zrušeniu dvoch pracovných miest. Celkové zníženie o 4 zamestnancov za dva roky pre tak malú organizáciu, navyše pri prevádzkovaní v troch od seba dosť vzdialených objektoch, je veľmi vysoký počet a následkom toho je nižšie plánovanie ukazovateľov pri niektorých činnostiach, nehovoriac o rozvojových aktivitách, do ktorých sa nepúšťame. Vieme si, aj vzhľadom na aktuálne trendy v službách knižníc, predstaviť vytvorenie iných pracovných pozícií a realizovať nové inovatívne služby, ale pri znižovaní limitu to nie je možné.

V zmysle uvedených informácií ako aj v súlade aj s inými nevyhnutnými organizačnými zmenami bol aktualizovaný knižničný poriadok a upravená organizačná štruktúra. Knižnica má v súčasnosti 7 odborných útvarov a útvar riaditeľky, ktoré zodpovedali za nasledovné činnosti:

1. dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry (5 zamestnancov):

- a) mapovanie a dokumentovanie prejavov živej rómskej kultúry v rámci celého Slovenska, zber dát a dokumentov, odbornú evidenciu a spracovanie získaných dát a dokumentov,
- b) budovanie geografickej databázy informácií z oblasti rómskej kultúry – mapová služba,
- c) podieľa sa na edičnom spracovaní získaných kultúrnych objektov a dát v oblasti rómskej kultúry,
- d) organizovanie kultúrnych, vzdelávacích, popularizačných a prezentačných podujatí so vzťahom k rómskemu etniku na celoslovenskej i medzinárodnej úrovni, atď.;

2. oddelenie akvizície a spracovania fondov (7 zamestnancov):

- a) akvizíciu dokumentov do knižničného fondu, medzinárodnú výmenu dokumentov, kontrolu dodávania povinných výtlačkov, akvizíciu domácej i zahraničnej periodickej literatúry a jej evidenciu,
- b) spracovanie všetkých získaných dokumentov,
- c) analytické spracovanie seriálov,
- d) vyraďovanie dokumentov z knižničného fondu, atď.;

3. oddelenie ekonomiky a prevádzky (3,5 zamestnanca):

- a) rozpočtovanie a financovanie príjmov a výdavkov v rámci organizácie v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách
- b) ekonomickú agendu súvisiacu s prevádzkou knižnice a so systémom Štátnej pokladnice,
- c) personálnu a mzdovú agendu zamestnancov,
- d) verejné obstarávanie a správu všetkých objektov a ochranu majetku knižnice,
- e) prevádzku a údržbu motorových vozidiel, expedíciu a prísun poštových zásielok,
- f) hotovostné operácie knižnice, atď.;

4. oddelenie historických knižničných fondov (4 zamestnanci):

- a) budovanie historických knižničných fondov, ich akvizícia a odborné analytické spracovanie,
- b) vedecko-výskumná činnosť v oblasti dejín knižnej kultúry,
- c) edičnú, publikačnú činnosť a prezentáciu knižnice v oblasti dejín knižnej kultúry,
- d) poskytovanie knižnično-informačných služieb súvisiacich s historickým knižničným fondom, atď.;

5. oddelenie informačných technológií (5 zamestnancov):

- a) zabezpečovanie systémovej analýzy knižničných procesov, rozvoj, údržbu a prevádzku počítačov, lokálnych sietí a pripojenia knižnice na internet,
- b) implementáciu, koordináciu nasadzovania a prevádzku knižnično-informačného systému a ďalšieho softvéru používaných vo všetkých organizačných útvaroch knižnice,
- c) dodržiavanie štandardov v oblasti IT, určuje pravidlá a režimy práce s prostriedkami IT, dodržiavanie licencií a zmlúv, atď.;

6. oddelenie knižnično-informačných služieb (7 zamestnancov):

- a) poskytovanie knižnično-informačných služieb v zmysle zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach v platnom znení, realizáciu služieb všetkých študovní, prístup k internetu a elektronickým informačným zdrojom,
- b) poskytovanie konzultačných služieb a realizáciu informačnej výchovy, atď.;
- c) prípravu a realizáciu podujatí pre verejnosť;

7. oddelenie ochrany fondov (6 zamestnancov):

- a) správu, ochranu, prísun a odsun knižničného fondu ŠVK, starostlivosť o sklady,
- b) revíziu a vyradovanie knižničného fondu,
- c) preventívnu starostlivosť o dokumenty, väzbu periodík, základnú ochranu historických tlačí, atď.;

8. útvar riaditeľa (2,5 zamestnanca):

- a) manažovanie knižnice v súlade s príslušnými právnymi predpismi,
- b) správu registratúry, evidenciu písomností v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám, správu archívu, spisového protokolu, evidenciu a správu majetku organizácie, prevádzka vzdelávacieho centra,
- c) realizáciu kontrolnej činnosti, ochrana osobných údajov
- d) správu agendy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia, požiarnej ochrany, civilnej obrany a utajovaných skutočností,
- e) personálnu evidenciu a pracovnoprávnú agendu, vykonávanie úloh v oblasti sociálnej a zdravotnej starostlivosti o zamestnancov,
- f) zabezpečovanie právnych služieb,
- g) projektová činnosť všeobecne, riadenie a publicitu národného projektu počas udržiateľnosti.

6.2 Stav zamestnancov

Závazný limit zamestnancov pre rok 2022 bol stanovený vo výške 40, priemerný evidenčný prepočítaný počet zamestnancov bol 40,3.

Pohyb v zamestnanosti v roku 2022 je nasledovný: pracovný pomer sme ukončili so 4 zamestnancami – 1x skončenie pracovného pomeru na dobu určitú, 1x ukončenie pracovného pomeru na žiadosť zamestnanca, 2x ukončenie pracovného pomeru z organizačných dôvodov. Prijali sme 1 zamestnanca na dobu určitú na OHKF. Na dohodu o vykonaní práce knižnica zamestnávala celkovo 11 zamestnancov (pracovná náplň je uvedená v časti 4.3 Výdavky organizácie), práce na dohodu o pracovnej činnosti vykonávali postupne, nie súčasne, 6 zamestnanci (upratovacie práce – celoročne a vykurovanie – sezónne).

Knižnica vlani zamestnávala 5 zamestnancov so zmenenou pracovnou schopnosťou, 3 zamestnanci pracovali na skrátený pracovný úväzok. Týždenný pracovný čas bol v zmysle prijatej kolektívnej zmluvy 37,5 hodiny, priemerný vek zamestnanca bol 48,49 roka

Tabuľka 22 Počet zamestnancov - vývoj

Stav	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
fyzický	45	45	43	44	44	44	45	45	42	41
prepočítaný	44	44,9	42,4	43,1	43,6	42,8	43,1	43,3	41,5	40,3

Tabuľka 23 Veková štruktúra zamestnancov k 31.12.2022

18r.-25r.	26r.-30r.	31r.-35r.	36r.-40r.	41r.-45r.	46r.-50r.	51r.-55r.	56r.-60r.	61r. +
0	2	1	7	6	8	6	1	10

Tabuľka 24 Vzdelanostná štruktúra zamestnancov k 31.12.2022

Vysokoškolské (VŠ)	z toho VŠ knihovnícke	Úplné stredné odborné (ÚSO)	z toho ÚSO knihovnícke	Stredné odborné (SO)
23	6	14	1	4

Tabuľka 25 Kvalifikačná štruktúra zamestnancov k 31.12.2022

Zaradenie	Počet celkom	VŠ	ÚSO	SO
vedúci zamestnanci	8	7	1	-
odborní knihovnícki zamestnanci	21	13	8	-
ostatní odborní zamestnanci	4	3	1	-
ekonomicko-administratívni zamestnanci	3	-	3	-
manuálne pracujúci zamestnanci	5	-	1	4
SPOLU	41	23	14	4

6.3 Priemerná mzda

Závazný ukazovateľ čerpania mzdových prostriedkov s limitom 583 313 € bol splnený na 100 %, priemerná mesačná mzda pri fyzickom stave počtu zamestnancov k 31.12.2022 činila 1 186 € na zamestnanca, pri priemernom evidenčnom prepočítanom počte je dosiahnutá priemerná mesačná mzda vo výške **1 206 €**. Zamestnanci boli odmeňovaní v zmysle zákona č. 553/2003 Z. z. v novelizovanom znení a bol im poskytovaný základný tarifný plat, osobný príplatok, príplatok za riadenie, príplatok za vedenie vozidla, príplatok za nadčas u 1 zamestnanca a odmeny pri príležitosti životného jubilea, pri príležitosti letných dovolení a vianočných sviatkov a v zmysle Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa na rok 2022.

Tabuľka 26 Vývoj priemernej mzdy v €

Priem. mzda	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
v SR	824	858	883	912	954	1 013	1 092	1 133	1 170	1 296*
v ŠVK	762	667	722	767	838	928	1 023	1 090	1 070	1 206

* 1.-3. Q. 2022 (Zdroj: Štatistický úrad SR)

Priemerná mesačná mzda zamestnancov knižnice v roku 2022 vzrástla oproti roku 2021 v priemere o 13 %.

6.4 Personálna politika, sociálna starostlivosť

6.4.1 Kolektívna zmluva

S odborovou organizáciou pôsobiace v knižnici bola uzatvorená **Kolektívna zmluva na rok 2022**, v ktorej boli dohodnuté, resp. spresnené niektoré ustanovenia *Pracovného poriadku Štátnej vedeckej knižnice v Prešove* ako aj premietnuté ustanovenia *Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa pre zamestnávateľov, ktorí pri odmeňovaní postupujú podľa zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme v platnom znení*, napríklad valorizácia mzdových taríf, pružný pracovný čas, 7,5 hodinový pracovný čas, 1 deň voľna v druhom polroku, 5 dní dovolenky navyše, percentuálna úprava náhrad v čase pracovnej neschopnosti, podmienky tvorby a čerpania sociálneho fondu, výška príspevku na stravovanie a pod.. K zmluve bol v 2. polroku uzatvorený dodatok, ktorým sa menila výška príspevku zo sociálneho fondu na stravovanie.

V oblasti sociálnej a zdravotnej starostlivosti sme zamestnancom:

- poskytovali finančný príspevok na stravovanie na základe písomne vyjadreného súhlasu; tento príspevok je vyplácaný na účet zamestnanca vždy v 1. pracovný deň nového mesiaca;
- umožnili preventívne lekárske prehliadky, najmä v súvislosti s niektorými pracovnými pozíciami, a vstupné lekárske prehliadky nových zamestnancov;
- realizovali športovo-relaxačný deň v Galérii a múzeu ľudového umenia v obci Fintice neďaleko Prešova, ktoré sú umiestnené v historickom kaštieli obce; uskutočnil sa 26.08.2022 a počas prehliadky sa nám sprievodným slovom o histórii kaštieľa venoval riaditeľ organizácie;
- umožnili platené voľno na podujatie organizované odborovou organizáciou, a to na podujatie organizované knižnicou (vyššie uvedený športovo-relaxačné podujatie) alebo odborovou organizáciou, ktorá v minulom roku organizovala výlet do Prahy;
- uskutočnili firemný vianočný večierok pre zamestnancov, ktorý sa konal v piatok 16.12.2022 a ktorý bol poďakovaním zamestnávateľa za prácu počas celého roka;

6.4.2 Bezpečnosť pri práci, protipožiarna ochrana

Starostlivosť o zamestnancov v predmetnej oblasti bola orientovaná na dodržiavanie zákonných predpisov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia, požiarnej ochrany, čo sa, v rámci možností knižnice, prejavilo hlavne v skvalitnení pracovného prostredia a vo vytváraní lepších pracovných podmienok.

V oblasti **bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a požiarnej ochrany** boli činnosti zabezpečované zmluvne prostredníctvom dodávateľských služieb realizované spoločnosťou Falck Fire Services, a.s. Bratislava, s ktorou knižnica opätovne uzatvorila zmluvu na poskytovanie uvedených služieb ešte začiatkom roka 2019 na 48 mesiacov. Počas roka boli vykonané úlohy, ktoré vyplývajú zo zákonných opatrení:

- aktualizácia a doplnenie predpísanej dokumentácie,
- vstupné školenia u novoprijatých zamestnancov,
- verejná komplexná previerka BOZP s opatreniami a ich následným odstránením,
- poskytovanie osobných ochranných pracovných prostriedkov v zmysle internej smernice,
- vypracovanie smerníc pre dodržiavanie základných povinností v oblasti BOZP v zmysle zákona č. 367/2001 Z. z.

V roku 2022 boli v oblasti **požiarnej ochrany** realizované úlohy v zmysle platných vyhlášok. Úlohy sa plnili najmä v týchto oblastiach:

1. aktualizácia a doplnenie predpísanej dokumentácie,
2. vstupné školenia novoprijatých zamestnancov,
3. revízia ručných hasiacich prístrojov a hydrantov,
4. kontrola depozitárov kníh a ostatných priestorov v rámci prevencie,
5. periodické školenie zamestnancov o ich povinnostiach pri vzniku požiaru a úlohy vyplývajúce z požiar-
nych poplachových smerníc a evakuačných plánov,
6. školenie členov protipožiarnych hliadok, ich pripravenosť preverená cvičným požiar-
nym poplachom.

Dodávateľ v priebehu roka 2022 zabezpečil školenie pre jednu novoprijatú zamestnankyňu.

6.5 Ochrana osobných údajov

V oblasti **ochrany osobných údajov**, ktoré organizačne spadá pod útvar riaditeľky, postupujeme v súlade s európskou a národnou legislatívou, a to Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (ďalej len „Nariadenie GDPR“) a zákonom č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov (ďalej len „zákon o ochrane osobných údajov“). Máme vypracovanú potrebnú internú bezpečnostnú dokumentáciu pre oblasť GDPR, ktorú tvorí:

- Projekt o spracovávaní osobných údajov,
- Smernica o spracovávaní osobných údajov,
- Záznam o spracovateľských činnostiach prevádzkovateľa,
- IT smernica,
- Projekt a posúdenie vplyvu na ochranu osobných údajov pre kamerový informačný systém,
- Smernica a posúdenie vplyvu na ochranu osobných údajov pre kamerový informačný systém,
- Test proporcionality na posúdenie nevyhnutnosti a dĺžky kamerového záznamu.

V roku 2022 sme na tomto úseku realizovali tie základné činnosti v oblasti ochrany osobných údajov, ktoré máme za povinnosť vykonávať v zmysle platnej legislatívy:

- a) realizovali sme kontroly ochrany osobných údajov – v roku 2022 to bolo spolu 14 kontrol; bližšie informácie k obsahu týchto kontrol sú v prílohe *Zhodnotenie výsledkov interných, externých kontrol a auditov vykonaných za obdobie roka 2022* k tejto správe;
- b) vyhotovili sme doklady pre nových zamestnancov, resp. v prípade akýchkoľvek zmien v spracováanej agende (súhlas so spracovaním osobných údajov zamestnanca, oboznámenie dotknutej osoby s informáciami potrebnými k spracúvaniu osobných údajov, poverenie k spracúvaniu osobných údajov, mlčanlivosť);
- c) aktualizovali sme texty na webovú stránku a/alebo na intranet v zmysle platnej legislatívy (Informáciu o spracúvaní osobných údajov, cookies, testy proporcionality, záznam o spracovateľských činnostiach);
- d) realizovali sme školenie pre existujúcich zamestnancov v oblasti GDPR 23.05.2023 a pre zamestnancov, ktorí sa ho nemohli fyzicky zúčastniť, sme pripravili a vyhodnotili testy, tiež sme pripravili školenie pre nových zamestnancov, resp. zamestnancov po návrate z rodičovskej dovolenky.

Zamestnankyňa zodpovedná za túto oblasť sa zúčastnila jedného online seminára a vzdelávala sa samoštúdiom.

7. ZÁVER

Silné stránky

V roku 2022 sme výrazne **zvýšili a zlepšili svoju prezentáciu navonok**. Svoje výstupy prezentujeme vo všetkých typoch médií: v tlači, na internete (webová stránka, sociálne siete), v rozhlase aj v televíznom vysielaní. Boli sme aktívnejší v prezentácii našich služieb a našej činnosti v priamom kontakte s verejnosťou, o čom svedčí počet rôznorodých podujatí za minulý rok. K tomu výraznou mierou prispievajú technické a technologické vybavenie, ktoré máme k dispozícii, a vlastné personálne kapacity s dlhoročnými skúsenosťami, ale aj finančné možnosti na využitie externých služieb (kamera, strih). Táto prezentácia čiastočne súvisela so 70. výročím knižnice, ale rovnakou mierou sa venujeme aj propagovaniu našich výstupov, či sú to digitálne kultúrne objekty, publikácie alebo podujatia.

Druhou našou silnou stránkou sú výpožičné služby, a to vďaka **komplexne implementovanej RFID technológii**. Ako už bolo uvedené v podkap. 2.7 nie sme jedinou knižnicou, ktorá túto technológiu zaviedla, avšak ako jediní máme také samoobslužné zariadenia, ktoré prinášajú komfort pre obidve strany: knižnicu aj používateľskú verejnosť. Služby poskytované bez asistencie knihovníka a niektoré v režime 24/7/365 sú vysoko cenené a stále viac využívané, o čom svedčia zvyšujúce sa čísla.

Výnimočnou súčasťou knižničnej práce sú naše špecializované činnosti, uvedené v kontrakte ako **vedecko-výskumná činnosť a dokumentovanie rómskej kultúry**. Ich výsledkom sú výstupy, ktorých pridanou hodnotou je ich využiteľnosť vo vzdelávaní.

Pozitívnym hodnotením uplynulého 6-ročného obdobia a opätovným udelením *Osvedčenia o spôsobilosti vykonávať vedu a výskum* sa potvrdilo to, že kolegyne z oddelenia historických knižničných fondov robia vynikajúcu bádateľskú prácu a prezentujú poznatky z výskumov rôznymi formami (konferencie, výstavy, edičná a publikačná činnosť). Najmä realizované vedecké konferencie sú za takmer 15 rokov etablované v odbornom prostredí a pri každej téme konferencie je vysoký záujem o aktívnu účasť s príspevkom, ktorý je následne publikovaný v rámci vydaného recenzovaného zborníka.

Viac ako 10-ročná práca centra rómskej kultúry sa pretavila do množstva digitálnych kultúrnych objektov sprístupňovaných online (to bolo primárne, na čo malo byť pracovisko zamerané), ale pozitívne na práci centra je najmä to, že nestráca fyzický kontakt s verejnosťou. Výstupom ich činnosti nie sú len spomínané digitálne kultúrne objekty, ale i ďalšie výstupy, či už fyzické alebo digitálne (obrazy, virtuálne prehliadky, publikácie tlačené aj elektronické, audiodramatizácie slovenskej aj svetovej klasiky). Veľkým plusom všetkých výstupov je ich prínos k vzdelávaniu, pričom v príslušníkoch rómskej menšiny majú podporovať ich rómsku národnostnú identitu a v majorite pozitívne povedomie o Rómoch a ich tradíciách a kultúre.

Slabé stránky

Zníženie limitu zamestnancov má výrazne negatívny dopad na výkon našich činností. Odrážalo sa to na znižovaní merateľných ukazovateľov už pri plánovaní, nehovoriac o výpadkoch z dôvodu práceneschopnosti zamestnancov počas roka, pri ktorých je takmer nemožné zabezpečiť zastupiteľnosť z iných útvarov. Dôsledkom takýchto situácií býva napríklad obmedzenie otváracích hodín knižnice pre verejnosť. Pri súčasnom limite zamestnancov sú možnosti pre rozvojové aktivity slabé, lebo potrebujeme plniť úlohy dané zákonom, zriaďovacou listinou a kontraktom.

Privítali by sme, ak by sa rozhodnutia o limite zamestnancov realizovali napríklad na základe vopred realizovanej analýzy a po vzájomnej komunikácii so zriaďovateľom, lebo plošné znižovanie pôsobí kontraproduktívne vo vzťahu k rozvoju inštitúcie.

Po vlaňajšom roku sa **nákup dokumentov do knižničného fondu** ukazuje ako slabá stránka, pretože priemerná cena na jeden dokument bola 25 € (sú v tom zahrnuté aj licencie k štyrom databázam). Je o dosť vyššia oproti minulým rokom, kedy sa pohybovala v rozpätí od 16-19 €, pričom prístup k databázam sme kupovali tiež.

Štandardy pre dobrý knižničný fond podľa Metodického pokynu SNK z roku 2020 uvádzajú, aká suma na nákup fondov by mala byť vynaložená v prepočte na jedného obyvateľa. Týka sa to však len verejných knižníc a odporúčaná suma je 0,80 – 1,00 € na obyvateľa obslužného regiónu. Ak by sme sa aj chceli od týchto štandardov aspoň odraziť, obslužný región pre našu knižnicu je minimálne región Prešovského samosprávneho kraja s počtom 825 022 obyvateľov¹. Pri sume 0,80 € na obyvateľa by bolo potrebných 660 000 €, čo nie je reálne.

Je však potrebné zvyšovať alokáciu na nákup nielen z dôvodu zvyšovania cien periodických i neperiodických publikácií, ale aj z dôvodu prijatia novej legislatívy. Zákon o publikáciách nedostatočne definuje, aké publikácie sú vydavateľia povinní odovzdať oprávneným prijímateľom, pretože definícia odbornej a vedeckej literatúry,

¹ Zdroj: <https://www.po-kraj.sk/sk/fakty/zakladne-informacie/zakladne-udaje/>

na ktorú majú oprávnené vedecké knižnice nárok, je veľmi všeobecná a je len na posúdení vydavateľa, čo zo svojej produkcie bude za odborné a vedecké publikácie považovať. Rovnako považujeme za problém aj to, že pri vydaní jedného titulu v dvoch formách (tlačenej a digitálnej), máme nárok iba na digitálnu formu, ktorú nám má odovzdať Slovenská národná knižnica. Pritom nie je vyriešené nielen odovzdávanie, ale ani uloženie a sprístupňovanie digitálnych deponátov.

Tretím výrazným problémom je **nevyhovujúca priestorová situácia**. Je potrebné zopakovať, že prevádzka knižnice pri súčasnom geografickom rozmiestnení prevádzok ako aj ich vnútornej dispozícii je zbytočne roztrieštená, nákladná a úspora už nie je možná. Všetky doterajšie snahy o lepšie priestorové podmienky (novostavba, zakúpenie hotovej budovy a jej adaptácia, výstavba depozitu) stroskotali a knižnica nevie niektoré rozvojové aktivity realizovať v existujúcich podmienkach. Pritom sa súčasné priestory staráme a snažíme sa v nich vytvoriť také pracovné podmienky pre zamestnancov ako aj pre verejnosť, ako nám to situácia dovoľuje.

ŠTATISTIKA VÝKONOV KNIŽNICE

Ukazovateľ	Merná Jednotka	Skutočnosť 2020	Skutočnosť 2021	Skutočnosť 2022
AKVIZÍCIA A SPRACOVANIE				
CELKOVÝ STAV FONDU (posledné prírastkové číslo)	kn. j.	650 040	658 652	667 715
Ročný prírastok , z toho:		10 201	9 115	8 560
– knihy	kn. j.	8 642	7 470	7 116
– periodické dokumenty		1 343	1 094	981
– špeciálne dokumenty		216	551	463
Ročný prírastok , z toho:		10 201	9 115	8 560
– nákup		4 299	4 219	4 497
– povinný výťah		3 904	3 458	3 120
– dary	kn. j.	1 652	1 167	717
– výmena		200	132	97
– digitálne kultúrne objekty		133	115	104
– bezodplatný prevod, náhrady, edičná činnosť		13	24	25
Úbytky knižničného fondu	kn. j.	1 855	1 910	1 503
Spracovanie kníh, špeciálnych dokumentov	záznamy	8 858	8 021	7 579
Spracovanie seriálov	ročníky	1 343	1 094	981
Analytické spracovanie článkov	záznamy	1 402	1 432	1 308
Spracovanie HKF	tituly	759	671	601
NÁVŠTEVNOSŤ A VÝPOŽIČNÉ SLUŽBY				
REGISTROVANÍ POUŽÍVATELIA , z toho:		4 998	4 494	4 101
– aktívni používatelia		3 676	3 220	3 134
POČET NÁVŠTEVNÍKOV celkom, z toho:		305 700	330 254	290 389
– požičovňa	osoby	52 337	47 363	46 835
– študovne		3 566	3 383	7 518
– OPAC, webstránka, portál		244 685	218 432	214 289
– podujatia (fyzické, online, sledovanosť TV)		5 112	61 076	21 747
VÝPOŽIČKY celkom, z toho:		206 475	183 812	176 478
– absenčné	kn. j.	172 271	165 633	157 095
– prezenčné		33 754	18 179	19 383
– MVS a MMVS spolu, v tom:		3 273	3 620	2 870
– iným knižniciam		2 793	3 009	2 302
– z iných knižníc		480	611	568
KULTÚRA, VZDELÁVACIA, INFORMAČNÁ A EDIČNÁ ČINNOSŤ				
Podujatia celkom , v tom:		103	153	199
– prezentácie, besedy, prednášky, workshopy,		33	86	95
– výstavy (fyzické, digitálne)	počet			
– výstavy nových kníh		42	45	47
– informačná výchova		19	18	53
– odborné podujatia (konferencie, semináre)		9	4	4
Informačná a rešeršná činnosť:		19 816	16 117	17 240
– bibliografické informácie	počet	8 110	7 921	9 737
– faktografické informácie		11 706	8 196	7 503
– rešerše		338	312	294
Edičná činnosť	tituly	2	2	6
Reprografické služby pre používateľov	počet	19 343	10 597	19 024
OCHRANA FONDŮV				
Knihviazačské a knihárske práce , z toho:	počet	3 320	3 344	3 300
– oprava dokumentov	kn. j.	1 359	1 678	1 698
– väzba novín a časopisov	zv.	1 903	1 605	1 602
Revízne práce – signatúry	počet	28 000	27 900	28 883
Revízne práce – knižničné jednotky		42 314	41 686	41 031

ČLÁNKY, TELEVÍZNE A ROZHLASOVÉ PRÍSPEVKY

1. Štátna vedecká knižnica je po rekonštrukcii celá bezbariérová

Médium: **Prešov dnes 24**

Názov: **Doteraz cítili obmedzenia: Knižnica na Námestí mládeže je konečne celá bezbariérová.**

Dátum: **14. marec 2022**

Link: <https://presov.dnes24.sk/doteraz-citili-obmedzenia-kniznica-na-namesti-mladeze-je-konecne-cela-bez-barierova-412194>

Médium: **TASR**

Názov: **Prešov: Štátna vedecká knižnica je po rekonštrukcii celá bezbariérová.**

Dátum: **14. 3. 2022 11:02**

Link: <https://www.tasr.sk/tasr-clanok/TASR:2022031400000136>

Médium: **Život Prešova online**

Názov: **Štátna vedecká knižnica v Prešove je po rekonštrukcii bezbariérová.**

Dátum: **14. 3. 2022 Prešov**

Link: <https://www.zivotpo.sk/clanky/clanok/155533/%C5%A0t%C3%A1tna%20vedeck%C3%A1%20kn%C5%BEnica%20v%20Pre%C5%A1ove%20je%20po%20rekon%C5%A1trukcii%20bezbari%C3%A9rov%C3%A1/>

Médium: **Korzár Prešov/SITA tlačová agentúra**

Názov: **Štátna vedecká knižnica v Prešove je po rekonštrukcii bezbariérová. V budove pribudol výťah.**

Dátum: **14. mar 2022 o 10:54**

Link: <https://presov.korzar.sme.sk/c/22860587/statna-vedecka-kniznica-v-presove-je-po-rekonstrukcii-bezbarierova.html>

Médium: **Televízia TV7**

Názov: **Knižnica v Prešove po rekonštrukcii bezbariérovou.**

Dátum: **marec 14, 2022**

Link: <https://tv7.sk/index.php/spravodajstvo/item/2198-kniznica-v-presove-po-rekonstrukcii-bezbarierovou>

Médium: **TERAZ.SK**

Názov: **Štátna vedecká knižnica v Prešove je po rekonštrukcii bezbariérová.**

Dátum: **14. marec 2022 o 11:58**

Link: <https://www.teraz.sk/regiony/statna-vedecka-kniznica-v-presove-j/618966-clanok.html>

Médium: **Obecné noviny. Týždenník miest a obcí**

Názov: **Štátna vedecká knižnica je po rekonštrukcii celá bezbariérová. Štátna vedecká knižnica (ŠVK) v Prešove otvára v pondelok všeobecnú študovňu v nových zrekonštruovaných priestoroch oddelenia knižnično-informačných služieb na Námestí mládeže.**

Dátum: **14. marec 2022**

Link: <https://www.obecne-noviny.sk/clanky/statna-vedecka-kniznica-je-po-rekonstrukcii-cela-bezbarierova>

Médium: **Prešovský večerní**

Názov: **Štátna vedecká knižnica v Prešove sa stala po rekonštrukcii bezbariérovou.**

Dátum: **15. marec 2022**

Link: <https://www.povecernik.sk/spravy/presov-a-region/statna-vedecka-kniznica-v-presove-sa-stala-po-rekonstrukcii-bezbarierovou/>

2. Jozef Fečo: Obrazy

Médium: **Nový čas**

Názov: **Z vodiča vysokozdvížného vozíka šikovný maliar: Takéto krásne portréty maľuje Jozef Fečo z Kračúnoviec!**

Dátum: **3. marec 2022**

Link: https://www.cas.sk/clanok/2650651/z-vodica-vysokozdvizneho-vozika-sikovny-maliar-taketo-krasne-portrety-maluje-jozef-feco-z-kracunoviec/?fbclid=IwAR2V-kyRHZKIU_uLEAgRqFJgNWbdkN2ydV8fQTEyY-BelH-lrYlnteQqu5l

3. Knihomat a bezbariérovosť ŠVK v Prešove

Médium: **RTVS – ranné správy**

Názov: **Ranné správy RTVS – Správa o knihomate a bezbariérovosti knižnice**

Dátum: **piatok 25.03.2022 07:30**

Link: <https://www.rtvsk.sk/televizia/archiv/14026/315654#2730>

4. 70. výročie ŠVK v Prešove

Médium: **Rádio Regina Východ**

Názov: **Host' Rádía Regina – Východ.** Štátna vedecká knižnica v Prešove oslavuje – tohto roku osláví 70-ťku. Vek jedného ľudského života. Historický kontext, ale aj súčasnosť a smerovanie k modernej inštitúcii svojej doby, to sú témy, o ktorých sa v Magazíne Rádía Regina Východ po 11.05 hod. budú rozprávať moderátorka Martina Poláková a riaditeľka Štátnej vedeckej knižnice v Prešove – Valéria Zavadská.

Dátum: **7. 4. 2022**

Link: <https://www.rtvsk.sk/radio/archiv/1541/1797732>

Médium: **Rádio Regina Východ/Publicistika**

Názov: **Regina v regióne: Šariš/Návrat - 70. výročie knižnice v Prešove - Pripomenieme si 70-ťku Štátnej vedeckej knižnice v Prešove**

Dátum: **2. 11. 2022**

Link: <https://www.rtvsk.sk/radio/archiv/1541/1921092> (cca po 4.05 min.)

5. Svetový deň Rómov

Médium: **RTVS – ranné správy**

Názov: **Ranné správy – príspevok pri príležitosti Svetového dňa Rómov – ŠVK v Prešove – DICRK** predstavilo online galériu – virtuálnu prehliadku 23 obrazov s názvom Neznáme farby osobností - portréty osobností s rómskym pôvodom, ktoré Jozef Fečo namaľoval pre ŠVK v Prešove. Jej cieľom je vzdelávať rómskych žiakov o histórii a kultúre Rómov.

Dátum: **8. 4. 2022**

Link: <https://www.rtvsk.sk/televizia/archiv/14026#868>, <https://www.rtvsk.sk/televizia/archiv/14026#853>
<https://www.rtvsk.sk/televizia/archiv/14026#1031>

Médium: **RTVS - Správy RTVS**

Názov: **Správy RTVS – príspevok pri príležitosti Svetového dňa Rómov, kde ŠVK v Prešove - DICRK** predstavilo online galériu – virtuálnu prehliadku 23 obrazov s názvom Neznáme farby osobností - portréty osobností s rómskym pôvodom, ktoré Jozef Fečo namaľoval pre ŠVK v Prešove. Jej cieľom je vzdelávať rómskych žiakov o histórii a kultúre Rómov.

Dátum: **8. 4. 2022**

Link: (cca po 24 min.) <https://www.rtvsk.sk/televizia/archiv/13982/319137#1337>

6. Verejný odpočet Štátnej vedeckej knižnice v Prešove za rok 2021

Médium: **Prešovský večerník**

Názov: **Aký bol rok 2021 v Štátnej vedeckej knižnici v Prešove?**

Dátum: **10. 5. 2022**

Link: <https://www.povecernik.sk/spravy/presov-a-region/aky-bol-rok-2021-v-statne-vedeckej-kniznici-v-pre-sove/>

Médium: **TASR**

Názov: **ŠVK v Prešove požičala 240 kníh aj počas dvoch týždňov úplnej uzávery**

Dátum: **11. 5. 2022**

Link: <https://www.tasr.sk/tasr-clanok/TASR:2022051100000300>

7. ŠVK v Prešove - DICRK

Médium: **Správy RTVS**

Názov: **ŠVK v Prešove sa zameriava na rómskych remeselníkov, hudobníkov a maliarov**

Dátum: **12. 7. 2022**

Link: <https://www.rtvsk.sk/televizia/archiv/13982#2723>

Médium: **Správy RTVS z regiónov**

Názov: **Dokumentujú rómske cimbalové kapely** – dokumentujú spomienkové rozprávania, hudbu, remeslá a aj výtvarné umenie Rómov (ŠVK v Prešove – DICRK sa budú venovať výskumu rómskych cimbalových kapiel)

Dátum: **13.09.2022, 16:30**, cca po 10 minúte

Link: <https://www.rtvsk.sk/televizia/archiv/3328/354613#607>

Médium: **Správy RTVS**

Názov: **Dokumentujú rómske cimbalové kapely** – dokumentujú spomienkové rozprávania, hudbu, remeslá a aj výtvarné umenie Rómov (ŠVK v Prešove – DICRK sa budú venovať výskumu rómskych cimbalových kapiel)

Dátum: **15.09.2022, 19.00**, cca od 41 minúty

Link: <https://www.rtvsk.sk/televizia/archiv/3328/354613#607>

8. Výstava OHKE

Médium: **Rádio Devín – Kultúrny denník**

Názov: **17. storočie: Knižná kultúra Európy v Prešove - výstava v Štátnej vedeckej knižnici v Prešove**

Dátum: **21. 7. 2022**

Link: <https://devin.rtvsk.sk/clanky/kulturny-dennik/298195/17-storocie-knizna-kultura-europy-v-presove>

<https://www.rtvsk.sk/radio/program?date=2022-07-21>

9. Rómsky holokaust

Médium: **Ministerstvo kultúry SR** (tlačová správa - Informácie organizácií MK SR)

Názov: **Informácie o rómskom holokauste môžete mať aj v mobile**

Dátum: **3. 8. 2022**

Link: <https://www.culture.gov.sk/ministerstvo/medialny-servis/aktuality-ministerstva-kultury/informacie-o-romskom-holokauste-mozete-mat-aj-v-mobile/>

Médium: **TERAZ.SK** (autor TASR)

Názov: **Pietne miesta rómskeho holokaustu chcú predstaviť školám - Aktualizovaná virtuálna prehliadka je dostupná v troch jazykových mutáciách, okrem slovenčiny a romčiny i v angličtine.**

Dátum: **2. 8. 2022**

Link: https://www.teraz.sk/slovensko/virtualnu-prehliadku-pietnych-miest-ro/651401-clanok.html?utm_source=teraz&utm_medium=organic&utm_campaign=click&utm_content=.%253Bw%253BwSpr%25C3%25A1vy%253BSpr%25C3%25A1vy%253BSlovensko&fbclid=IwAR2Fu8AQcw1zuCduUw-7xJiR0DWuH0la8sRMNql_mNLijoMAMLGumgZ-U

Médium: **ŠKOLSKÉ.SK - TASR**

Názov: **Virtuálnu prehliadku pietnych miest rómskeho holokaustu chcú predstaviť školám**

Dátum: **2. 8. 2022**

Link: <https://www.skolske.sk/clanok/59401/virtualnu-prehliadku-pietnych-miest-romskeho-holokaustu-chcu-predstavit-skolam>

Médium: **EDUWORLD.SK** – výchova, vzdelávanie, sebarozvoj

Názov: **Virtuálnu prehliadku pietnych miest rómskeho holokaustu chcú predstaviť školám**

Dátum: **2. 8. 2022**

Link: <https://eduworld.sk/cd/tasr/10265/virtualnu-prehliadku-pietnych-miest-romskeho-holokaustu-chcu-predstavit-skolam>

Médium: **Noviny.sk**

Názov: **RÓMOVIA: Odhaduje sa, že počas II. svetovej vojny zahynulo v Európe viac ako 300-tisíc Rómov**

Dátum: **2. 8. 2022**

Link: <https://www.noviny.sk/698100-romovia-odhaduje-sa-ze-pocas-ii-svetovej-vojny-zahynulo-v-europe-viac-ako-300-tisic-romov>

Médium: **Pravda.sk**

Názov: **Čaputová: Rómsky holokaust je nepoznaný a málo zdokumentovaný**

Dátum: **2. 8. 2022**

Link: <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/635747-caputova-romsky-holokaust-je-nepoznany-a-malo-zdokumentovany/>

Médium: **Správy - Pozri.sk (Webnoviny.sk)**

Názov: **V Európe zomrelo počas 2. svetovej vojny podľa odhadov viac ako 300-tisíc Rómov, ich perzekúcie sa diali aj na Slovensku**

Dátum: **2. 8. 2022**

Link: <https://spravy.pozri.sk/clanok/v-europe-zomrelo-pocas-2-svetovej-vojny-podla-odhadov-viac-ako-300-tisic-romov-ich-perzekucie-sa-diali-aj-na-slovensku/1552406>

Médium: **sportnewscycling.sk**

Názov: **Slovensko si pripomína obeť rómskeho holokaustu - Neznámy cigánsky holokaust** (Virtuálna prehliadka: návšteva - Miesta ktorý si ctí rómske obeť holokaustu)

Dátum: **2. 8. 2022**

Link: <https://www.sportnewscycling.sk/zhrnutie-spravy-slovensko-si-pripomina-obete-romskeho-holokaustu/>

Médium: **RTVS.sk - Správy**

Názov: **Odhaduje sa, že počas II. svetovej vojny zahynulo v Európe viac ako 300 000 Rómov**

Dátum: **2. 8. 2022**

Link: <https://spravy.rtvsk.sk/2022/08/odhaduje-sa-ze-pocas-ii-svetovej-vojny-zahynulo-v-europe-viac-ako-300-000-romov/>

Médium: **Dnes 24 Prešov**

Názov: **Knižnica v Prešove to chce predstaviť školám: Rómsky holokaust je už aj virtuálne - Aktualizovaná virtuálna prehliadka je dostupná v troch jazykových mutáciách, okrem slovenčiny a romčiny i v angličtine.**

Dátum: **2. 8. 2022**

Link: <https://presov.dnes24.sk/kniznica-v-presove-to-chce-predstavit-skolam-romsky-holokaust-je-uz-aj-virtualne-420082>

Médium: **Ranné správy RTVS**

Názov: **Rómsky holokaust priniesol státisíce obetí**

Dátum: **27. 1. 2022 o 7.30 cca 41.50 min.**

Link: <https://www.rtvsk.sk/televizia/archiv/14026/305284#2510>
<https://www.rtvsk.sk/televizia/archiv/14026/305284#2518>

10. Výstava vo Window Gallery

Médium: **Ministerstvo kultúry SR** (tlačová správa - Informácie organizácií MK SR)

Názov: **Štátna vedecká knižnica v Prešove – Rómska paleta** (výstava vo WG)

Dátum: **1. 4. 2022**

Link: <https://www.culture.gov.sk/ministerstvo/medialny-servis/aktuality-ministerstva-kultury/statna-vedecka-kniznica-v-presove-romska-paleta/>

11. Rómsky jazyk

Médium: **RTVS – Správy RTVS**

Názov: **Rómsky jazyk v ohrození** (0.38.11)

Dátum: **8. 8. 2022**

Link: <https://www.rtvsk.sk/televizia/archiv/13982/346734#2291>

Médium: **Romanoforum/DenníkN**

Názov: **Lektor romčiny: Po rómsky hovorí čoraz menej ľudí, z jazyka sa vytrácajú základné slová Rómsky jazyk sa mi spája s pocitom eufórie a radosti zo života, slovenčina skôr s racionalitou, vraví Roman Eštočák.**

Dátum: **21. 7. 2022**

Link: <https://romanoforum.dennikn.sk/lektor-romciny-po-romsky-hovori-coraz-menej-ludi-z-jazyka-sa-vytracaju-zakladne-slova/?fbclid=IwAR1902Gs7US6Bzn1eDfUjKclSwXXmddfzwyE3wPCv2UNISYde2SK1kVn-pUU>

12. Týždeň vedy a techniky

Médium: **Prešovský večerník**

Názov: **Štátna vedecká knižnica organizuje Týždeň vedy a techniky**

Dátum: **4. 11. 2022**

Link: <https://presovsky-vecernik.sk/spravy/presov-a-region/statna-vedecka-kniznica-organizuje-tyzden-vedy-a-techniky/>

Médium: **RTVS – Správy z regiónov RTVS**

Názov: **V knižnici sa hrajú s vedeckými hračkami**

Dátum: **8. 11. 2022/17.10 h.**

Link: <https://www.rtvsk.sk/televizia/archiv/3328#487> – cca po 8.08 min.

13. Štvrtý ročník Detskej Romaversitas

Médium: **RTVS - Sam Khere, Rómsky magazín** – prevzaté z FB

Názov: **4. ročník Detskej Romaversitas** (Slávnostnými imatrikuláciami včera otvorili 4. ročník Detskej Romaversitas, ktorý realizuje Knižný klub Paľikerav v spolupráci s Ústavom rómskych štúdií a Štátnou vedeckou knižnicou v Prešove na Pedagogickej fakulte Prešovskej univerzity).

Dátum: **9. 8. 2022**

Link: <https://www.facebook.com/RTVSsamkhere>

ZHODNOTENIE VÝSLEDKOV INTERNÝCH, EXTERNÝCH KONTROL A AUDITOV VYKONANÝCH ZA OBDOBIE ROKA 2022

Interné kontroly

Na základe Smernice o kontrolnej činnosti a vybavovaní sťažností v Štátnej vedeckej knižnici v Prešove (smernica o vnútornej kontrole) a v súlade s Organizačným poriadkom Štátnej vedeckej knižnici v Prešove, Pracovným poriadkom Štátnej vedeckej knižnici v Prešove a právnymi predpismi vykonáva knižnica vnútornú kontrolnú činnosť. Kontrolné akcie realizovali predovšetkým zamestnanec poverený vnútornou kontrolou, vedúci zamestnanci, ktorým kontrolná činnosť vyplýva z riadiacej funkcie, zodpovedná osoba pre oblasť ochrany osobných údajov a bezpečnostný manažér pre oblasť dodržiavania informačnej bezpečnosti.

V roku 2022 sa uskutočnilo **36 interných kontrol** podľa Plánu hlavných úloh Štátnej vedeckej knižnice v Prešove na rok 2022 a z toho:

- 18 kontrol vykonávaných odborných činností a pracovných postupov,
- 14 kontrol v oblasti spracovania a ochrany osobných údajov,
- 2 kontroly v oblasti dodržiavania informačnej bezpečnosti,
- 2 mimoriadne kontroly.

Interné kontroly boli zamerané na plnenie úloh a dodržiavanie predmetu činnosti knižnice, na dodržiavanie platnej legislatívy pri spracovávaní osobných údajov, na hospodárenie a nakladanie s majetkom a majetkovými právami knižnice, ktoré nadobudla v priebehu svojej činnosti a zaevidovanie, prešetrovanie a vybavenie sťažností. Cieľom vykonaných kontrol bolo zistenie súladu pri plnení úloh a dodržiavaní predmetu činnosti knižnice v rámci kompetencií vymedzených organizačným poriadkom a ostatnými dokumentmi upravujúcimi organizačné usporiadanie.

a) plánované kontroly

- kontrola karty používateľa v knižnično-informačnom systéme Virtua – správnosť evidencie údajov a postupov pri registrácii a prolongácii členstva podľa písomnej prihlášky na OKIS,
- kontrola dopravy – hospodárne využívanie vozového parku ŠVK a nakladanie s pohonnými hmotami na OEP a zamestnanci s pridelenými vozidlami,
- kontrola správnosti uloženia dokumentov – uloženie dokumentov na regáli podľa signatúr na OOF v depozite knižničného fondu,
- kontrola prevádzky študovni a čítárne – dôslednosť sledovania prezenčných výpožičiek na niektorých útvaroch (DICRK, OASF, OHKF, OKIS),
- kontrola spracovania rešeršných požiadaviek – relevantnosť vyhladaných záznamov k zadanej požiadavke na OKIS,
- kontrola zaraďovacích a vyradovacích protokolov majetku – zaraďovanie majetku na základe faktúr a vyradovanie majetku na základe rozhodnutia riaditeľky na OEP,
- kontrola článkovej bibliografie – priebeh spracovania bibliografických záznamov, počet, správnosť a relevantnosť záznamov článkovej bibliografie na OASF,
- kontrola prekladov textov a anotácií k DKO – kontrola stavu spracovaných prekladov anotácií umiestňovaných ako súčasť záznamu alebo informácie o objekte na portáli a v knižnično-informačnom systéme Virtua na DICRK a OIT,
- kontrola upratovania priestorov knižnice – plnenie povinností vyplývajúce z pracovnej náplne upratovačky na OEP,
- kontrola akvizície dokumentov a obsahovej stránky nakúpených knižničných jednotiek – spôsob realizácie nákupu dokumentov do knižničného fondu v súlade s rozpočtom a internou smernicou, spôsob výberu dokumentov a ich obsahová stránka na OASF,
- kontrola čipovania knižničných jednotiek – správnosť umiestňovania čipov do knižničných jednotiek,
- kontrola starostlivosti o HKF – uloženie dokumentov na regáli podľa signatúr, čistota skladu a dodržiavanie podmienok ochrany HKF,
- kontrola spracovania bibliografických záznamov – korektnosť tvorby bibliografických záznamov,
- kontrola upratovania priestorov knižnice – plnenie povinností vyplývajúce z pracovnej náplne upratovačky,
- kontrola finančnej a pokladničnej disciplíny – vedenie a stav pokladne a pokladničnej knihy v zmysle dodržiavania rozpočtových pravidiel,
- kontrola dochádzky a prítomnosti na pracovisku – kontrola dodržiavania Pracovného poriadku Štátnej vedeckej knižnice v Prešove,

- kontrola dodržiavania smernice o evidencii, revízií a vyradovaní knižničného fondu – správnosť spracovania údajov požadovaných k evidencii dokumentov do prírastkového zoznamu, zoznamu úbytkov podľa platných predpisov,
- kontrola spracovania posledných výziev na vrátenie dokumentov – stav spracovania posledných výziev na vrátenie dokumentov a dodržiavanie postupov pri ich spracovávaní a vybavovaní.

Interné kontroly zamerané na plnenie úloh boli realizované na všetkých organizačných útvaroch knižnice a v informačných systémoch alebo vo výstupoch z informačných systémov, resp. tlačených dokumentov:

- knižnično-informačný systém Virtua,
- prihlášky na registráciu resp. prolongáciu členstva v Štátnej vedeckej knižnici v Prešove,
- kamerové systémy,
- webové stránky: www.svkpo.sk, www.portalsvk.sk,
- evidencia rešeršných požiadaviek, vypracované a odoslané rešerše, objednávky rešeršných služieb,
- evidencia návštevnosti, evidencia prezenčných výpožičiek, evidencia reprografických služieb,
- evidencia knižnično-informačných služieb, evidencia kultúrno-výchovných podujatí,
- objednávky MVS a MMVS,
- príjmové doklady (platby za spoplatnené služby),
- žiadosti o vyhotovenie digitálnej kópie dokumentov z historického knižničného fondu ŠVK v Prešove,
- kniha jázdu v tlačenej forme (výstup z monitorovacieho systému COMMANDER),
- vyplnené žiadanky na prepravu, kópie pokladničných dokladov, zostatky a vyúčtovanie - spotreby PHM,
- dohody o používaní služobného motorového vozidla a dodatky k dohodám,
- bibliografické záznamy,
- faktúry, objednávky,
- Smernica o akvizícii dokumentov do knižničného fondu Štátnej vedeckej knižnice v Prešove,
- zaraďovacie a vyradovacie protokoly majetku, návrhy na vyradenie majetku,
- knižničné jednotky (čipy),
- HKF, evidencia teploty a vlhkosti v depozite KHF, evidencia prezenčných výpožičiek a pohybu knižničných jednotiek HKF,
- Smernica o evidencii, revízií a vyradovaní knižničného fondu,
- posledné výzvy na vrátenie dokumentov,
- Smernica o postupe pri spracovaní a obehu účtovných dokladov v Štátnej vedeckej knižnici v Prešove (smernica o účtovníctve),
- Štatút komisie pre vyradovanie neupotrebitelného majetku Štátnej vedeckej knižnice v Prešove,
- Štatút likvidačnej komisie Štátnej vedeckej knižnice v Prešov,
- metadáta – formulár v MS Excel,
- pokladničná agenda - pokladničná kniha, pokladňa,
- odovzdávacie protokoly periodík, ktoré sú zadávané do knihárskej dielne na spracovanie do väzby,
- EDS - elektronický dochádzkový systém,
- tlačivá pre neprítomnosť v práci - dovolenky, priepustky, paragrafy, PN a pod., (vyplnené a podpísané vedúcim zamestnancom),
- vybrané záznamy z knižnično-informačného systému Virtua,
- štatistické ukazovatele spracovania bibliografických údajov,
- Plán hlavných úloh Štátnej vedeckej knižnice v Prešove za rok 2022.

Pri týchto kontrolách neboli zistené žiadne väčšie nedostatky. Na menej podstatné zistenia (napríklad pri mimoriadnej kontrole) boli vedúci útvarov ústne upozornení a požiadaní o ich odstránenie. Všetky návrhy menších zmien a úprav na jednotlivých oddeleniach, ktoré vzišli z kontrolnej činnosti, sa začali realizovať ihneď po ich navrhnutí, resp. sa zrealizovali v blízkej dobe po kontrole. Bližšie informácie o priebehu a výsledkoch kontrol sú v zápisniciach z kontrol.

b) kontroly ochrany osobných údajov a dodržiavania platnej legislatívy a bezpečnostnej dokumentácie

V rámci spracovania a ochrany osobných údajov. Tieto kontroly boli realizované zodpovednou osobou na základe plánu kontrol, ktorý je súčasťou Plánu hlavných úloh Štátnej vedeckej knižnice v Prešove za rok 2022. Kontroly realizované zodpovednou osobou boli uskutočnené priebežne na všetkých organizačných útvaroch.

Kontroly nezistili žiadne nedostatky v oblasti ochrany osobných údajov.

c) kontroly v oblasti informačnej bezpečnosti

Boli zamerané na inštaláciu legálne zakúpeného softvéru, shareware, freeware, trial a demo, aktuálnosť antivírusovej a spywareovej ochrany, boli vykonané na náhodne vybraných pracovných staniciach. Kontroly boli realizované spolu na 15 pracovných staniciach na štyroch útvaroch. Bezpečnostný manažér kontroloval 5 pracovných staníc na Hlavnej 99, Prešov (OEP a ÚR) v júni a 10 pracovných staníc na Námestí mládeže 4 (DICRK a OIT) v novembri 2022.

Používaný softvér bol aktuálny a ak to bolo možné, bol upgradovaný na novšiu verziu. Pri kontrolách neboli zistené žiadne nedostatky.

d) mimoriadne kontroly

Mimoriadne kontroly boli nariadené riaditeľkou na základe ústneho podnetu a vykonala ich poverená zamestnankyňa na dvoch útvaroch: oddelenie akvizície a spracovania fondov a oddelenia ochrany fondov.

1. mimoriadna kontrola sa týkala odovzdávania periodík do väzby a spolupráce OASF a OOF. Cieľom bolo overiť spôsob plánovania a kompletizácie ukončených ročníkov periodík na spracovanie do väzby do knižárskej dielne OOF. Riaditeľka sa osobne zaujímala o výsledky kontroly a rozhodla o niektorých zmenách, týkajúcich sa predmetu kontroly, ktoré sú kontrolované subjekty povinné dodržiavať;
2. mimoriadna kontrola bola zameraná na čipovanie knižničných jednotiek, teda na kontrolu dodržiavania odporúčaní a opatrení správnosť umiestňovania čipov do knižničných jednotiek tak, aby revízia technickými prostriedkami bola plynulá a bezproblémová. Oddelenie informačných technológií následne aktualizovalo manuál a opätovne preškolo zamestnancov, ktorí etikety s čipmi vlepujú do dokumentov.

Externé kontroly a audity

V závere roka 2022 boli otvorené **dve externé kontroly**:

1.

Kontrolný orgán: Ministerstvo kultúry SR, referát krízového riadenia, bezpečnosti štátu a utajovaných skutočností Ministerstva kultúry SR, Námestie SNP 33, 813 31 Bratislava.

Dátum kontroly: **08.12.2022**

Predmet kontroly: Štátna vedecká knižnica v Prešove ako subjekt hospodárskej mobilizácie mala nariadené vykonať aktualizáciu krízového a evakuačného plánu s dôrazom na ochranu kultúrneho dedičstva v kontexte vývoja na Ukrajine.

Dňa 10.10.2022 sa realizovalo stretnutie pracovníkov referátu krízového riadenia, bezpečnosti štátu a utajovaných skutočností Ministerstva kultúry SR a krízového riadenia Ministerstva vnútra SR k aktualizácii Metodického pokynu č. 2/2016 na ochranu kultúrneho dedičstva v krízových situáciách. Na základe uvedených skutočností bola vykonaná preventívna kontrola uvedených plánov k zisteniu aktuálneho stavu vedenej dokumentácie v ŠVK v Prešove.

Výsledok kontroly: Výsledok kontroly bude známy v roku 2023.

2.

Kontrolný orgán: Inšpektorát práce Prešov, oddelenie PPV, Konštantínova 6, 080 01 Prešov.

Dátum kontroly: **22.12.2022**

Predmet kontroly: Doklady a informácie potrebné na výkon inšpekcie práce v zmysle § 2 ods. 1 písm. a) body 1., 3., 4. v nadväznosti na § 12 ods. 16 ods. 2 písm. a) zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov za kontrolované obdobie január 2020 až december 2022.

Výsledok kontroly: Kontrolná činnosť pokračuje aj v roku 2023, kedy by mal byť známy aj výsledok kontroly.

Audity, sťažnosti a petície

V roku 2022 sa v knižnici neuskutočnili žiadne audity a neboli zaevidované žiadne sťažnosti ani petície.

Prešov, 17. február 2023

Mgr. Valéria Závadská, riaditeľka